

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2018. október

Szeretettel köszöntjük kedves Vendégeinket!

Fotó: Bakó Csilla

L. Egyetemi Orvos- és Fogorvosnapok

2018. október 19-20.

PROGRAM

2018. október 19. (péntek)

10.00 Ünnepi műsor. A Babits Vegyeskar Produkció ünnepi műsora .
Vezényel: Vezényel: **Balásy Szabolcs** karnagy.

10.30 Az Általános Orvostudományi Kar ünnepi ülése
Rektori és dékáni köszöntő
Pro Facultate Medicinae emlékérmek átadása
Arany-, gyémánt- vas- és rubindiplomák adományozása
Romhányi Emlékérmek átadása
Oktatói és hallgatói kitüntetések adományozása
Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem adományozása
Dékáni dicséretes és Dékáni Elismerő Oklevelek átadása
Koszorúzás az 1956. évi forradalom 62. évfordulója alkalmából

Bajnóczky-díjasok fényképkiallítása a galérián:

Dr. Lázár Gyula egyetemi tanár, dr. Barthó Loránd egyetemi tanár és dr. Tóth Pál egyetemi docens fotói

15.00 ÉVFOLYAM-TALÁLKOZÓK

1953-ban végzett orvosok	Dékáni II. sz. tárgyaló (fszt.)
1958-ban végzett orvosok	401-es sz. szemináriumi terem (IV. em.)
1963-ban végzett orvosok	Dr. Cholnoky László (I. sz.) tanterem (I. em.)
1968-ban végzett orvosok	Dr. Lissák Kálmán (II. sz.) tanterem (I. em.)
1973-ban végzett orvosok	Tanácssterem (I. emelet)
1978-ban végzett orvosok	VI. sz. szemináriumi terem (III. em.)
1983-ban végzett orvosok	Dr. Donhoffer Szilárd (III. sz.) tanterem (I. em.)
1988-ban végzett orvosok	Dr. Flerkó Béla (IV. sz.) tanterem (I. em.)
1993-ban végzett orvosok	402. sz. szemináriumi terem (IV. em.)
1998-ban végzett orvosok	III. sz. szemináriumi terem (fszt.)
2003-ban végzett orvosok	V. sz. szemináriumi terem (fszt.)

Az **1983**-ban, az **1988**-ban, az **1993**-ban, az **1998**-ban, a **2003**-ban és a **2008**-ban végzett fogorvosok a Fogászati és Szájsebészeti Klinikán (Pécs, Dischka Gy. u. 5.) találkoznak.

Ezt követően az egyes évfolyam-találkozón résztvevők közös rendezvénye (vacsora)

2018. október 20. (szombat)

PTE, Általános Orvostudományi Kar, Dr. Romhányi György Aula (Pécs, Szigeti u. 12.).

Jubileumi emlékülés: 100 ÉVES A PÉCSI ORVOSKÉPZÉS

- 10.00 Köszöntők
Dr. Nyitrai Miklós egyetemi tanár, dékán
Dr. Miseta Attila egyetemi tanár, rektor
- 10.20 **Dr. Lénárd László** egyetemi tanár: Mérföldkövek a pécsi orvosképzésben
- 10.40 **Dr. Németh Péter** egyetemi tanár: A 100 év tanulságai
- 11.00 „Pozsonytól Pécsig” film levetítése I. - II. rész
Elképzelni az elképzelhetetlent – a képalkotó diagnosztika jövője.
- 11.20 Kiállítás-megnyitó: „a pozsonyi egyetem nem akar filiáléja lenni a budapestinek...”
Emlékezés a 100 éve megalapított pozsonyi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Orvostudományi Karára (1918-2018)
(PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont – PTE Egyetemi Levéltár)
(Dr. Schmelczér-Pohánka Éva mb. osztályvezető – Lengvári István levéltárigazgató)
- 19.00 Dékáni fogadás az Általános Orvostudományi Kar Dr. Romhányi György Aulájában
(Részvétel csak külön meghívóval.)

PRO FACULTATE MEDICINAE KITÜNTETÉSEK

Arany fokozat

Dr. Dóczy Tamás egyetemi tanár

Idegsebészeti Klinika

Dr. Dóczy Tamás a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja 1992 és 2014 között a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Idegsebészeti Klinika igazgatója volt. 1973-ban szerzett általános orvosi diplomát a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen. Sebészeti és idegsebészeti szakvizsgákat tett. PhD-fokozatát 1984-ben szerezte meg. 1994-ben az akadémiai doktori disszertációját védte meg.

Külföldi tanulmányútjai közül kiemelkedő az 1978-79. között Londonban, valamint az 1990-92 között a Zürichi Egyetemi Kórházban töltött évek. 2008-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává, 2014-ben az MTA rendes tagjává választották.

Dóczy Tamás munkásságának eredményeként a pécsi Idegsebészeti Klinika felkerült Európa térképére: a mikroidegsebészből a cyber idegsebészetbe történő technológiai, műtétechnikai fejlődés egyik úttörője, időt, energiát nem kímélve munkálkodott a Pécsi Diagnosztikai Központ megeremtésén, melynek modelljére ma példaként tekintenek a hazai képpalkotó diagnosztikában.

Dóczy Tamás tudományos, kutató munkáját döntően Magyarországon végezte. A pécsi Idegsebészeti Klinika neuropathológiai kutatólaboratóriumát olyan bázissá fejlesztette, ahová a közel tucatnyi külföldön dolgozó, tapasztalatot szerző kollégája visszatérhetett, és ahonnan témavezetésével számos PhD-dolgozat, több habilitáció született; scientometriai adatai nemcsak a manuális szakmát művelő klinikusok körében számítanak kiemelkedőnek. Kutató-fejlesztő tevékenysége az említett minimális invazivitású idegsebészeti kutatási programon túl az NKTH, az Oktatási Minisztérium kutatási támogatásának elnyerése mellett az EU6 keretprogramban, valamint a norvég finanszírozási mechanizmusú kutatási programban történő sikeres pályázatok révén is kibontakozhatott.

Dóczy Tamás több mint negyven éve gyógyít. Idegsebész-klinikusként nemcsak a szűkebb szakma ismeri el: az Európai Idegsebészeti Társaságok Szövetségének alelnökékként tevékenykedett. A Magyar Idegsebészeti Társaság korábbi titkára, elnöke, a Magyar Gerincgyógyászati Társaság volt elnöke. Oktatóként 1992 óta magyar és angol nyelven oktatja az idegsebészetet, ill. az anatómia oktatásában, valamint a német nyelvű oktatás elindítása óta e képzésben is részt vesz.

Ezüst fokozat

Dr. Gócze Péter egyetemi tanár

Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Dr. Gócze Péter a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika emeritus professzora. 1975-ben orvosi diplomát szerzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1980 óta dolgozik a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán. Az orvosi laboratóriumi vizsgálatok szakorvosa, a szülészet és nőgyógyászat szakorvosa, a menopausalis medicina minősített orvosa, a klinikai onkológia szakorvosa, a nőgyógyászati daganatsebészet szakorvosa, szülészeti-nőgyógyászati ultrahangdiagnosztikai licencvizsga szakképesítéseket szerzett. 2000-ben habilitált. Az MTA doktora címet 2002-ben szerezte meg. Több hazai és nemzetközi társaság vezetőségi tagja vagy elnöke volt az elmúlt években.

Orvosi tevékenységének legfontosabb része a betegellátás, mely prioritást élvez minden más tevékenység előtt. A klinikán a nőgyógyászati onkológiai osztály megszervezője, majd vezetője lett.

A szülészet-nőgyógyászat tantárgyat magyar és angol nyelven oktatja, vizsgáztatja. A hallgatói visszajelzések szerint az előadásai kiváló színvonalúak. Több mint 30 magyar és angol nyelvű államvizsga-dolgozat készült el az irányítása alatt. TDK-hallgatói közül többen országos díjazásban részesültek. A klinika doktori iskoláját vezeti. Tagja az ÁOK Doktori és Habilitációs Tanácsának. A fiatal kollégák szakmai előmenetelét kiemelt feladatuként kezeli. Az egyetemi közéleti munkában számos funkciót tölt be.

Az orvostanhallgatók, a szakorvosjelöltek elméleti és gyakorlati oktatása, színvonalas tudományos munkája és az onkológiai betegek áldozatkész gyógyítása területén magas színvonalú munkát fejtett ki.

Dr. Illényi László egyetemi docens

Sebészeti Klinika

Dr. Illényi László 1976-ban szerzett általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1980-ban általános sebészből, 1983-ban érsebészből tett szakvizsgát. 1995-ben PhD-fokozatot szerzett a végbélrák komplett kezelése témakörben. Az egyetem elvégzése óta dolgozik a Sebészeti Klinikán, 1997 óta egyetemi docensi beosztásban tevékenykedik. Szakmai tevékenységét a vastag- és végbélrák sebészi és komplex kezelése, valamint a kis proktológia művelése fémjelzte. Ennek keretében kezdték meg még az 1980-as években a végbélrák neoadjuváns radiológiai kezelését, amiért abban az időben több kritika is érte tevékenységüket. Mára már bebizonyosodott, hogy az előrehaladott stádiumok kezelésének ez a megközelítése a gold standard. A minimálisan invazív laparoszkópos sebészet – országosan is első pécsi megindulásától kezdve – szakavatott művelője, több generáció manduktora. Betegellátó tevékenységét mindig a kiemelkedő empátia és önzetlenség jellemezte, a betegek, de a dolgozói kollektíva körében is nagy népszerűségnek örvendett. A közösségi problémák, ügyek szervezését, egyengetését is szívügyének tekintette. Osztályvezetői, igazgató helyettesi feladatokat látott el lelkiismeretesen és közmegelegedésre évtizedeken át. Az orvostanhallgatók, szakorvosjelöltek, de a szakorvosok témájába tartozó oktatást, képzést elhivatottsággal látta el.

Ezüst fokozat

Ifj. dr. Sétáló György, egyetemi docens

Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium

Dr. Sétáló György több mint 25 éve, 1992 októbere óta dolgozik az Intézetben. 2002-ben szerezte meg tudományos fokozatát. 2014-ben habilitált. 1992 óta oktatja az intézet kötelező tantárgyát, a molekuláris sejtbiológiát. Oktatói munkáját magyar, angol, német nyelven magas színvonalon végzi, két alkalommal elnyerte a „Kiváló gyakorlatvezető” címet. Több, az intézet által oktatott kötelező és választható tárgy tantárgyfelelőse, valamint oktatója magyar, angol és német nyelven. 2004-ben fő koordinátora volt az akkor indult német évfolyam számára a molekuláris sejtbiológia jegyzetek elkészítésének. Folyamatosan részt vesz az egyetemre pályázó külföldi jelentkezők felvételi eljárásában. Rendszeresen végzi dékáni pályamunkák, diplomadolgozatok és PhD-előbírálati anyagok véleményezését. Három alkalommal szervezte meg a karunkon rendezett Szentágothai János középiskolás biológiai verseny döntőjét. Kutatómunkáját több tudományos kitüntetéssel díjazták, háromszor szerepelt a Szerzők Ünnepe díjazottjai között. Több kari bizottságban tevékenykedik. A Német Program Bizottság tagja, 2018-tól a bizottság alelnöke. Az Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium intézetvezető helyettese. Példamutatón pontos munkájával, fáradhatatlan lelkesedésével, segítőkészségével és pozitív hozzáállásával jelentősen hozzájárult mind az intézet, mind karunk magas színvonalú működéséhez, hírnevének öregbítéséhez.

Bronz fokozat

Komár Erika Dóra, műtős szakasszisztens

Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

Komár Erika Dóra 1990 óta, 28 éve dolgozik a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán, 1993 óta szakképzett szakasszisztensként. A szakma kihívásainak még a létszámhiány okozta nehéz körülmények között is maximálisan megfelel. Széleskörű szakmai tapasztalatával fáradhatatlanul szolgálja a gyógyító tevékenységet, a műtői team megbízható tagja. A műtéti technikák fejlődésével, valamint a klinika egyre szélesedő operatív palettájával mindig lépést tart, megbízható munkatárs a fej-nyak sebészeti daganatos betegek műtétjeiben, elülső és oldalsó koponya alapi műtétekben, valamint különböző hallásjavító implantációkban is. Az évtizedek során munkájával szemben etikai kifogás soha nem merült fel.

Pál Attiláné, laboratóriumi asszisztens

Neurológiai Klinika

Pál Attiláné 42 éve a Neurológiai Klinika laboratóriumi asszisztense. Munkáját mindig nagy odaadással, lelkiismeretesen, pontosan végezte. Hivatástudata, szakmai igényessége, a betegekkel, kollégákkal, tanulókkal való kapcsolata, empátiája, toleranciája példaként szolgálhat mindenki számára. A kollektívában megbecsült tagja, kollégái mindig számíthatnak segítőkészségére. Kulcsfontosságú szerepet tölt be a mindennapi klinikai gyakorlatban, a vérvételtől kezdve az ő vállán nyugszanak a laboratóriumi vizsgálatok, de éppúgy kulcsszereplője a tudományos munkának, nélküle nem jöhetett volna létre az SM-es betegek liquorbankja.

Schmidt Tünde, képi diagnosztikai szakasszisztens

Radiológiai Klinika

Schmidt Tünde 1989 óta dolgozik a Radiológiai Klinikán. Munka mellett röntgenasszisztensi, majd képi diagnosztikai asszisztensi végzettséget szerzett. Pályája során a Radiológiai Klinika minden egységében dolgozott. Korábbi években az Akác úti telephely részlegvezető-helyettese volt. 2017 óta a mammográfia részlegvezetőjeként tevékenykedik, illetve 2016-tól a klinika szakdolgozóinak működési engedélyezésének ügyintézője.

Hivatását majd 30 éve alázattal gyakorolja. Emberi hozzáállása, szakmai munkája példamutató. Munkája nagyon igényes, legyen szó bármely felelősségteljesen megoldandó problémáról. Évek óta gyakorlatvezetőként a klinikára érkező tanulók és hallgatók oktatásában is részt vesz. Munkatársai mindig számíthatnak rá, kötelességtudata kiemelkedő.

Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem

Kálócziné Tahi Mária ápolásszakmai igazgatóhelyettes
Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika

1980-ban általános ápoló és általános asszisztensi, majd ezt követően felnőtt szakápolói végzettséget szerzett. 1998-ban diplomás ápolóvá avatták. Az elmúlt években folyamatosan képezte magát és számtalan továbbképzésen vett részt szakmai tudásának fejlesztése érdekében. Szakmai pályafutását 1980-ban a Pécsi Tudományegyetem Sebészeti Klinika Traumatológiai Osztályán ápolóként kezdte, majd ezt követően a Baranya Megyei Kórház Tüdőgyógyászati Osztályán, a légzésfunkciós laborban asszisztensként dolgozott. 1994 áprilisától dolgozik ismét a Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikán, kezdetben ambuláns ápolóként, majd az ambulancia vezető ápolójaként, 2012 áprilisától intézetvezető főápolója, jelenleg a klinika ápolásszakmai igazgatóhelyettese. 2018-tól a klinika minőségirányítási vezetője. Pontos, precíz, rendkívül megbízható, kiemelkedő szervezőkészséggel és munkabírással rendelkezik. A klinika 2003-as és a 2015-ös zökkenőmentes költöztetésében alapvető szerepe volt.

Folyamatosan részt vesz a tanulók gyakorlati feltételeinek kialakításában, fejlesztésében, az oktatás minőségének ellenőrzésében illetve az oktatásban. Munkájában fáradhatatlan, naprakészségével igyekszik hozzájárulni a biztonságos betegellátáshoz. Felelősséggel és nagy szakmai alázattal képviseli a betegek és a munkatársak érdekeit. Feletteseivel, munkatársaival való kapcsolata kitűnő, beosztottjai tisztelik, megbecsülik és elismerik munkáját. Segítőkészsége, problémamegoldó képessége kiemelkedő.

Szakmáját hivatásként műveli közel négy évtizede, mindezt nagy tapasztalattal, felkészültséggel és empátiával teszi. Hivatását szereti, a klinikához való hűsége, elkötelezettsége a szakma dicséretére válik.

Dékáni Dicséret

Dr. Balogh Péter egyetemi tanár
Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Dr. Balogh Péter 1990 óta dolgozik az intézetben, jelenleg általános igazgatóhelyettes. Sokat tett az orvoskar fejlődéséért. Évekig nagy lelkesedéssel TDK-elnökként tevékenykedett, jelenleg a Biotechnológiai Szak szakvezetője. Részt vesz az orvos-, fogorvos-, orvosi biotechnológus-képzésben, valamint a TTK-n is oktat. Lelkiismeretes a munkában mind a kutatás, mind az oktatás területén. Sokat tesz az utánpótlás nevelése érdekében. Több PhD- és TDK-s hallgató témavezetője. Idejének nagy részét tudományos kutatásokkal tölti, fő tématerülete a perifériás nyirokszövet fejlődésbiológiája. Több pályázatot is sikeresen elnyert. A Magyar Immunológiai Társaság főtitkára.

Bognárné Háda Csilla szakápoló
Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

Bognárné Háda Csilla szakápoló 1995-ben szerzett általános ápolói és általános asszisztensi képesítést az Egészségügyi Szakiskolában, azóta dolgozik ápolóként a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán. 1998-ban felnőtt szakápolói végzettséget szerzett, 2016-ban munka mellett érettségizett. Szakmaszeretete, felkészültsége és kollegiális gondolkodása minden tevékenységében megnyilvánul. Betegcentrikus szemlélete, szakmai elhivatottsága az ápolási munkakörben betöltött mindennapjainak alappillére. Mindenkor töretlen szorgalommal és lelkesedéssel végzi munkáját. A klinika iránti elkötelezettségét mi sem jelzi jobban, minthogy ez első munkahelye.

Dr. Benke Józsefné Horváth Eszter Beáta
immunhisztokémiai szakasszisztens, Patológiai Intézet

Dr. Benke Józsefné Horváth Eszter Beáta a több évtizedes laboratóriumi munka tapasztalatait jól hasznosítja a mindennapi tevékenysége során. Lelkesen fogad mindenmű új módszert és azt nagy gondossággal gyakorolja. Aktív résztvevője volt több, a mai igény szerint korszerű módszer kidolgozásának, mint pl. a szövettani makroblokktechnika, sejtblokktechnika kipróbálása, tesztelése és bevezetése, melyeket magas színvonalon azóta is művel. Munkájára bármikor, még munkaidőn túl is lehet számítani. Feladatait nagy pontossággal, felelősséggel, hivatástudattal műveli. Jó munkakapcsolatot alakított ki közvetlen munkatársaival, lojalitást tanúsít feletteseivel és az intézet orvosaiival, kollégáival.

Budányi Csilla gyógytornász
Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika

Budányi Csilla 1979 óta dolgozik a klinikán három műszakos ápolóként, majd 1983-tól gyógytornászként. A munka és a gyermeknevelés mellett folyamatosan képezte magát. 2003-ban diplomás ápolói, majd 2007-ben gyógytornász képesítést szerzett. Szakmai tapasztalata kimagasló, folyamatosan képezi magát és részt vesz a hallgatók gyakorlati oktatásában. Munkáját felelősségteljesen, aldozatkészen, igényesen végzi. Kapcsolata a betegekkel, hozzátartozókkal kiváló. Emberi hozzáállása, empátikus készsége, a klinikához és a betegekhez való hűsége példaeértékű.

Bukovics Gyuláné gyógytornász Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika

Bukovics Gyuláné 1979 óta dolgozik a klinikán. Eleinte három műszakos, majd osztályvezető ápolóként. A munka és a család mellett 2000-ben diplomás ápolói, majd 2003-ban egészségügyi gyakorlatvezetői képesítést szerzett. Munkáját felelősségteljesen, áldozatkészen, nagy szakmai alázattal és hozzáértéssel végzi. Emberi hozzáállása, szakmai munkája példamutató. Munkatársaival szemben tanúsított tisztelete és segítőkészsége kiemelkedő. A szakmáját szereti, hivatásnak érzi, munkahelyét eleve szerves részének tekinti. Hivatásához és a klinikához való hűsége, elkötelezettsége, pontos munkája a szakma dicséretére válik.

Györgyi Erzsébet tudományos segédmunkatárs Laboratóriumi Medicina Intézet

Györgyi Erzsébet 1996 óta dolgozik az intézetben. A rutin betegellátási feladatok mellett elsősorban a kutatómunkában és az oktatásban vesz részt. Hallatlan precizitása, lelkesedése és odaadása nélkülözhetetlen a TDK-hallgatók módszertani betanításában, az egyetemi és PhD-hallgatók oktatásában. A rutindiagnosztikai laboratóriumban jó néhány ritka vizsgálat elvégzése is az ő nevéhez fűződik. Kiváló pedagógiai képessége mind az új munkatársai, mind a hallgatók számára rendkívül nagy segítséget jelent az új módszerek, ismeretek elsajátításában. Szerénysége, kollégáival kiépített kiváló emberi kapcsolatai és hallatlan munkabírása példaértékű.

Dobi Andrea diplomás ápoló Szívgyógyászati Klinika

Dobi Andrea 1988 szeptemberétől dolgozik a Pécsi Tudományegyetemen. Kezdetben az I. sz. Belgyógyászati Klinikán, majd 1999. szeptember 1-től pedig a Szívgyógyászati Klinika munkatársa. Munkáját nagy szaktudással, alázattal és kedvességgel, mások iránti tisztelettel, magas színvonalon végzi. Fontos számára a betegek kifogástalan ellátása és elégedettsége. Dolgozóit megbecsüli, problémáikat meghallgatja, az általa vezetett csapat mindig számíthat rá. Lelkiismerete, hivatástudata, megbízhatósága, példamutató magatartása kivételes kincs napjainkban. Nehéz időszakban is kiválóan helyt áll szaktudásával és egyéniségével, önmagát nem kímélve bátran néz a kihívások elé.

Győriné Vincze Katalin szakápoló Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Győriné Vincze Katalin emberi magatartásával az egész osztály szakmai és emberi megítélését alapvetően meghatározó, mindenben maximálisan megbízható, a betegek és munkatársak irányába korlátlanul segítőkész, előzőkeny, az elesettekkel humánusan együttérző, az örömben osztozni tudó munkatárs, aki már több mint két évtizedbe dolgozik a klinikán. Az itthoni, gyakorta nehéz egészségügyi ellátó helyzet ellenére mindvégig kitartó, áldozatos munkájával példát mutat. A kollektíva előtt egyöntetűen kimagasló teljesítményt nyújtó emberként mérhetetlen sokat tett a klinika és ezzel orvoskar fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért.

Gáspárné Bak Erika vegyésztechnikus Bioanalitikai Intézet

Gáspárné Bak Erika több mint harminc év munkavisztonnal rendelkezik első munkahelyén. Munkáját 1986-ban kezdte laborasszisztensként. Jelenleg is ebben a munkakörben dolgozik. A 2000-es évek elején bekapcsolódott az intézet által végzett diagnosztikai mérések mintaelőkészítési feladataiba, melyet azóta is elhivatottsággal, megbízhatóan és felelősségteljesen végez. Emellett aktívan segíti az intézet TDK-hallgatóinak laboratóriumi munkáját, részt vesz az oktatással kapcsolatos laboratóriumi előkészítésekben és egyéb intézeti feladatokban is.

Halász Heléna vegyész fizikus, laboratóriumi operátor, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Halász Heléna 1976 óta dolgozik az intézetben, először vegyésztechnikusként, majd három év munka melletti tanulás után vegyész fizikus laboratóriumi operátorként végzett. Biztosítja az SZKK genomikai és kísérletes kardiológiai kutatócsoport sejt kultúrák fenntartását, a kísérletekhez, kutatási projektekhez a sejtek előkészítését. Részt vesz a vizsgálati eredmények feldolgozásában, rendszerezésében. Munkaköri feladatait messze-messze ellátja, azokat lelkiismeretesen, önállóan végzi. A sejtek kísérletekhez való előkészítésével, a sejt labor folyamatos működtetésével, valamint szakmai tudásával az intézetnek nagyon nagy segítséget nyújt.

Dr. Karádi Kázmér egyetemi docens

Magatartástudományi Intézet

Dr. Karádi Kázmér karunkon végzett hallgatóként, majd az újonnan létrehozott Magatartástudományi Intézetben helyezkedett el 1992-ben. A neuropszichológia tantárgy felelőseként lát el nagyon fontos kutatási, oktatási és vizsgáztatási feladatokat. Munkatársaival együtt nagyon sokat tett annak érdekében, hogy a neuropszichológia mint tantárgy és tudományterület, mind a hallgatók, mind a más intézetekben és klinikákon dolgozó oktatók, kutatók számára elfogadott, nagyra értékelt tématerület legyen. Aktív, szinte napi kapcsolatot tart fenn a Neurológiai Klinika munkatársaival, betegeivel. Részt vesz a gyógyító munkában, számos neuropszichológiai vizsgálati protokoll klinikai adaptációjában, fejlesztésében. Kiváló oktató, kutató munkájával az elméleti intézet és a klinikum között hidat építő tevékenységet végez.

Kovács Istvánné titkárságvezető

Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

Kovács Istvánné 1995-ben, 23 évvel ezelőtt adminisztrátori munkakörben kezdett dolgozni az AITI-ben. 2000-től az intézet titkárságát vezeti. Munkáját mindig pontosan, a nagy létszámú intézet minden dolgozójának megelégedésével végzi. Az elmúlt 15 évben hatékonyan segítette az AITI jelentősen megnövekedett számú szakmai továbbképző rendezvényeinek szervezését, a tanfolyamhallgatókkal a rendszeres kapcsolattartást. Pontos és szívélyes munkája jelentősen javítja az AITI személyzeti és adminisztrációs tevékenységét illetve graduális, posztgraduális oktatási feladatainak teljesítését.

Dr. Kereskai László klinikai főorvos

Patológiai Intézet

Dr. Kereskai László 1991 szeptembere óta dolgozik az intézetben, ahol fő szakterülete a hematopatológia, mely területen széleskörű szakmai tapasztalatával évek óta az intézeti rutin diagnosztika egyik meghatározó szereplője. Többek között az ő munkásságának is köszönhetően regionális hematopatológiai áramlási citometria diagnosztikát végez az intézet. Az országban három helyen végeznek gyerekkori ALL nyomon követéses flow-citometriai vizsgálatokat, ezek közül az egyik a pécsi intézet, mely Kereskai doktor érdeme is. Számos TDK-hallgató témavezetője, részt vesz az intézet magyar és angol nyelvű graduális oktatásában, a vizsgák lebonyolításában nélkülözhetetlen. Kiegyensúlyozott, pozitív személyisége mind a hallgatók, mind munkatársai körében népszerű teszi. Munkatársai mindig számíthatnak rá, munkáját példásan és pontosan végzi.

Kubinka Erika fizioterápiás szakasszisztens

Idegsebészeti Klinika

Kubinka Erika 1990-től kezdett dolgozni az egyetemen, 2001-től teljesít szolgálatot jelenlegi munkahelyén, mint fizioterápiás asszisztens. Munkáját, a rá bízott feladatokat maradéktalanul, kiváló minőségben végezte, rendkívül sok egyetemi dolgozó köszönheti az ő áldozatos munkájának, a munkaidőkorlátokat nem kímélő, odaadó tevékenységének azt, hogy visszanyerte az egészségét és fizikai aktivitását. A munka szeretete, a megalkuvásmentes, odaadó munkavégzés jellemezte tevékenységét négy évtizeden át az egészségügyben. Nyugalomában vonulása előtt méltóan köszönnék meg gyógyító tevékenységét, emberi tartását a gyógytomász-generációk képzésében való aktív részvételét és példamutatását a dékáni dicséret odaítélésével.

Magyar Gabriella titkárnő

Biofizikai Intézet

Magyar Gabriella 1991-ben kezdett dolgozni az intézetben. Munkáját önállóan, felelősségteljesen és gyorsan végzi. Az intézet egyedüli ügyintézője, aki a legkisebb feladatoktól a legfontosabb pénzügyekig mindent megbízhatóan és maradéktalanul lát el. Nagy figyelmet szentel az egyes feladatok határidejének betartására. Az intézet oktatása több szakon is párhuzamosan folyik, ennek számítóképes nyilvántartása, a leltározási, selejtezési feladatok folyamatos nyomon követése is munkája része, melyet lelkiismeretesen és pontosan végez. Munkája évtizedek óta szerves és elengedhetetlen részét képezi az intézet tevékenységének, fontos szerepe van abban, hogy gördülékenyen és szabályosan működhessen az intézet, ami nélküle nem tartana ott, ahol jelenleg tart.

Venczel Valéria szakápoló

Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

Venczel Valéria szakápoló 1997-óta dolgozik a Fül-Orr-Gége és Fej-Nyaksebészeti Klinika osztályos kezelőjében. 2003-ban a Pécsi Szociális és Egészségügyi Szakképző Iskolában ápoló szakképesítést szerzett. Munkáját mindig nagyfokú pontosság és figyelem jellemezte. Nyugodt, kedves egyéniségét a betegek, munkatársai és felettesei nagyra becsülik. A munkában nyújtott teljesítménye és emberi tulajdonságai példaértékűek. A betegekkel szembeni viselkedését a lelkiismeretesség, becsületesség, szakértelem jellemzi, nagy teherbírási, megbízható munkatárs.

Marczinné Neubauer Zsuzsanna

csecsemő- és gyermekápoló

Gyermekgyógyászati Klinika

Marczinné Neubauer Zsuzsanna 1994-ben végzett általános ápoló és általános asszisztensként, majd 2001-ben csecsemő- és gyermekápoló szakképesítést szerzett. 1994 óta dolgozik a gyermekbeteggéllátásban, mindvégig a pulmonológiai osztályon. A csaknem negyedszázados pályafutása során mindig teljes odaadással, lelkiismeretességgel, maximális hivatástudattal végezte munkáját. Több mint egy évtizede helyettesíti az osztályvezető ápolót, és aktívan részt vesz a gyakorlatra érkező tanulók oktatásában is. Szakmai tudása, a betegekkel szembeni óriási türelme példaképpül szolgál mind a kollégáinak, mind a jövő generációjának.

Rofrits Vilmosné ápolásszakmai intézetigazgató-helyettes

Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

Rofrits Vilmosné gyógyító munkáját 28 évvel ezelőtt, 1990-ben intenzív szakápolóként kezdte az intézetben. Osztályvezető ápolói, majd 2007-től ápolásszakmai igazgatóhelyettesi munkakörben dolgozott. Már kezdő szakápolóként az intézet egyik legmegbízhatóbb munkatársa lett. A klinikai gyakorlati tevékenységét a tudományos alapokon nyugvó, következetes és rendkívül biztonságos anesztéziás és intenzív terápiás módszerek alkalmazása jellemzi. Oktatómunkát évtizedek óta végez az aneszteziológiai és intenzív terápiás szakdolgozók képzésében. Tevékenységét a példamutató pontosság, a meggyőző, határos előadások és gyakorlatok jellemzik. Kimagasló a szakmai továbbképzések szervezésében és lebonyolításában mutatott aktivitása.

Mercz Tünde asszisztens

Anatómiai Intézet

Mercz Tünde 1997-től a Baranya Megyei Kórházban, 2012. január óta az Anatómiai Intézetben dolgozik. Az intézet in vitro kísérleteinek helyet adó sejtlaborjának asszisztense. Nagyfokú odafigyeléssel és pontossággal végzi feladatát, a labor 2007-ben történt felállításában is nagy szerepe volt. A labor infrastruktúrájának felelőse, a rend fenntartása is az ő feladata. Gondoskodik a kutatásokhoz használt sejtvonalakról, emellett a sejtekben végzett különböző kísérletekben zajló kezeléseket is végrehajtja. Számos sejtbioológiai módszer kivitelezésében működik közre. A laborban bevezetésre kerülő korszerű molekuláris biológiai módszereket végző csapat aktív tagja. Kollégáival szemben szolgálatkészen segít bármilyen kéressel kapcsolatban.

Sándorné Soós Mónika biológus

Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Sándorné Soós Mónika 1998 óta dolgozik a Pécsi Tudományegyetemen. 2016 óta az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet sejtenyésző laboratóriumának vezetője. Feladatai közé tartozik az "Immunológia alapjai" tantárgy gyakorlatainak előkészítése és ellenőrzése, valamint a kutatási és diagnosztikus munka során felhasznált monoklonális antitestek termelése és minősítése. Elvégezte a minőségirányítási rendszer belső auditori képzését, így az intézetben minőségirányítási felelős helyettesi feladatokat is ellát.

Munkáját megbízhatóan, lelkiismeretesen látja el, amely értékes hozzájárulást jelent az intézet kutató és rutin feladataiban egyaránt.

20 éve a PTE-n végzett elhivatott munkájával hozzájárul mind az intézet, mind pedig az orvoskar jó hírnevéhez.

Radvánszky Lajosné kórszövettani asszisztens

Patológiai Intézet

Radvánszky Lajosné 1998 óta dolgozik az intézetben. A flow citometria laboratóriumában szakasszisztensként magas színvonalon végzi munkáját. Folyamatosan tanulja az új eljárásokat, technikákat. Megbízható kolléga, akivel nagyon jól megoldhatóak a változó munkaterhelésből adódó helyzetek, amelyeket rugalmasan kezel. A hematológiai őssejt-transzplantációkhoz szükséges készleteti ügyeletben végzett mérésekben alapemberként lehet rá számítani.

Schweibert István ügyvivő szakértő

Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet

Schweibert István húsz éve az intézet megbízható, megbecsült munkatársa. Kémiai-matematikai alapképzettségének megfelelően elsősorban a Toxikológiai Tanszék kutatásaiban alkalmazott analitikai vizsgálatok – különösen HPLC- és izotópmérések – elvégzéséért felelős. Az átlagost messze felülmúló számítógépes jártassága miatt nélkülözhetetlen segítőtársává vált az egész intézet számára. Számos feladat elvégzéséhez nyújtott hatékony támogatást. Munkáját mindig alaposan, megbízhatóan és kitartóan végezte. Bár négy gyermek édesapja, szükség esetén munkaidőn túl is vállal feladatokat. Rendszeretete, segítőkézsége és munkatársai iránti figyelmessége legendás.

Szabolcsi Péter ügyvivő szakértő Orvosi Népegészségtani Intézet

Szabolcsi Péter 1983 óta dolgozik folyamatosan karunkon, jelenleg az Orvosi Népegészségtani Intézetben, korábban pedig az intézet jogelődjeiben. Informatikai feladatokat végez, az intézet számítógépállományát is gondozza. Ez különösen nehéz feladat a hallgatói számítógépes terem esetében, ami nagy igénybevételnek van kitéve, és az új gépek általában a végképp javíthatatlanná válók pótlására szolgálhatnak. Munkaideje nem korlátozódik a „hivatalos munkaidőre”, szükség esetén mindig – legyen az hétféle vagy a nyári időszak – talál megoldást a problémákra. Minden munkatárs kérését igyekszik teljesíteni, szorosan tartja a kapcsolatot a kari és egyetemi informatikusokkal. Aktívan követi az informatika fejlődését. Az intézeti csapat egyik meghatározó tagja, akitől soha egy rossz vagy hangos szót nem hallani, akinél jobb kollégát, barátot az ember nem is kívánhatna magának.

Dr. Tiringer István adjunktus Magatartástudományi Intézet

Dr. Tiringer István karunkon végzett 1990-ben, kezdetekben a Pszichiátriai Klinikán látott el betegeket, szakvizsgát tett, emellett az Orvosi Pszichológia Csoport tagjaként tevékenykedett. 2003-ban csatlakozott a Magatartástudományi Intézethez. Jelenleg az Orvosi Pszichológia Csoport tagjaként oktat három nyelven, de különösen a német nyelvű hallgatóknál lát el rendkívül fontos feladatokat (oktatás, oktatásszervezés, szakdolgozati konzulensi tevékenység). Kutatómunkája elsősorban az orvosi gyakorlathoz kötődik. Tudását a klinikumban dolgozó orvosokkal naponta megosztja segítő tevékenységével.

Dr. Szapáryné dr. Gaál Valéria adjunktus

Szemészeti Klinika

Dr. Szapáryné dr. Gaál Valéria a klinikára kerülése után nagy szorgalommal és alaposággal sajátította el a szemorvosi munkát, osztályos, ambulanciai vizsgálatokban, illetve kezeléseken vett részt. A járó- és a fekvőbeteg-ellátásban is egyaránt tevékenykedik. 2012-ben PhD-fokozatot ért el. A gyermekszemészeti szakambulancia vezető orvosaként dolgozik. A koraszülött retinopathia gondozásának irányítója. Ezen a szakterületen kimagasló eredményeket ért el. Szaktudását az évek alatt folyamatosan bővítette. Részt az egyetemen folyó graduális és posztgraduális oktatásban. Jó szervezési készséggel rendelkezik, melyet a zavartalan betegellátásban kiválóan kamatoztat. Segítőképző, lelkiismeretes, alkalmazkodó. A betegekkel empátikus, a kollégák mindig számíthatnak rá. 26 éve a klinika aktív dolgozója. Munkája példaértékű a fiatal orvosok számára.

Varga Miklósné elektrofiziológiai szakasszisztens Neurológiai Klinika

Varga Miklósné 38 éve dolgozik a klinikán. Kitűnő képességű, lelkiismeretes, széles körű szakmai ismeretekkel rendelkező EEG-asszisztens. Munkaszervezési tevékenysége kiváló, feladata többek között EEG-vizsgálat készítése, epilepsziás betegek monitorozása, poliszomnográfia, nappali poligráfia-vizsgálat készítése. Figyelembe veszi a betegek biztonságos és színvonalas ellátását. Havi beosztásokat készít, figyel a dolgozók aktuális egyéni terhelhetőségére. A betegekkel és beosztottjaival lelkiismeretesen, empátikusan törődik. Gondoskodik a részleg működéséhez szükséges technikai berendezések előírásoknak és szabályozásoknak megfelelő állapotáról, illetve ezek működéséhez szükséges anyagok rendelését ellátja. A klinika orvosaival és vezetőségével is kiemelkedő kapcsolatot ápol.

Szilágyi Imréné orvosi diagnosztikai laboratóriumi technológus Patológiai Intézet

A Bőrklinika szövettani részlegéről, az integrációt követően került a Patológiai Intézetbe. A speciális, szűk területet ellátó feladat után nagy változást jelentett számára, hogy széleskörű, minden területet átfogó szövettani munkát kell elvégezni. Szorgalmának, kitartásának és elhivatottságának köszönhetően mindezt rövid idő alatt sikeresen elsajátította. Széles spektrumú szakmai tapasztalatot szerzett a szerteágazó műtéti anyagok feldolgozása területén. Az intézeti igényként jelentkező immunhisztokémiai reakcióik teljes spektrumát nagy gondossággal, fáradhatatlan, odaadó munkával és szakértelemmel végzi. Lelkesen vesz részt a továbbképzéseken, nyitott mindennemű új feladatra. Munkájára minden körülmények között számítani lehet.

Dr. Varga Zsuzsanna főorvos Onkoterápiás Intézet

Dr. Varga Zsuzsanna belgyógyász, klinikai onkológus szakorvos 1988-ban diplomázott a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, azóta folyamatosan Pécs városában dolgozott különböző belgyógyászati osztályokon. 2000-ben lett a Baranya Megyei Kórház onkológiai osztályvezető főorvosa. A PTE, KK Onkoterápiás Intézetével való egyesülés kapcsán került az Onkoterápiás Intézetbe. Az elmúlt években – mint kemoterápiás és ambulancia részlegvezető főorvos – az intézet betegellátásának egyik legbiztosabb pontja, szakmai tudása és lelkiismeretessége példaértékű. A képzéseken, továbbképzéseken – akár az ország túlsó sarkaiban is –, amennyiben szükséges az intézet betegellátási munkáját, klinikai eredményeit bemutatni, akkor rá mindig lehet számítani.

Dr. Warta Vilmos egyetemi docens

Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet

Dr. Warta Vilmos 1992-ben szerzett angol-matematika szakos tanári diplomát, azóta dolgozik a Nyelvi Intézetben. Szakmai-tudományos pályája a diploma megszerzése óta töretlen. Tanítványai körében népszerű, de szigorú oktatóként tartják számon. Szaknyelvoktatói munkásságának fontos eleme az intézet által 2011-ben elindított angol-magyar orvosi és egészségstudományi szakfordítói és tolmács szakirányú továbbképzési szakon a számítógéppel támogatott fordítás című tantárgy oktatása. 2000-től a PROFEX, államilag elismert orvosi szaknyelvi vizsgaközpont igazgatója. Hazánkban ez az egyetlen akkreditált orvosi szaknyelvi vizsga, és mint ilyen, karunk büszkesége. Nagy kihívást jelentett a PROFEX nyelvvizsga szinharmonizáció. A sikeres akkreditáción felül egy máig használatban lévő tesztitem-elemző szoftvert is létrehozott. Fontos eredmény, hogy a PROFEX Nyelvvizsgaközpont a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen vizsgahelyet működtet, melynek létrehozásában immár tíz éve oroszlánrészt vállal. 2004-től a Nyelvvizsgát Akkreditáló Testület szakértője. 18 éve intézetvezetőhelyettes. Tudományos érdeklődésének kettős fókusza a szaknyelvi diskurzus- és műfajelemzés illetve a szaknyelvi tesztelés.

Klonga Ákos mechanikai műszerész

Élettani Intézet

Mindketten 1983 óta dolgoznak az Élettani Intézetben. Az egyetemszerte, sőt országosan is ismert és elismert „Studinger-műhely” lett nemcsak a munkahelyük, hanem az intézet irányában mindenkor tanúsított elkötelezettségük okán bátran kijelenthető: a második otthonuk is. Az évtizedek során nemcsak az Élettani Intézet, hanem több más intézet és klinika számára láttak el felbecsülhetetlen értékű, sokszor egészen speciális műszerfejlesztési, karbantartási és javítási feladatokat. Klonga Ákos inkább az aprólékos, finom részletekre odafigyelő, míg Wilhelm Ferenc többnyire az átfogó, nagyobb részterületeket összehangoló munkafolyamatokban bizonyult a legsikeresebbnek. Kivételes szakértelmük, invenciózusságuk és precizitásuk alapvető meghatározója lett páratlan, már-már bajtársianak nevezhető munkatársi kapcsolatuknak, aminek ugyancsak része lett abban,

hogy munkásságukkal jelentősen hozzájárulhattak az intézet gyakorlatos oktatása színvonalának magas szinten meghatározott fenntartásához, az Élettani Intézet és számos más intézet és klinika kutatási és gyógyítási eszközeinek előállításához, megújításához.

A munkatársak egyéni érdemük alapján, külön-külön nyerték el a Dékáni Dicséretet.

Wilhelm Ferenc mechanikai műszerész

Élettani Intézet

Dékáni elismerő oklevél

Janicsné Tóth Tünde képi diagnosztikai asszisztens

Radiológiai Klinika

Janicsné Tóth Tünde 1993-ban a Siklósi Kórház Röntgen Osztályán kezdett dolgozni. 1995-ben röntgenasszisztensi, majd 2005-ben képi diagnosztikai szakasszisztensi képesítést szerzett. 2000-től a pécsi Honvéd Kórház Röntgen Osztályának dolgozója. 2016-ban minőségirányítási belső auditor képzésen vett részt, így 2017-től a Radiológiai Klinika minőségirányítási vezetője. MIR munkatárs. Hivatását 25 éve alázattal gyakorolja. Emberi hozzáállása, betegekhez fűződő empátiája példamutató. Szakmai tapasztalata kimagasló. A betegellátás mellett adminisztratív feladatokat is ellát. A klinikára érkező tanulók, hallgatók gyakorlatvezetőjeként részt vesz az oktatásban. Munkatársai mindig számíthatnak rá, kötelességtudata kiemelkedő.

Pálné Katona Anikó titkárnő

Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Pálné Katona Anikó több mint tíz éve dolgozik az intézetben. Hozzájárult az intézet és a kar hírnevének öregbítéséhez, tekintélyének megtartásához. Megbízható, lelkiismeretes munkavégzés, nagy munkabírási, segítőkészség jellemzi. Nemcsak az intézet titkárnője, de gazdasági és HR ügyintézői feladatokat is ellát. Munkatársával segítőkész, gyors, pontos és innovatív.

DIPLOMÁSOK

Aranydiploma: Dr. Apatini Katalin, dr. Bakos Éva, dr. Balogh József László, dr. Barczy Viola, dr. Benkó András, dr. Benkovic László, dr. Benkő Kónya Klára, Bogdáné dr. Dominó Éva Györgyi, dr. Bódis István, dr. Bodó Miklós, dr. Brunner Róza (dr. Bíró Gáborné), dr. Buzás Judit, dr. Csonka Eszter, dr. Dalnoki Felicia, Dolgos Sándorné dr. Csemavölgyi Judit, dr. Endrédi Ferenc, dr. Fekete Lajos, dr. Gádory Elemér István, dr. Gadzojanis Dimitris, dr. Gehring Gizella dr. Lendvai Lászlóné, dr. Gróf Márta Ildikó, dr. Horváth Imréné dr. Grünwald Anna, dr. Guóth Zita, dr. Horváth Béla István, dr. Horváth Fedorina, dr. Horváth Attila József, dr. Horváth Lenke, dr. Iffiu András, Illés Györgyné dr. Párta Ilona, dr. Jeges Eszter (dr. Százados Imréné), dr. Kapisinszky Natália, dr. Karlinger Kinga Margit, dr. Kégl Petronella (Szabados Györgyné), dr. Kelle Mária, dr. Kersák János, dr. Kóbor Györgyné dr. Varga Edit, dr. Kóbor Judit, dr. Kollár Dezső László, dr. Komáromy Lászlóné dr. Kőszegi Mária, dr. Kovács József, dr. Kránicz János, dr. Lendvai László, dr. Makovitzky József, dr. Maros Éva, dr. Marosi Imre, dr. Matkovics Zsuzsanna, dr. Mihály Enikő Cecília, dr. Modensieder Mariann, dr. Mózes Tibor, dr. Nagy Jöelia, dr. Nemes Enikő, dr. Németh Gyula, dr. Németh Olga, dr. Németh Sándor, dr. Orbán Antal, dr. Pakucs Béla, dr. Papp Cecília, dr. Paulai János, dr. Pályi Irén, dr. Petrich Zsuzsanna, dr. Pytel József, dr. Raffay István, dr. Raffayné dr. Rozsnyói Edit, dr. Reményi Gyula, dr. Rodler Imréné dr. Ónodi Mária, dr. Ruppert Ferenc, dr. Schill Ede, dr. Sík Mária Márta, dr. Simon Ilona, dr. Szabados György, dr. Szabó Csaba József, dr. Szabó István, dr. Szabó István, dr. Szabó Margit, dr. Szabó Szilárd Sándor, dr. Szakály Margit, dr. Szépe Ida, dr. Szepes Éva, dr. Szilárd István, dr. Szokolics Julianna, dr. Szöllösi Ilona Mária, dr. Tábori Mária, dr. Takler Sándor, dr. Temesi László Imre, dr. Temesi Mihály, dr. Tichy-Rács Csaba Károly, dr. Tóth Károly, dr. Tóth Péter István, dr. Varró József, dr. Várnai Levente, dr. Zengő Elemér.

Gyémántdiploma: dr. Alkonyi Istvánné dr. Várkonyi Amália, dr. Berki László, dr. Buzády Tibor, dr. Csonka-Takács László, dr. Debreczeni László, dr. Gothár Ferenc, dr. Habon György, dr. Hegedüs Kálmánné dr. Bajzik Erzsébet, dr. Juhász Gabriella, dr. Kovács Bertalan, dr. Krommer Ilona dr. Létai Györgyné, dr. Létai György, dr. Pap Valér, dr. Penczel Dániel, dr. Róthy István, dr. Schill Ede, dr. Szabó Eszter, dr. Szabó Imre Antal, dr. Tódor János, dr. Turós Éva, dr. Varga Szabolcs.

Vasdiploma: dr. Balogh Jenő, dr. Baráth Károly, dr. Bótai Ilona, dr. Hosszú László, dr. Kárpáti Kálmán, dr. Lőrincz István, dr. Salamon Antal, dr. Schlemmer Tamás, dr. Török Béla.

Romhányi Emlékérem: dr. Szeberényi József egyetemi tanár, Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium; dr. Molnár Gergő egyetemi docens, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum.

Kiváló gyakorlatvezető cím: dr. Molnár Gergő egyetemi docens (II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum), dr. Pétervári Erika egyetemi docens (Transzlációs Medicina Intézet), dr. Pethő Gábor egyetemi tanár (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet), dr. Hollósy Tibor egyetemi adjunktus (Anatómiai Intézet), dr. Rékási Zoltán egyetemi docens (Anatómiai Intézet), Palkovits Tamás szakorvos (Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet), dr. Gaszner Balázs (Anatómiai Intézet), dr. Reglődi Dóra egyetemi tanár (Anatómiai Intézet), dr. Balaskó Márta egyetemi docens (Transzlációs Medicina Intézet), dr. Czopf László egyetemi docens (I. sz. Belgyógyászati Klinika), Kajtár Béla egyetemi adjunktus (Patológiai Intézet), dr. Lempel Edina egyetemi adjunktus (Fogászati és Szájsebészeti Klinika).

A legjobban oktató elméleti intézetek: Anatómiai Intézet, Transzlációs Medicina Intézet, Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium.

A legjobban oktató klinikák: I. sz. Belgyógyászati Klinika, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, Neurológiai Klinika.

Nemzeti felsőoktatási ösztöndíjban részesülnek:

Vilmányi Gábor, Schranz Dániel, Bajzik Bence, Pethő Borbála, Nagy Natália Netta, Bagáry Ibolya

Évfolyamuk legjobb hallgatói:

II. évfolyam, Általános Orvos Szak: Szabó Kíra; General Medicine: Park Kyungtae; Allgemeine Humanmedizin: Schwend Mac.

III. évfolyam, Általános Orvos Szak: Rohoncz Mirtill, Stankovics Levente, Szélig Bence, Faragó Eszter, Pethő Borbála; General Medicine: Mochimaru Riho; Allgemeine Humanmedizin: Heidersberger Lukas Viktor.

IV. évfolyam, Általános Orvos Szak: Magyar Olívia; General Medicine: Alkurdi Adnan Ahmad Adnan; Allgemeine Humanmedizin: Kersch Barbara Anna, Fogorvos Szak: Nagy Natália Netta; Dentistry Program: Salimian Parnia.

V. évfolyam, Általános Orvos Szak: Kálmán Patrícia; Allgemeine Humanmedizin: Klein Ole.

VI. évfolyam, Általános Orvos Szak: Bajzik Bence; General Medicine: Heggem Ida Marie; Allgemeine Humanmedizin: Liebscher Felix Berndries Kristina.

Dékáni elismerő oklevél: Általános orvos szakos végzett hallgatók: dr. Ujvári Balázs, dr. Rozanovic Martin, dr. Horváth Bence, dr. Somoskövi Zita Magdolna, dr. Gerendai Zsófia, dr. Papp Kata, dr. Sohonyay Fanni Mirella, dr. Gábris Fanni, dr. Khidhir Nóra, dr. Gáspár Tamás, dr. Papp Máté, dr. Gebhart Hella.

Általános szakos orvostanhallgatók: Anders Christoffersen, Osman Zulquarnain, Csordás Anna, Miriam K. C. Solli, Bartalos Dávid, Laura Grijavo, Ole Klein, Johanne Hollevik, Andrés Cembellín.

A Pécsi Tudományegyetem rektora a PTE címerével ellátott eozin emléklakettet adományoz dr. Makovitzky József egyetemi tanárnak, aki aktív szerepvállalásával kiemelkedő szerepet töltött be a Pécsi Tudományegyetem és az orvoskar népszerűségének növelésében, áldozatkész munkájával hozzájárult az orvoskar hírnevének, nemzetközi elismertségének méltó öregbítéséhez.

Kitüntetések a Semmelweis Napon

Dr. Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere és Nagy Anikó egészségügyért felelős államtitkár a Semmelweis-nap alkalmából díjakat és miniszteri elismerő okleveleket adott át július 2-án. Karunk több munkatársa is elismerésben részesült.

Az egészségügyi ellátás fejlesztése érdekében végzett szakmai munkája, kimagasló teljesítménye elismeréseként **Batthyány-Strattmann László-díjat vehetett át:**

Dr. Gerlinger Imre egyetemi tanár, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Fül- Orr- Gégészeti és Fej- Nyaksebészeti Klinikájának tanszékvezetője;

Dr. Szabados Sándor egyetemi tanár, a Pécsi Tudományegyetem Szívgyógyászati Klinikájának szívsebésze.

Az egészségügyi ellátás érdekében kifejtett kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként **Pro Sanitate díjban** részesült:

Dr. Bártai István, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének klinikai igazgatóhelyettese.

Az egészségügy területén végzett magas színvonalú szakmai munkájáért **Miniszteri Elismerő Oklevélben** részesült **Breitenbach Zita**, a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar tanársegédje.

Magyar érdemrend Lovagkereszt kitüntetés kapott Botz Lajos professzor

Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter és Kásler Miklós professzor, az emberi erőforrások minisztere állami kitüntetésekkel adta át augusztus 20-án a Pesti Vigadóban.

Áder János, Magyarország Köztársasági Elnökének megbízásából Kásler Miklós professzor, miniszter kiemelkedő tevékenysége elismeréseként Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozat kitüntetését adott át:

A gyógyszerterápia optimalizálási lehetőségei során végzett magas színvonalú kutatómunkájának, a pécsi gyógyszerészképzés elindításában tanúsított példaértékű szerepvállalásának elismeréseként **dr. Botz Lajos** egyetemi tanárnak, a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar Gyógyszerészeti Intézete intézetigazgatójának és Klinikai Központi Gyógyszertára főgyógyszerészének.

Szakmai díjat kapott a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamarától Kulcsár Istvánné asszisztens

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara az egészségügy területén kifejtett kiemelkedő szakmai és közösségépítő szakdolgozói tevékenység elismeréseként 2006-ban Szakmai Díjat alapított.

Az elismerés annak a kamarai tagnak adományozható, aki hivatásának képviselőjeként az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése, az ápolás, gondozás és betegellátás terén magas színvonalú, példaértékű eredményt ért el, és kimagasló teljesítményével hozzájárult az egészségügyi ellátás és a szakdolgozói tevékenység fejlesztéséhez.

A helyi és területi szervezetek javaslatára, az Országos Kitüntetési Bizottság véleményezésével, az Országos Elnökség jóváhagyásával idén is 21 főnek adta át az elismerést.

Baranya megyéből Kulcsár Istvánné, a Klinikai Központ I. sz. Belgyógyászati Klinikájának asszisztense kapott díjat.

Díjak és egyetemi tanári kinevezések a tanévnyitón

Tavaly óta szeptember elseje a Magyar Felsőoktatás Napja, az 1367-es pécsi egyetemalapítás előtti tisztelgés jegyében. Hagyomány, hogy Pécs városa és a Pécsi Tudományegyetem közös ünnepséggel kezdi meg a tanévet, ami idén a Pécsi Nemzeti Színházban zajlott. Az eseményen a város és az egyetem valamennyi prominens személyisége részt vett. Beszédet mondott dr. Miseta Attila rektor és dr. Páva Zsolt polgármester.

Közös magisztrátus felállítását javasolta a városvezető, amiben mind a PTE, mind Pécs képviselői helyet kapnának. A közös, strukturált munka a Pécsi Tudományegyetem új vezetésének célja is.

„A tudomány gyökere keserű, de a gyümölcse édes” – idézte Arisztotelészt dr. Miseta Attila rektor, aki azt is hozzátette, hogy nem érdemes az alkalmazott és az alapkutatások közti éles ellentétéről beszélni. Mindkettőt tekintve több erőforrásra van szükség, és ezeket minél hatékonyabban kell felhasználni.

Tradíció, hogy a jeles eseményen adják át a város és az egyetem kiemelt elismeréseit.

Városháza Emlékéremben részesült **dr. Csernus Valér professzor**, az orvostudományok területén elért sikeres pályafutása, kimagasló hazai és nemzetközi kutatói eredményei, valamint az egyetemi oktatói sikereinek elismeréseként.

Különleges díj **Pécs Város Tudományos Díja**, amit az egyetemalapító Vilmos püspökről neveztek el. Idén ezt **dr. Czirják László professzor**, a PTE Reumatológiai és Immunológiai Klinikájának igazgatója vehette át. A közgyűlés a reumatológia és immunológia, az autoimmun betegségek kezelése terén elért eredményei, hazai és nemzetközi sikerei, továbbá több évtizeden keresztül végzett szakmai és oktatói pályafutásának elismeréseként adományozta a díjat.

Áder János köztársasági elnök 2018. szeptember első napjától egyetemi tanárrá nevezte ki a PTE 17 oktatóját. Dr. Miseta Attila rektor adta át számukra a Pécsi Tudományegyetem professzori karához való tartozás jelképét, a talárt.

Professzori talárt vehetett át **dr. Arató Endre (Klinikai**

Központ, Érsebészeti Klinika), **dr. Czéh Boldizsár (Klinikai Központ, Laboratóriumi Medicina Intézet)**, **dr. Kovács Norbert (Klinikai Központ, Neurológiai Klinika)**, **dr. Szokodi István (Klinikai Központ, Szívgyógyászati Klinika)**, és **dr. Vermes Csaba (Klinikai Központ, Ortopédiai Klinika)**.

Egyetemi Sportéletért Díjat vehetett át **Szijártó Balázs**, általános orvos szakos hallgató, aki kimagasló tudományos teljesítménye mellett az elmúlt 2 évben csapatkapitánya volt a Medikus Kupa labdarúgó csapatának, amellyel 3 aranyérmét és 2 ezüstérmét szerzett.

Pro Universitate Juventutis Díjat vehetett át **Ashraf Amir Reza**, a Gyógyszerésztudományi Kar hallgatója, aki az iráni Shirazból származik, ami 2016 óta Pécs testvérvárosa. Az EGSC idén szeptemberben leköszönő angol programos elnöke öt éven keresztül volt tisztségviselője az Angol-Német Hallgatói Önkormányzatnak, az elmúlt három évben angol programos elnökként képviselte a hallgatói érdekeket. Elnökként három egymást követő évben vállalt vezető szerepet a Nemzetközi Estek és Motivációs Beszéd megrendezésében. Az EGSC-ben betöltött pozíciója mellett a Gyógyszerésztudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának külföldi kapcsolatokért felelős referense is.

Ugyancsak **Pro Universitate Juventutis Díjat** kapott **Hüber Gabriella Margit**, doktorjelölt, tanársegéd, aki jelenleg a Neveléstudományi Doktori Iskolában doktorjelölt, és az Eszterházy Károly Egyetem tanársegédje. Több díjat is elnyert pályamunkáival, emellett konferenciaszervezésekben is aktív szerepet vállalt.

Forrás: univpeccs.com

Csernus és Czirják professzorral a szeptemberi számunk Sajtószemle rovatában olvashatnak interjút – a szerk.

Fotó: KRIZMANICS Z.

TANÉVNYITÓ – 2018. szeptember 2.

Nyitrai Miklós, dékán tanévnyitó beszéde

Tisztelt Rektor Úr, Professzortársak, Kollégák, Kedves Gyerekek, Hallgatók, Tisztelt Vendégeink, Családtagok!

A mai nap egy nagyszerű mérföldkövet hozott el az életetekben, és azt hiszem az én első mondatom is a gratulációé kell, hogy legyen! Nagy versenyben, sok más társatokat megelőzve kerültek be karunk képzéseibe. Ugyanakkor – bár nem akarok ünneprontó lenni – azt is hangsúlyoznom kell, hogy ez még csak az első lépcsőfok lesz egy hosszú emelkedőn. Olyan ez, mint amikor a sportoló kijut az Olimpiai Játékokra. Remek dolog, ám az igazi nagy verseny még hátra van. De ma a lényeg az, hogy volt egy szép álmotok, és most itt álltok ennek az álomnak a kapujában.

Feltételezem, hogy az elmúlt időszakban rengeteg jó tanácsot kaptatok. Az egyik leggyakoribb – a saját és a gyerekeim tapasztalatai alapján – az lehetett, hogy „Tanuljatok!”. Valóban jó ötlet, valóban fontos szempont. Aztán volt, aki arra buzdított benneteket, hogy „egyetek rendesen!”, vagy „mindig aludjátok ki magatokat!”. Ezek is helyénvaló elképzelések.

Én három gondolatot szeretnék most ebbe a javaslatokosárba betenni. Egyfelől, törekedjétek minden tekintetben a megfelelő egyensúly, a harmónia megtalálására. Ez az élet minden területén nagyon lényeges. Sokat kell majd például tanulnotok, de emellett nagyon fontos lesz a kikapcsolódás is. Ha erre nem marad idő, akkor kiégtek, megfáradtok, elvesztitek a kedveteket. Persze azt is tudom, hogy a társaság egyik részének éppen hogy nem a bulizás és kikapcsolódás jelentőségét kellene hangsúlyoznom. Minden ember más. Mindenkinek magának kell az egyensúlyokat megtalálnia. És higgyétek el, ez nem könnyű feladat. A történelem során filozófusok százai évtizedeket töltöttek el a problémakörrel, és biztos vagyok benne, hogy a helyes, harmonikus rendszereket életünk végéig keressük. Kezdjétek el ezt a keresést ma! A most rátok szabaduló szabadság ilyen tekintetben veszélyes, csábításokat hordoz, és ezzel életutakat tehet nehezebbé.

Nagyon fontos lesz az is, hogy megadjátok a kellő tiszteletet mindenkinek. Mindenkinek! A társaitoknak, egymásnak, a betegeknek, ha majd odakerültök, és természetesen a tanáraitoknak is. Ők az életüket tették fel arra, hogy benneteket tanítsanak, legyetek ezért hálásak nekik. És végül, de nem utolsó sorban, tiszteljétek, és ezt mindig mutassátok is ki, a családokat. A családok nélkül, az ő önzetlen és folyamatos támogatásuk nélkül ma nagyon sokan nem is állhatnának itt. Legyetek hát méltóak arra, hogy a hallgatóink lehettek azzal is, hogy mindenkinek és minden körülmények között megadjátok a kellő tiszteletet! Mindenekelőtt is emberek vagyunk.

És legyetek hítek az álmaitokhoz! Legyetek fókuszáltak, amikor annak kell lenni, legyetek céltudatosak! Egy hívős novemberi reggelen, amikor azon gondolkodtok, hogy jobb lenne még kicsit inkább aludni, mintsem bemenni a suliba, jusson eszetekbe a célotok. Ezekben a hétköznapi pillanatokban mutatkozik meg az igazi emberi tartás, ezekben a percekben dőlnek el a nagy dolgok. Legyen ez mindig része a gondolkozásotoknak. A rátok váró feladatok komoly kihívást jelentenek majd, készüljétek rájuk fel fejen is! Ha mindez sikerül, akkor már csak pár előadást, gyakorlatot, szemináriumot kell sikerrel venni, meg persze a vizsgákat, és egyenes utatok lesz a boldoguláshoz, a pár év múlva elérhető diplomához.

Karunk jelentős fejlesztéseket végez és tervez is. Ezeknek a

pontos és helyes megvalósítása közös felelősség, a hallgatóknak is megvan benne a szerepe, feladata. Legyetek ezekben a fejlesztésekben partnereink, és együtt egy nagyon szép jövőt tudunk majd tovább építeni! Találkozunk veletek ugyanitt pár év múlva, a diplomaosztón!

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Perjési Pál professor, a GYTK dékánjának tanévnyitó beszédei 2018. szeptember 2-án

Tisztelt Rektor Úr, Dékán Úr, Dékánhelyettes Asszony, Dékánhelyettes Urak, Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Tanári Kar! Kedves Elsőéves Gyógyszerészhallgatók, Tisztelt Vendégeink!

Megkülönböztetett nagyrabecsüléssel köszöntöm Önöket a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karának 2018/2019 évi, a kar történetének harmadik tanévnyitó ünnepségén!

A 2018/2019 évi tanévnyitó ünnepség újabb fontos mérföldkő a pécsi gyógyszerészképzés történetében. A 2000-ben, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán belül megindult gyógyszerészképzés, amely – a szervezeti és szakmai fejlődésének eredményeképpen – 2016 januárjától mint az egyetem önálló, Gyógyszerésztudományi Kara folytathatta működését. Az elmúlt évek alatt kialakult a képzés és a kari szerveződés alapvető struktúrája, megalakultak azok a szakintézetek, melyek oktatási és szakmai tevékenysége ma már az ország negyedik önálló gyógyszerésztudományi karának munkáját minősítik.

Kedves elsőéves gyógyszerészhallgatók! A tanévkezdés sok mindenről szólhat, de a főszereplők a hallgatók, elsősorban az elsőévesek, akiket külön is sok szeretettel üdvözlök. Mindenekelőtt köszönjük, hogy tanulmányaik színhelyül a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karát választották! Ez egyidejűleg felelősség és elismerés is nekünk. A kar minden oktatója

azon dolgozik, hogy most megkezdődő tanulmányaik eredményeképpen jól képzett, szakmailag elismert gyógyszerésszé váljanak! Használják ki életüknek ezt a vissza nem térő lehetőségét, hogy érdeklődési körüknek megfelelően megtalálják leendő szakmájuknak azt a szegmensét, amiben a jövőben kiemelkedő tudást szeretnének megszerezni.

Soha ne felejtsek, hogy nem egyszerűen szakmájuk kiemelkedő művelőjévé kell válniuk, hanem az ország jövőjét meghatározó értelmiségivé is. Mindehhez a kar megpróbál segítséget nyújtani, éljenek vele, legyenek aktív részesei, alakítói saját életüknek.

A kar oktatási kínálatában a gyógyszerészképzés mellett megtalálható a szakgyógyszerész- és a PhD-képzés is. A hallgatók már egyetemi tanulmányaik során megismerkedhetnek a tudományos kutatás rejtelmeivel a tudományos diákköri tevékenység során. Használják a könyvtárat, csatlakozzanak a többlettudást adó szak kollégiumokhoz és a kutatói pályára segítő tudományos diákkörökhöz! A kimagasló eredményeket elérők pedig a kar doktori iskolájának keretében PhD-fokozatot szerezhetnek.

A magam és a kar minden oktatója nevében kívánom Önöknek, hogy tanulmányaik sikeresek legyenek, és a jövőbeli hivatásuk sok örömet okozzon életükben!

Honorable Rector Attila Miseta, Dean Miklós Nyitrai, President Andor Sebestyén, Dear Vice Deans, Members of the Faculty, Distinguished Guests, Ladies and Gentlemen, and above all, Incoming Students.

It is my pleasure to welcome all of you to the third official Opening Ceremony of the newly founded Faculty of Pharmacy of University of Pécs. Pharmacy education in Pécs was launched in September 2000. That time students started their studies in the framework of the School of Pharmacy of Faculty of Medicine. Thus, you, our first year students, can start and continue your Pharmacy studies in the youngest faculty of the University.

Dear first year pharmacy students! I welcome you on the occasion of our first-year students now officially becoming citizens of our Faculty and University. With your oath, you vow to study diligently towards acquiring the fundamentals of the Pharmacy profession.

Recently, the role of pharmacists in the health care providing system has been changed. Today the pharmacist are professionals with multidisciplinary expertise of manufacturing of pharmaceutical products, with full knowledge of their mechanism of action, interactions, bioavailability and economically rational but effective applications. According to these expectations, the aim is education of pharmacists who are participating in research, development, manufacturing and trading of pharmaceutical products as well as acting as integrated participants of the health care system with their expertise and patient-oriented approach.

Dear first year students! Pharmacy, your future profession, provides you a wide range of possibilities to fulfill your professional aims. Educational activity and offer of the Faculty covers each level of the Pharmacy profession: degree programs at undergraduate (pharmacist), postgraduate (pharmacist with special expertise) and PhD levels. Talented students who are interested in research can get involved in reach activities of a department in the framework of the Student Research Program. These students often proceed to PhD School, where they can become devoted scientists.

Pharmacy professional are in demand nowadays. Statistics show that they generally obtain their desired job within 30 days of graduation. Pharmacists can pursue a challenging and generally acknowledged profession with prosperous professional and financial carrier possibilities

Dear first year pharmacy students! I wish, on my behalf and that of my colleagues, you all, success in your academic studies and immense joy in your future career. Thank you for your attention.

A PTE Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztályának programja – 2018/2019

2018. szeptember 10. – Tanulságos esetek fóruma

1. Recidiv stroke te(l)jes kivizsgálása. (Esetgazda: *dr. Tusa Csaba*, Tolna Megyei Balassa János Egyetemi Oktatókórház, Neurológiai Osztály, Szekszárd).
2. Remegéstől a kómáig (Esetgazdák: *dr. Gárdos László*, *dr. Harmath Vera*, *dr. Elmont Beatrix*, további aktív résztvevő: *dr. Aradi Mihály*, *dr. Kárteszi Judit* Zala Megyei Szent Rafael Egyetemi Oktatókórház, Csecsemő és Gyermekosztály, Zalaegerszeg).
3. Mechanikus keringéstámogatás (ECMO – extracorporalis membrán oxigenáció) szerepe a keringési elégtelenség kezelésében egy eset kapcsán – Tapasztalatok a Szívgyógyászati Klinika Intervencionális Kardiológiai Osztályán (Esetgazdák: *dr. Magyar Balázs*, *dr. Simon Mihály*, *dr. Kittka Bálint*, *dr. Kis Rudolf*, *dr. Lima Nikolett*, *dr. Kasza Gábor*, PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika).

2018. szeptember 17. – Felkért előadások

1. *Dr. Hadzsiev Kinga*, PTE, KK, Orvosi Genetikai Intézet: Az epilepszia hátterében álló genetikai eltérések és vizsgálatuk (25 perc).
2. *Dr. Faubl Nóra*, PTE, ÁOK, Magatartástudományi Intézet: A másság és ami mögötte rejlik: interkulturális kompetenciák fejlesztésének lehetőségei nemzetközi egyetemi környezetben (25 perc).
3. *Dr. Tárnok András*, PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika: Gyermekkori gyulladásozós bélbetegségek – az elmúlt évtized újdonságai (25 perc).

2018. szeptember 24. – Tanulságos esetek fóruma

1. Genetikai betegséget rejtő secunder enuresis nocturna. (Esetgazdák: *dr. Hartmann Ágnes*, *dr. Mátis Vivien*, *dr. Tory Kálmán*, *dr. Lakatos Orsolya*, PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika).
2. Egy enyhének ismert neuroinfekció súlyos formája. (Esetgazda: *dr. Fehér Zsuzsanna*, további aktív résztvevők: *dr. Gábor Beáta*, *dr. Schneider Ferenc*, Infektológiai; *dr. Vecsei Anna Lilla*, Urológiai; *dr. Báger Rózsa*, Neurológiai Osztály, Markusovszky Egyetemi Oktató Kórház, Szombathely; *dr. Niklai Erzsébet*, Szent László Kórház, Rehabilitációs Osztály, Sárvár).
3. 59 éves nő, tumornak gondolt térfoglalással a májában. (Esetgazda: *dr. Hegedüs Géza*, Patológiai Osztály, Somogy Megyei Kaposi Mór Egyetemi Oktató Kórház, Kaposvár).

2018. október 1. – Felkért előadások

1. *Prof. György K. B. Sándor*: Oral and Maxillofacial Surgery, University Oulu, Oulu, Finland Management of the Cleft Lip and Palate Patients in Northern Finland (30 perc). A vendéget bemutatja: *dr. Nagy Ákos* PTE, KK, Fogászati és Szájsebészeti Klinika igazgatója, valamint *dr. Vásván Attila*, Gyermekklinika, Manuális Tanszék, a Pécsi Hasadék Munkacsoport vezetője.

2. *Prof. Marco Matucci-Cerinic*, Department of Experimental and Clinical Medicine, Division of Rheumatology, University of Florence, Italy: Diagnostic and therapeutic approaches in patients with systemic sclerosis in 2018. (40 perc). A vendéget bemutatja: *prof. Czirják László*, PTE, KK, Reumatológiai és Immunológiai Klinika.

2018. október 8. – Felkért előadások

1. *Prof. Varga Csaba*, PTE, ÁOK, Orvosi Népegészségtani Intézet: A szupraindividuális biológiai megközelítés lehetőségei az orvostudományban.(40 perc).
2. *Prof. Komócsi András*, PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika : A vérzési rizikó csökkentésének stratégiai koronária intervención átesett betegekben (40 perc).

2018. október 15. – Felkért előadások

1. *Prof. Tóth Gábor*, FAHA, Lead of Endovascular Operations Cerebrovascular Center, Cleveland Clinic Foundation, Cleveland, OH USA.: Az akut ischémiás stroke kezelése: a szöveti plazminogén aktivátortól a korszerű endovaszkuláris beavatkozásokig (40 perc).
2. *Prof. Reuter Gábor*, PTE, KK, Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet: Pásztorórák vírusokkal (40 perc).

2018. október 29. – Felkért előadások

1. *Dr. Kopcsó István*, orvos dandártábornok, MH, Egészségügyi főnök: A katonarostan múltja, jelene, de különösen a jövője (30 perc). A vendéget bemutatja: *Prof. Bogár Lajos*, PTE, ÁOK, Műveleti Medicina Tanszék.
2. *Prof. Szilárd István*, PTE, ÁOK, Műveleti Medicina Tanszék: A Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoport, mint a WHO Együttműködő Központja (20 perc).
3. *Prof. Molnár F. Tamás*, PTE, ÁOK, Műveleti Medicina Tanszék: Medical Humanities: Crossover. Nekünk: chymera (20 perc).
4. *Dr. Rendeki Szilárd*, PTE, ÁOK, Műveleti Medicina Tanszék: Prehospitalis ellátás műveleti környezetben (20 perc).

2018. november 5. – XXVIII. Pilaszanovich Imre Vendégprofesszori előadás – 2018.

1. *Prof. Piotr Czauderna*, Gdansk Medical University, Gdansk, Poland: How European collaboration through SIOP (Society for Pediatric Oncology) contributes to better care for children malignancies (40 perc).
2. *Prof. Perner Ferenc*, Transzplantációs és Sebészeti Klinika, ÁOK, Semmelweis Egyetem Budapest: A magyarországi szervátültetés: Történetek és eredmények (40 perc). A vendéget bemutatja: *dr. Vajda Péter*, PTE, KK, Gyermekklinika, Manuális Tanszék, Gyermeksebészet.

2018. november 12. – Tanulságos esetek fóruma

1. *Prof. Richard Ohrbach*, Department of Oral Diagnostic

- Sciences, University at Buffalo, USA: Etiology of idiopathic pain disorders: implications for treatment from the OPPIA study (40 perc). A vendéget bemutatja: dr. Somoskövi István, PTE, KK, Fogászati és Szájsebészeti Klinika.
- Egy elváltozás, négy diagnózis – klinikai, patológiai buktatók egy májélváltozás kapcsán (Esetgazdák: dr. Fincsur András, PTE, KK, Patológiai Intézet és dr. Kalmár Nagy Károly, Sebészeti Klinika).
 - Szokatlan megjelenésű sejtűs dermatofibroma (Esetgazdák: dr. Gyömörei Csaba, PTE, KK, Patológiai Intézet; dr. Lengyel Zsuzsanna és dr. Kádár Zsolt, Bőr-, Nemikórtani és Onkoderma -tológiai Klinika).
 - Melanoma malignum? Nem, vagy mégis? (Esetgazdák: dr. Kálmán Endre, PTE, KK, Patológiai Intézet; dr. Lengyel Zsuzsanna és dr. Kádár Zsolt, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika).

2018. november 19. – Felkért előadások

- Dr. Lempel Edina, PTE, KK, Fogászati és Szájsebészeti Klinika: A fogazat funkciójának és esztétikájának komplex helyreállítása korszerű technikákkal (25 perc).
- Dr. Kemény Ágnes, PTE, ÁOK, Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium: A TRP (Tranziens Receptor Potencial) receptorok szerepének vizsgálata a pikkelysömör állatkísérletes modelljében (25 perc).
- Dr. Ujfalusi Zoltán, PTE, ÁOK, Biofizikai Intézet: Hipertrofiás és dilatatív cardiomyopathiát okozó mutációk hatásának vizsgálata humán β szívizom miozinban (25 perc).

2018. november 26. – Tanulságos esetek fóruma – Felkért előadás

- Az intracochlearis schwannomák modern sebészeti ellátása és hallásrehabilitációja (Esetgazdák: dr. Németh Adrienn, dr. Nepp

Nelli, prof. Gerlinger Imre, PTE, KK, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika; dr. Molnár Krisztián, PTE, KK, Radiológiai Klinika).

- Haemangioma a „sokarcú”. (Esetgazda: dr. Davidovics Sándor; PTE, KK, Gyermekklinika, Manuális Tanszék, Gyermeksebészet).
- Dr. Naumov István, PTE, KK, Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika: Paradigmaváltás a sebkezelés területén! Miért a negatív nyomású sebkezelési terápiát használjuk?

2018. december 3. – Felkért előadások

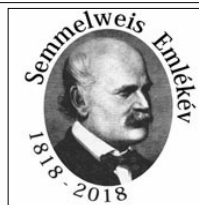
- Gyermekkori supracondylar humerus törés ritka szövődménye. Esetgazda: dr. Benkő László, PTE, KK, Érsebészeti Klinika és dr. Bíró Ede, Gyermekklinika, Manuális Tanszék, Gyermeksebészet).
- Extrémén súlyos politraumatizáció kiterjedt szövődményei: (Esetgazda: dr. Pankaczi Andrea, PTE, KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet).
- Wegener-granulomatosis fülészeti manifesztációjának megoldása a modern szakmai szemlélet jegyében. (Esetgazdák: dr. Tóth István, dr. Bakó Péter; dr. Lujber László, prof. Gerlinger Imre, dr. Révész Péter PTE, KK, Fül-, Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika).

Az ülések 16 órakor kezdődnek a PTE, ÁOK, Elméleti tömb dr. Donhoffer Szilárd (III. számú) tantermében, Pécs, Szigeti út 12.

Prof. Kellermayer Miklós
elnök

Dr. Kocsis Béla
titkár

Prof. Sulyok Endre
egészségtudományi tanácsadó

SEMMEWEIS EMLÉKNAP

Pécsi Akadémiai Bizottság
2018. november 23-24.

Semmelweis felismerésének határokat áttörő üzenete

Semmelweis Ignác, aki a kézfertőtlenítés fontosságát a világon elsőként ismerte fel, 200 éve, 1818-ban született. A híres magyar szülész-nőgyógyász évfordulóját számos rendezvénnyel ünnepeljük világszerte. A Magyar Tudományos Akadémia a zárókonferenciát 2018. november 23-24-én rendezi Pécsen. Az eseményen szeretnénk megjeleníteni Semmelweis 21. századi jelentőségét a kórházhigiéné, infektológia, mikrobiológia és a műtéti szakmák területén. A konferenciára szeretettel várjuk a hazai és az országhatárhoz közeli kollégák jelentkezését.

**Részletes program: <http://tensipecs.hu/konferencia-szervezes>
A részvételhez regisztráció szükséges a honlapon 2018. november 15-ig
A konferencia várható kreditpontértéke: 12.**

ÚJONNAN KINEVEZETT PROFESSZORAINK ÉS DOCENSEINK

Dr. Arató Endre egyetemi tanár

1955. január 25-én született Fazekasbodán. A pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett 1973-ban. Orvosi diplomáját a POTE-n szerezte 1980-ban. 1980-2000 között a Szigetvári Kórház Sebészeti Osztályán dolgozott. 1984-ben általános sebészetből, 1988-ban balesetsebészetből, majd 1993-ban érsebészetből szerzett szakvizsgát. C típusú angol és Profex felsőfokú német nyelvvizsgával rendelkezik. 2001-ben a Mohácsi Kórház Sebészetén dolgozott másodfőorvosként közel egy évig. 2001. júliusától a PTE Baranya megyei Kórház Sebészeti Tanszékére került Kollár professzor meghívására. Tagja a Magyar Sebész Társaságnak, a Magyar Angiológiai és Érsebészeti Társaságnak, az Európai Érsebészeti Társaságnak, az E. Szilágyi Hungarian Chapter of the Society for Vascular Surgery, és a Magyar Haemorheológiai Társaságnak. Utóbbinak 2006 óta vezetőségi tagja, 2012-2016 között pedig a társaság főtársa volt. 2005-ben az „Érbetegségek” folyóirat szerkesztője a „Legjobb publikációért” díjat adományozta számára „Az alsóvégtagi revaszkularizációs szindrómáról” című cikke alapján. Több európai kongresszuson tartott előadást és számos külföldi kurzuson szerepelt. Három alkalommal nyert pályázatával az „Alapítvány az Orvoképzés Fejlesztésének Támogatására” külföldi előadásához finanszírozást. Dékáni pályázat, OTKA nyertese, társkutatója. 2006-ban szerzett doktori fokozatot: „Reperfúziós károsodások vizsgálata alsóvégtagi revaszkularizációs műtétek során” címmel. 2009-ben a habilitált, 2011-től egyetemi docens. 2001 óta a Sebészeti Tanszék, majd az Érsebészeti Klinika oktatójaként az orvostanhallgatók magyar, angol és német nyelvű sebészeti-érsebészeti oktatásában rendszeresen részt vesz. A PTE Sebészeti Oktatási és Kutató Intézetében és az Érsebészeti Klinikán évek óta szerepel tutori minőségben a rezidensképzésben, szakorvosképzésben. Rendszeres előadó a szakorvosok számára szervezett kreditpontos, érsebészeti, szintentartó kurzusokon. TDK- és államvizsgadolgozatok konzulense. A graduális oktatás során 2001 óta a sebészeti államvizsgák meghívott bírálója, elnöke. Tudományos érdeklődése a reperfúziós károsodások csökkentésének experimentális és klinikai lehetőségeinek vizsgálatára valamint a klinikai haemorheológiára fókuszálódik. A PTE, ETK, Egészségtudományi Doktori Iskola, valamint a PTE, ÁOK, Doktori Program témavezetője. Jelenleg 5 doktorandusz dolgozik irányítása alatt. 2015-ben egy jelöltje PhD-fokozatot szerzett. Számos PhD-munka bírálója, opponense. Impact faktora 28,667. Független idézeteinek száma 200 feletti. A PTE, KK, Érsebészeti Klinika igazgatóhelyettese.

Dr. Czéh Boldizsár egyetemi tanár

1968-ban született Pécsen. 1994-ben orvosi diplomát kap a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, majd felvételt nyert a POTE PhD-programjába. Idegtudományok témában PhD-fokozatot szerzett 1999-ben. Közben több rövid tanulmányt tett Prágában a Cseh Tudományos Akadémián. 1999-ben az Eötvös ösztöndíj támogatásával Buzsáki György professzor kutatócsoportjában dolgozik a Rutgers Egyetemen. 1999-től tíz éven át Göttingenben dolgozik a „German Primate Center”-ben Eberhard Fuchs professzor munkacsoportjában. Közben oktatóként részt vesz a Georg-August-Egyetem és a Max Planck Tudományos Társaság által közösen létrehozott Nemzetközi PhD Iskola Idegtudományi Programjában. 2009 és 2012 között Münchenben a „Max-Planck-Institute of Psychiatry” intézetében dolgozik a Molekuláris Neurobiológia kutatócsoportban. 2011-ben elnyeri a dán Lundbeck Alapítvány ösztöndíját, ami lehetőséget nyújt arra, hogy Dániában, az Aarhus Egyetemen dolgozzék. Közben hívják az Amszterdami Egyetemre is, de mégis úgy dönt, hogy inkább hazatér. 2012 óta a PTE, KK Laboratóriumi Medicina Intézetében dolgozik. 2013-ban az MTA doktora címet kap. 2014-óta a PTE, Szentágothai János Kutató Központ, Strukturális Neurobiológia kutatócsoport vezetője. 2017-ben habilitál a PTE, ÁOK-n és szakvizsgát szerez orvosi laboratóriumi diagnosztika diszciplínában. Kutatási területe a különböző neuro-pszichiátriai kórképek állapotmodelljeinek kidolgozása és karakterizálása, valamint új típusú terápiás eljárások tesztelése. Több közleménye a kutatási témájában meghatározó jelentőségű lett és ma már klasszikusként emlegetett tanulmány. 60 tudományos közlemény és 6 könyvfejezet szerzője. Független citációinak száma: 5360. Összesített impact faktora 250. H-indexe 33.

Dr. Kovács Norbert egyetemi tanár

1976-ban Kaposváron született. Közéiskolai tanulmányait a Kaposvári Tánics Mihály Gimnáziumban végezte. 1996 és 2002 között a Pécsi Orvostudományi Egyetemen tanult. Általános orvosi diplomát 2002-ben cum laude minősítéssel szerezte meg. 2008-ban a neurológia szakorvosa, majd 2015-ben vaszkuláris neurológia licenszet szerzett. Az „Electrophysiological investigations in neurosurgically treated movement disorders” című PhD-értekezését 2008-ban, míg „Mozgászavarok gyógyszeres és funkcionális idegsebészeti kezelése” címmel habilitációját 2014-ben védte meg. 2018-tól az MTA doktora. Az általános orvosi diploma megszerzése óta a Pécsi Tudományegyetem Neurológiai Klinikáján dolgozik, 2017 óta klinikaigazgató-helyettes munkakörben. 2012 óta az MTA-PTE, Klinikai Idegtudományi Képzőközpont támogatott Kutatócsoport tagja. Két alkalommal részesült az MTA Bolyai János Kutatói Ösztöndíjában. 2008-ban a Shaffer Károly Emlékére meghirdetett tudományos pályázatot nyerte meg. 2006-ban a Pécsi Tudományegyetem Berde Botond Ösztöndíjában és 2002-ben a Mestyan Gyula Díjában részesült. 2016/17-es tanévben Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjasa. Munkáival az Ideggyógyászati Szemle „Legjobb közlemény, 2010” és a Lege Artis Medicinae Díjat (Összefoglaló Közlemények Kategória) nyerte el 2010-ben. A Magyar Tudományos Akadémia Klinikai Idegtudományi Bizottságának tagja, 2011-14 között titkára. A Movement Disorders Society több bizottságának tagja, 2014-től a Magyar Tudományos Parkinson Társaság elnökségi tagja. Érdeklődési területe a mozgászavarok és a Parkinson-kór gyógyszeres és funkcionális idegsebészeti kezelése. 116 folyóiratcikk szerzője, ebből az első vagy utolsó szerzős közlemények száma 53. Három magyar és egy angol nyelvű könyvfejezet szerzője. Kumulatív impact faktora 261, a független idézetek száma 866 az MTA Orvosi Tudományok Osztálya szabályai szerint, míg 1110 az általános számítási mód szerint. Hirsch-indexe 13. Nős, felesége háziorvos. Három gyermek (Anna, András és Adél) édesapja.

Dr. Szokodi István egyetemi tanár

1968-ban született Pécsen. Középiskolai tanulmányait a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban folytatta, 1987-ben érettségizett. 1993-ban szerzett orvostudományi diplomát a Pécsi Orvostudományi

Egyetem Általános Orvostudományi Karán. 1993-1996 között a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Ér- és Szívsebészeti Klinikáján folytatta PhD-tanulmányait, PhD-téziseit 1998-ban védte meg. 1998-2002 között a Finn Akadémia poszt-doktori ösztöndíjasaként dolgozott a finnországi University of Oulu-n. Magyarországra visszatérve, a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar Szívgyógyászati Klinikáján folytatta kutatói és oktatói pályáját egyetemi tanársegédként, egyetemi adjunktusként, majd 2007-től egyetemi docensként. 2015-ben szerezte meg az MTA doktori címet, valamint habilitált karunkon. 2015-től a Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola, B-2/2004 sz. Doktori Program vezetője. 2016-tól irányítja a Molekuláris Kardiológiai kutatócsoport munkáját a Szentágotthai János Kutatóközpontban. Tudományos érdeklődése középpontjában a szívizom-kontraktilitás és a szívhipertrófia celluláris, molekuláris alapjainak tanulmányozása áll.

Számos hazai (NKFI, OTKA, ETT) és külföldi (Academy of Finland) kutatási pályázatot nyert el témavezetőként. Tudományos eredményeiért elnyerte a Gábor György Ifjúsági Díjat, a Magyar Zoltán poszt-doktori ösztöndíjat, valamint a Bolyai János kutatási ösztöndíjat. Tagja a Magyar Kardiológusok Társaságának, a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaságnak, valamint a European Society of Cardiology-nak. Számos TDK-hallgatója szerepelt sikeresen a kari TDK-konferenciákon, témavezetése mellett 3 hallgató szerzett PhD-fokozatot. In extenso, referált cikkeinek száma 40, kumulatív impakt faktora 170,3, független hivatkozások száma 1503, Hirsch indexe 22, g-indexe 43. Nős, felesége védőnő, fiú gyermekük 10 éves.

Dr. Vermes Csaba egyetemi tanár

1972 április 7-én született Kaposváron, ahol általános iskolai és gimnáziumi tanulmányait is folytatta, majd 1990-1996 között a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Karán szerzett orvosi diplomát. Az egyetemet követően 1996-ban vált az Ortopédiai Klinika munkatársává, mint klinikai orvos. 1998-tól 2003-ig orvos kutatóként az Amerikai Egyesült Államokban dolgozott a chicagói Rush Presbyterian St-Luke' Medical Center Ortopéd Sebészeti Osztályán, ahol az ortopéd sebészettel, illetve a musculoskeletális rendszerrel kapcsolatos gyakori és fontos problémákat kutatott. Ezen munka eredményeiből készült el a PhD-disszertációja is. 2001-től a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar PhD-hallgatója, téziseit 2004-ben védte meg. Azóta a PTE, KK, MSI, Ortopédiai Klinikai Tanszék munkatársa. 2005-ben ortopéd sebészeti szakvizsgát tett. 2008-ban az MTA Bolyai János kutatási ösztöndíját nyerte el három évre. 2011-ben a PTE, ÁOK-n habilitált, 2012-ben docensi kinevezésben részesült és az Ortopédiai Klinika igazgató helyettesi feladatait is azóta látja el. 2018 szeptemberében egyetemi tanári kinevezést kapott. Tudományos folyóiratokban megjelent eredeti közleményeinek kumulatív impakt faktora 121, Hirsch-indexe 21, független citációinak száma 1020. Nős (dr. Hanyecz Anita), két gyermeke van, Sára (2005) és Áron (2007).

Dr. Czimmer József egyetemi docens

1974-ben született Pakson. Orvosi diplomáját a POTE-n szerezte 1999-ben, ezt követően az I. sz. Belgyógyászati Klinikán kezdett dolgozni PhD-hallgatóként. 2001-2003 között postdoctoral fellow-ként kutatót Los Angelesben: University of California, Los Angeles/CURE: Digestive Diseases Research Center, Department of Medicine,

Brain-Gut Interactions Laboratories Los Angeles, U.S.A. Kutatási témája a stresszfüggő agyél-interakciók tanulmányozása a gyomorszekréció- és motilitás, valamint a colonmotilitás élettani és patofiziológiai viszonyai között. 2003-tól ismét a Pécsi Tudományegyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikáján dolgozik. PhD-fokozatát 2007-ben szerezte a Pécsi Tudományegyetemen („Regulatory mechanisms of gastric secretion and motility. Role of cytokines and CRF peptide family and receptors” címmel). 2006-ban belgyógyászból, 2008-ban gasztroenterológiából szerzett szakvizsgát. 2018-ban habilitált a PTE-n. 2007-től vezetője a PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika Motilitási Laboratóriumának. 2014-től témavezető a PTE, Klinikai Orvostudományok Doktori Iskolában, 2016-tól témavezető a PTE, Gyógyszertudomány Doktori Iskolában, 3 PhD-hallgatója van. Előadóként, gyakorlatvezetőként és tantárgyfelelősként a PTE aktív oktatója magyar és angol nyelven. Klinikumban a gasztroenterológiai osztályos betegellátás mellett gasztroenterológiai szakrendelést, diagnosztikus és operatív felső és alsó tápcsatornai endoszkópiákat, kapszulás endoszkópiákat, funkcionális tápcsatornai vizsgálatokat végez. Tagja a PTE multidiszciplináris Medencefenék Munkacsoportnak. A PTE Transzlációs Medicina Centrum IBS Regiszter szakmai vezetője (Motilitási Munkacsoport). 2014-től tag a GENIEUR nemzetközi kutatási együttműködésben (Genes in Irritable Bowel Syndrome). Aktív konferencia szervezésben és lektori tevékenységben, graduális képzés során TDK-hallgatók képzésében. 2001-2004 között hallgatói-, majd rendes tagja az Amerikai Gasztroenterológiai Társaságnak (AGA), 2000-től tagja a Magyar Gasztroenterológiai Társaságnak (MGT) és 2010-től vezetőségi tagja, 2005-ben alapító tagja az MGT Fiatal Gasztroenterológusok Munkacsoportjának (FIGAMU), 2005-2012-ig a FIGAMU vezetőségi tagja, 2008-2010 között a FIGAMU elnöke, 2017-től az MGT Motilitási Szekció titkára. 2007-től köztestületi tagja a Magyar Tudományos Akadémiának (Orvosi Tudományok Osztálya), tagja a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottságnak és tagja a Magyar Tudományos Akadémia Klinikai Tudományos Bizottságának. Tudományos közlemények összesített impakt faktor értéke 92,612, az összes/ független citációk száma: 369/304. Hirsch indexe 12.

Dr. Csikós Ágnes egyetemi docens

Pécsett született, 1995-ben szerzett orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, majd 1997-ben jogi szakokleveles orvos végzettséget a JPTE ÁJK-n. 1994-ben ösztöndíjjal Hollandiában,

1998-2002 között az USA-ban tanult. 2002-ben háziorvostan szakvizsgát tett. 2007-2008 között Fulbright Ösztöndíj, majd 2009-2011 között szakmai együttműködés keretében kutatott az USA-ban. Angol és spanyol nyelvből felsőfokú nyelvvizsgát tett. 1995-ben kezdett dolgozni a Családorvostani Intézetben. A Hospice-Palliatív Tanszék alapítója és vezetője, 2017-től az Alapellátási Intézet igazgatója. 1994 óta oktat a graduális és a posztgraduális képzésben angol és magyar nyelven. Diplomamunka-konzulensi tevékenységet, TDK- és PhD-témavezetést is végez. 2011-ben PhD-fokozatot szerzett, 2017-ben habilitált. Kutatási témája a palliatív ellátás, tüneti kezelés. Magyarországi kutatásvezetője volt az InSup-C, a RAPID, az ATOME és az IPoD kutatásoknak. Jelenleg a SELFIE és a Palliative Sedation Horizon2020-as pályázati programban vesz részt vezető kutatóként. Tudományos közleményeinek száma 43, a független idézettség száma 196, összesített impakt faktora 61,78. Részt vesz a palliatív betegek ellátásában és az integrált palliatív ellátórendszer fejlesztésében. 2004 óta elnöke és palliatív orvosa a Pécs-Baranyai Hospice Alapítványnak. Megszervezte a palliatív járóbeteg-ellátást és a Klinikai Palliatív Mobil Team-et. Az Onkoterápiás Intézet támogatásával nevéhez fűződik az aktív palliatív ágyak indítása. Nagy hangsúlyt fektet a team munka szemléletének terjesztésére és a kutatási eredmények gyakorlati hasznosítására. Szakmai szervezetekben (Worldwide Hospice Palliative Care Alliance, European Association for Palliative Care Primary Care Reference Group, Magyarországi Fájdalom Társaság, Magyar Hospice-Palliatív Egyesület) vezető tisztségeket tölt be. Három gyermeke van, Kata 22, Panna 18, Tamás 13 éves.

Dr. Faludi Béla egyetemi docens

1966-ban született Bonyhádon, ahol általános és középiskolai tanulmányait is végezte. 1984-ben érettségizett a bonyhádi Petőfi Sándor Gimnáziumban. Orvosi tanulmányait a Pécsi Orvostudományi Egyetemen végezte, 1991 szerzett általános orvosi diplomát. 1991 és 1996 között a POTE Élettani intézetében dolgozott ahol 1996-ban szerzett PhD-fokozatot. 1995-ben rövid tanulmányúton vett részt az oxfordi egyetem Kísérletes Pszichológiai Intézetében. 1996 óta dolgozik a PTE Neurológiai Klinikáján. 1997 és 2001 között tanársegéd, 2001-től 2017-ig adjunktus. 2000-ben neurológia, 2009-ben klinikai neurofiziológia szakvizsgát szerzett. 2012-ben az Európai Alváskutató Társaság által szervezett alvásmedicina szakértője vizsgát tett. 2014-ben alvásmedicina szakértője, 2015-ben vaszkuláris neurológia licencvizsgát szerzett. 2016-ban habilitált, 2018-ban nevezték ki egyetemi docensnek. Vezetésével alakult meg a Neurológiai Klinika alvási diagnosztikai és terápiás laboratóriuma. 1998 óta tagja a Magyar Alvásdiagnosztikai és Terápiás Társaságnak, 2006 óta vezetőségi tag, 2011 és 2017 között főtitkár, 2017 óta a társaság elnöke. 1998-óta a Magyar Neurológiai Társaság, 2008-óta az Európai Alváskutató Társaság tagja. A PTE, ÁOK, Szak- és Továbbképző Központ alvásmedicina licenc grémiumvezetője. Részt vesz a magyar és angol nyelvű orvosképzésben, valamint neurológiai és klinikai neurofiziológiai posztgraduális szakképzésben. Tudományos érdeklődése az alvászavarok klinikai vizsgálata. Hazai és nemzetközi folyóiratokban megjelent cikkeinek száma: 35, könyvfejezeteinek száma 25. A független idézetek száma 168. Nős, felesége dr. Faludiné Dudás Andrea, tanítónő. 3 gyermekük közül Péter 3. éves orvostanhallgató a PTE Általános Orvostudományi Karán, Réka 2. éves angol-német szakos tanár hallgató a PTE Bölcsészkarán, Botond általános iskolás.

Dr. Faludi Réka egyetemi docens

1970-ben született Siklóson. Általános iskolai és gimnáziumi tanulmányait is ott folytatta. 1994-ben szerzett orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, summa cum laude minősítéssel. 1994-től

1999-ig az I. sz. Belgyógyászati Klinikán dolgozott. 1999-ben a megalakuló Szívgyógyászati Klinikán vállalt állást, ahol jelenleg is dolgozik, non-invazív kardiológusként. 1999-ben belgyógyászból, 2002-ben kardiológiából szerzett szakvizsgát. A rutin kardiológiai betegellátás mellett elsősorban szívelégtelenségben és szívizombetegségekben szenvedő, szívtranszplantáció előtt álló, illetve pulmonális hipertóniás betegek non-invazív kivizsgálásával, gondozásával foglalkozik.

A graduális oktatásban 1996-tól magyar nyelven, majd 2012-től angol nyelven is részt vesz. Számos államvizsgadolgozat, TDK-előadás és dékáni pályamunka témavezetője. Tudományos tevékenysége két téma köré csoportosul: modern echokardiográfiai módszerek és biomarkerek alkalmazási lehetőségeit vizsgálja szívelégtelenségben és szívizombetegségekben, valamint szisztémás sclerosisban szenvedő betegek kardiopulmonális manifesztációit kutatja. 2007-től egy évet Belgiumban, a Leuveni Katolikus Egyetemen töltött, ahol speciális echokardiográfiai vizsgálómódszerek felhasználási lehetőségeit kutatta illetve egyéves posztgraduális kurzus elvégzésével megszerezte a Master of Medical Imaging címet is. 2010-ben védte meg PhD-disszertációját „Novel echocardiographic techniques in the diagnosis of heart failure” címmel. 2013-2014-ben Magyar Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj, a Nemzeti Kiválóság Program keretében. 2017-ben habilitált. Jelenleg a Magyar Kardiológusok Társasága Echokardiográfiai Munkacsoportjának vezetője, a Képkalkotó Munkacsoport alelnöke; a MKT Szívelégtelenség és Szívizombetegségek Munkacsoport valamint a MKT Kardiopulmonális Munkacsoport vezetője tagja. 2016-tól a Cardiologia Hungarica folyóirat szerkesztőbizottságának tagja. Rendszeres felkért előadója a MKT és munkacsoportjai által szervezett kongresszusoknak, posztgraduális kurzusoknak. Összesített impakt faktora: 72,726. Független citációinak száma: 276.

Dr. Gasz Balázs egyetemi docens

Dr. Gasz Balázs egyetemi docens Pécsen született, iskoláit is itt végezte, 2002-ben szerzett diplomát az Általános Orvostudományi Egyetemen. 1998 óta végzett

TDK- munkát az Idegsebészeti Klinikán dr. Gallyas Ferenc irányításával. 2002-től a Sebészeti Oktató és Kutató Intézetben kezdett PhD-hallgatóként dolgozni, elsősorban myocardiális iszkémia-reperfüziós és citoprotekció témában. 2005-től szívsebész rezidensként kezdett dolgozni, 2008-tól a Zala Megyei Kórház szívsebész rezidense. 2011-ben magyar, majd 2012-ben európai szívsebész szakvizsgát tett. 2009-10-ben a belgiumi OLV Kórházban dolgozott és szerzett tapasztalatot. 2012-ben az Európai Szív- és Mellkassebészeti Társaság Visiting fellowship ösztöndíját nyerte el, melynek segítségével több európai, vezető szívsebészeti centrumban tevékenykedett, elsősorban minimál invazív szívsebészeti beavatkozások és pulmonalis endarterectomia műtétjével és ellátásával kapcsolatos tapasztalatszerzés céljából. Szívsebészeten a minimál invazív technikák bevezetésén tevékenykedett. 2002 óta vesz részt graduális és posztgraduális oktatásban, sebészi skill képzésben. 2017 óta a Nemzeti Vizsgabizottság tagja. 2007 óta PhD-hallgatók témavezetésében tevékenykedik. 2013 óta egyre inkább sebészeti tervezéssel, a 3D modellezés vizualizáció klinikai lehetőségeivel foglalkozik. 2017 óta a Sebészeti Oktató és Kutató Intézet oktatója. A PTE 3D Központjának Klinikai Munkacsoportjának vezetője. Munkatársával személyre szabott terápiás megoldásokon, sebészeti tervezés lehetőségein továbbá 3D modellezés és vizualizáció skill képzésben való felhasználásán dolgoznak. Több termékfejlesztésre irányuló klinikai felhasználást célzó projekt résztvevője illetve vezetője. Egy egyetemhez kötődő, sebészeti skill képzésben innovatív termék bevezetését célzó startup ügyvezetője. 35 publikáció szerzője, összesített impakt faktor 55,7, független idézettsége: 324, h-indexe:15. Nős, felesége dr. Szigeti Katalin jogász, 2 gyermekük van Márton 10 éves és Viktória 5 éves.

Dr. Horváth-Opper Gabriella egyetemi docens

1980-ban született Sárváron. Az általános iskolát Répcelakon, középiskolai tanulmányait a kőszegi Jurisich Miklós Gimnáziumban végezte, majd 2005-ben a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán szerzett általános orvosi diplomát summa cum laude minősítéssel. 2001-től az Anatómiai Intézet diákköröseként kezdte meg tudományos munkáját dr. Csernus Valér irányításával. Az egyetem elvégzését követően tanársegédként dolgozott tovább az Anatómiai Intézetben. 2007-ben csatlakozott dr. Reglődi Dóra kutatócsoportjához. Részt vett az intézet sejtlaborjának kialakításában, mely azóta is irányítása alatt működik. Fő kutatási profilja a PACAP sejt-specifikus hatásainak vizsgálata in vitro körülmények között különböző molekuláris biológiai módszerek segítségével. 2010-ben védte doktori értekezését „A PACAP citoprotektív hatásainak vizsgálata vesében és tobozmirigyben” címmel. 2011-től egyetemi adjunktusként dolgozott. 2010-ben Ullmann Imre Díjban részesült, 2013-ban Bolyai János Kutatói Ösztöndíjat nyert. 2017-ben habilitált, 2018. július 1-től egyetemi docens. Jelen kutatásai témája a PACAP hatásainak vizsgálata a gastrointestinalis rendszerből származó különböző sejtípusokon. Magyar, angol és német nyelven oktat, illetve vizsgáztat. Az „Anatómia, szövet- és fejlődéstan gyógyszerészhallgatóknak” című kötelező tantárgy felelőse, emellett egy fakultatív kurzust vezet. Német és angol nyelvből felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Jelenleg 2 PhD-hallgató társtémavezetője, illetve 2 TDK-hallgató munkáját irányítja. Tudományos munkáját a következő mutatók jellemzik: nemzetközi folyóiratban angol nyelven megjelent publikációinak száma 28, 2 angol nyelvű könyvfejezet első szerzője, összesített impakt faktora 56,571, idegen citációinak száma 199. Férje, dr. Opper Balázs biológus, szintén anatómus, gyermekük Zoé Anna 4 éves.

Dr. László Kristóf egyetemi docens

Zalaegerszezen született 1980-ban. Általános iskolai tanulmányait Pácsán, középiskolai tanulmányait Győrben, a Czuczor Gergely Bencés

Gimnáziumban végezte végig kitűnő eredménnyel. Ezt követően maximális pontszámmal felvételt nyert a PTE, ÁOK-ra (akkori POTE), ahol 2005-ben végzett summa cum laude eredménnyel. Az Élettani Intézetben 2001-től volt TDK-hallgató, tudományos munkáját Lénárd László professzor munkacsoportjában végezte. A házi TDK-konferencián 2002-ben 2. díjas, 2003-ban 1. díjas lett. Debrecenben az OTDK-án 2003-ban 1. helyezést ért el. Dékányi pályamunkáját 2. díjjal jutalmazták 2003-ban. Ezt követő évben ismét a PTE, ÁOK házi TDK-konferencián 1. díjas. Az Élettani Intézetben 2002 és 2005 között demonstrátor, 2005 és 2007 között állami ösztöndíjas PhD-hallgató, 2007 és 2011 között tanársegéd, 2011 óta ugyanitt egyetemi adjunktus. Summa cum laude PhD-diplomáját 2011-ben vette át. 2012-13-ban posztdoktori állást töltött be az Arizona Egyetem Élettani Intézetében. Magyar és angol nyelven tart előadásokat és gyakorlatokat orvostan-, fogorvostan-, gyógyszerész- és biotechnológus hallgatók számára. Kiváló Gyakorlatvezetői díjjal tüntették ki 2012-ben, 2015-ben és 2016-ban. Romhányi Ösztöndíjat nyert el 2015-ben és 2016-ban, majd 2017-től az Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjasa. László Kristóf 2017. május 3-án tartotta habilitációs előadásait a PTE, ÁOK-n, az élettan tantárgy keretében. A Grastyán Endre Magatartásélettani Kutatórészleg, Motiváció és Tanulás Munkacsoport vezetőhelyettese 2017-től. Huszonhat publikáció szerzője, összesített impakt faktora 88,103, összes idézettsége 281. Nős, felesége a PTE, ÁOK, Élettani Intézetben tanársegéd.

Dr. Papp András egyetemi docens

1972. december 13-án született Keszthelyen. Alapfokú és gimnáziumi tanulmányait itt végezte, majd 1997-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetemen diplomázott. 1997. október 1-től a PTE Sebészeti

Klinikáján dolgozik. 2002-ben általános sebészeti, majd 2007-ben gasztroenterológiai szakvizsgát tett. 2010-ben PhD-fokozatot szerzett, 2017-ben habilitált. Angol és német nyelvből középfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Tagja a Magyar Gasztroenterológiai Társaságnak, a Magyar Sebész Társaságnak, melynek 2013 óta vezetőségi tagja illetve 2017 óta a Magyar Sebész Társaság Endoszkópos Szekciójának vezetőségi tagja. 2013-ban alapító tagja az MST Fiatal Sebész Szekciójának. Ezen kívül az International Hepato-Pancreato-Biliary Association (IHPBA) illetve az International Society for Diseases of the Esophagus (ISDE) tagja. Külföldi tanulmányúton 2000-ben európai mellkassebészeti ösztöndíjjal 6 hónapot töltött a Bécsi Egyetem Sebészeti Klinikáján Walter Klepetko professzornál, ahol mellkassebészettel és tüdő-transzplantációval foglalkozott. 2003-2004 során 5 hónapot töltött Bajor Állami Ösztöndíjjal Münchenben Hubertus Feussner professzor vezetésével, és részt vett a Siewert professzor vezette nyelőcsősebészeti központ munkájában. 2006-2008 között három alkalommal egy-egy hónapot töltött Manchesterben locum álláson.

Az egyetemi oktatásban 2002 óta vesz részt, magyar, angol és német nyelven. Több TDK-hallgatóval dolgozott, 5 magyar és egy német nyelvű szakdolgozatnál volt témavezető, (egy dolgozat dékáni pályamunkaként I. díjat nyert). 2011 óta PhD-témavezető, jelenleg 2 PhD-hallgató társ-témavezetője. 2012 óta a sebészeti szakvizsga-előkészítő tanfolyamon felkért előadó. Fő érdeklődési területe a nyelőcső és gyomor sebészete, májsebészet valamint az onkológiai és laparoszkópos sebészet. Publikációinak száma 42, (ebből 1 könyvfejezet) ezek összesített impakt faktora 31, független idézettség 102. Nős, felesége dr. Bengerno Dóra háziorvos és foglalkozás-egészségügyi szakorvos. 3 gyerekük van: Bence 17, Máté 15 és Buda 7 éves.

Dr. Szántó Zalán egyetemi docens

1974-ben született Pécsen. Általános iskolai és gimnáziumi tanulmányait szülővárosában végezte, 1992-ben nyert felvételt a Pécsi Orvostudományi Egyetemre. 1993-tól az Ortopédiai Klinikán dr. Szabó György

irányításával, 1996-tól a Sebészeti Klinikán dr. Molnár F. Tamás vezetésével végzett tudományos diákköri munkát. 1998-ban cum laude minősítéssel szerzett diplomát, majd a PTE Kísérletes Sebészeti Intézet PhD-hallgatójaként kezdett dolgozni. dr. Róth Erzsébet és dr. Molnár F. Tamás témavezetésével 2004-ben védte meg a „Tracheapótlás vizsgálata állatkísérletes modellben” című PhD-értekezését. 2003-tól a Sebészeti Klinika munkatársa, 2006-ban általános sebész, 2009-ben mellkassebész szakvizsgát szerzett. 2012-től a Sebészeti Klinika Mellkassebészeti Osztályának vezetője. A klinikai munka mellett magyar, német és angol nyelvű orvostanhallgatók képzésében általános sebészeti és mellkassebészeti posztgraduális szakképzésben, 2014-óta a Sebészeti Klinika idegen nyelvű oktatásának felelőse. 12 TDK-hallgató mentora, 2 PhD-hallgató résztémavezetője.

2005-2010 között a Greater Manchester Surgical Center locum RMO beosztottja, 2010-ben 3 hónapig a németországi Klinikum Konstanz Mellkassebészeti Osztályának helyettesítő vezetője. 2012-től a Magyar Mellkassebészeti Társaság új szakmai irányelvek felelőse, 2014-től az Európai Mellkassebészeti Társaság Adatkezelő Bizottságának tagja, 2016-tól 2018-ig a Társaság magyarországi régense. 2016-tól a Mellkassebészeti Szakmai Kollégium Tanácsának tagja, 2018-tól annak megbízott elnöke. Szakmai érdeklődési területe a kis behatolásból végezhető mellkassebészeti beavatkozások, a betegek kondíciójának műtét előtti és utáni javítása, a korai tüdőrák diagnózisa. Kollégáival 2008-ban a tüdőrák korai észlelését segítő mobilapplikációt hozott létre, ehhez kapcsolódó kivizsgálási protokollt vezetett be a klinikai gyakorlatba.

Összesített impakt faktora 39,86 független hivatkozásainak száma 233.

Felesége dr. Tamás Andrea, a PTE Anatómia Intézetének docense, gyermekeik: Donát 12 és Dóra 10 évesek.

Dr. Várnagy Ákos egyetemi docens

1973. október 16-án Zebegényben született, általános iskolai tanulmányai után a középiskolát Esztergomban fejezte be. Egyetemi diplomáját a POTE-n

szerezte 1998-ban, azóta a Szülészeti és Nőgyógyászati klinikán dolgozik, ahol 2003-ban szakvizsgázott.

Szakvizsgáját követően specializálódott a reprodukív nőgyógyászati kórképek kivizsgálására és kezelésére, az elmúlt 15 évben több száz in vitro fertilizációs kezelést végzett, 2011-től az újonnan létrehozott Reprodukciós Központ szakmai vezetője.

Tudományos érdeklődési területe az asszisztált reprodukció, számos nemzetközi folyóiratban jelent meg első- és társszerzős közleménye. PhD-értekezését „Peptiderg intraovariális reguláció in vitro fertilizációs során” 2012-ben védte meg. Ezen kívül TDK-témavezetői, szakdolgozat-konzulensi illetve szakorvosjelöltek mentori tevékenységet lát el, valamint PhD-konzulensi tevékenységet is végez, 2017-ben pedig habilitált.

29, nagy többségében angol nyelvű folyóiratban megjelent cikk (impakt faktor: 52,607 hivatkozás: 185, ebből független: 147, Hirsch-index: 9) szerzője, illetve társszerzője. Több támogatott kutatási témában (TÁMOP, GINOP, OTKA) dolgozott, mint vezető kutató, jelenleg is GINOP és MTA által támogatott kutatási csoportban, ezen felül klinikai vizsgálatokat vezet. Az orvostanhallgatók oktatása mellett a klinika által szervezett kötelező, színtentartó kurzusokon illetve az ETK Doktori Iskola egyes PhD-kursusain meghívott előadó. Tagja a Magyar Nőorvos Társaságnak, a Magyar Szülészeti Nőgyógyászati Ultrahang Társaságnak, a Magyar Asszisztált Reprodukciós társaságnak, melynek egyben titkára is. Ugyancsak delegáltja az Egészségügyi Tudományos Tanács Humán Reprodukciós Bizottságának. Felesége, dr. Till Ágnes gyermekneurológus, három gyermekük Márton 12, Nóra 10 és András 5 éves.

„Az ember életében vannak olyan pillanatok, amikor közfeladatokat is kell vállalnia - én ezt kötelességnek érzem”

Pécs egyik legsodásabb épülete előtt állok, aminek patinája, fenségessége minden alkalommal megérint. A varázslatos, 1884-ben épült Vasváry-villában fogad a Pécsi Akadémiai Bizottság tavaly megválasztott új elnöke, dr. Lénárd László, aki elfogódottan beszél arról, mit jelent számára ez a tisztség olyan elődök után, mint dr. Tigyi József, dr. Méhes Károly, dr. Szolcsányi János és dr. Kosztolányi György. Szabadkodik kissé az udvar felújítása miatti nehézségekért, ugyanakkor örömeink ad hangot, hogy jutott forrás erre, valamint a Zsolnay szökőkút újraélesztésére, mert ezáltal megőrizhető lesz nemcsak a Magyar Tudományos Akadémia, de a magyar nemzet számára is. Akadémiai teendői mellett – az Élettani Intézet emeritus professzoraként – rendszeresen előad a másodéves hallgatóknak magyarul és angolul, vannak tudományos diákkörösei, és jelenleg négy PhD-hallgatója is. Szenvédéllyel és alázattal dolgozik, oktat ma is, csillogó szemmel, őszinte méltatással beszél utódjairól, a fiatal kollégákról. Magával sodor a lendülete, előadói stílusa, pallérozottsága, és átsugárzik pozitív életszemlélete, ami sokszor átsegítette a nehézségeken. Tudásvágy, küzdeni akarás, alázat, szerénység, humánus – ezek a fogalmak különös hangsúlyt kaptak az életében, és kapnak ma is.

– Mit jelent Önnek a PAB elnöki tisztsége?

– Rendkívüli megtiszteltetést, egyben nagy kihívást, különösen a mai időkben, mert a PAB tevékenysége felöleli, összefogja az egész Dél-Dunántúli tudományos ügyeit. Őt ilyen egysége van a Magyar Tudományos Akadémiának: a pécsi mellett a debreceni, a miskolci, a szegedi és a veszprémi, továbbá ide sorolható még a kolozsvári is, Vizi E. Szilveszter korábbi elnök nevéhez fűződően. Annak, hogy a tevékenység kiterjedt a Kárpát-medencére is, Erdélyből származóként rendkívül örülök. Ez a PAB esetében Szlovéniát, a Mura-közt, és elsősorban Horvátországot érinti, ahol kapcsolatokat építünk az ottani kutatókkal, akik az Akadémia köztestületébe is belépnek. Jelenleg azért lobbizunk, hogy Szerbiából is válasszanak egy kültagot. Ezekben a térségekben is vannak nagyon szép tudományos események, és az ember örömmel elcsodálkozik, hogy mennyi kitartó, nagyszerű kutató van, akik egyéni motivációból dolgoznak sokféle területen, így a magyar nyelvvel kapcsolatban is. Ne feledjük, hogy Gróf Széchenyi István elsősorban a magyar nyelv ápolása érdekében hozta létre annak idején a Magyar Tudományos Akadémiát.

– Sokat oktat ma is, vannak tudományos diákkörösei, és jelenleg négy PhD-hallgatója is. Temérdek teendője mellett hogyan tud rájuk is odaadással figyelni?

– Egy tíz-tizenkét fős csapat van körülöttem, mindannyian a tanítványaim, fiatal kollégáim, most már a munkatársaim. Többen közülük ma már adjunktusok és docensek. A fiatalok között van egy egészséges rivalizáció, de nem fűrik, hanem segítik egymást. Erre csak egy példa: az egyik kétgyermekes, orosz származású kolléganőm kifecamította a lábát, és nem tudta végezni a kísérleteket. Hárman rögtön beugrottak a helyébe, nekem nem is szóltak, vitték az ő dolgait is. Elmondhatom róluk, hogy kreatívak, hajtósak, és viszonylag boldogok is, ami a mai világban nagy dolog. Örömmel megyek közéjük.

– Ahhoz, hogy ilyen csapattá formálódtak, Önnek is köze van.

– Biztosan. (*mosolyog – a szerk.*) Sok múlik azon, milyen az ember alaptermészete. Egy vérbeli kutató számára nincs rangkóróság. A legfiatalabb is lehet okosabb, és ha ezt megéri, akkor a kreativitása fokozódik. Ezt tanultam az igazi mesteremtől, dr. Grastyán Endrétől, aki a dialektizálás híve volt, és nagyjából ugyanígy vezetett az a hajdani kis csapatot, aminek én is a tagja lehettem. Nem volt baj, ha valaki butaságokat kérdezett vagy mondott, és lehetett vitatkozni is. A szabad szellem megteremtése óriási dolog, valójában ezért megyünk kutatóknak.

– A diákjaival való kapcsolatában sokat jelenthet optimista életszemlélete, alapvetően vidám kedélye is.

– Ilyen szempontból is szerencsés vagyok, a szüleimtől sok jó tulajdonságot örököltem, és a neveltetésem is hozzájárult ehhez. A genetika azt határozza meg, hogy mi lehet belőlünk. Akár piruettáncos is válhatott volna belőlem, ha eleget gyakorlok. (*nevet – a szerk.*) Az pedig már a tanuláson múlik, hogy miként alakítjuk az életünket. Ennek a kettőnek az ötvözete formálja a személyiséget. Az egészségünk mellett a másik fontos dolognak a pedagógiát tartom. Utóbbi kapcsán is bőven van teendőnk úgy Magyarországon, mint a világban. Egyetemi oktatóként ötven éve vagyok a pályán, és meg kell mondanom, hogy az a holisztikus szemléletmód, ami a magyar oktatást és felsőoktatást jellemezte, ma töredezik. A világban már össze is tört, mert szubszakmák alakultak ki, és ugyanez látszik a kutatásban. Azért voltak nekünk, magyaroknak nagy sikereink külföldön, mert széleskörű volt a tájékozottságunk.

Még a rendszerváltás előtt, fiatalon kerültem ki Japánba, ahol éveket töltöttem. Nagy szeretettel befogadtak, lemásolhattam a be rendezéseiket, alkatrészeket is adtak, és haza is hozhattam őket. Az én generációm tudta még, mi van a gépek belsejében, mert az elektronikát is magunknak kellett építenünk. Ilyen módon a tudásunk is szélesebb körű volt. Ma is szembevetendő a különbség egy külföldi hallgató és egy magyar előtudása között, ami arra utal, hogy az itthoni közoktatás minősége még mindig toronymagasan jobb, mint más országokban. Ennek azonban ellene mond az, hogy a tudás-

anyag egyre nő, duzzad, és mindent nem lehet befogadni. Egy mai medikusnak sokkal több mindent kell megtanulnia, mint annak idején nekünk, ám emiatt elvész a holisztika.

– **Szeretettel említette a szüleit, gondolom, sokat kapott tőlük.**

– Valóban. A családom a háború alatt Erdélyből menekült, és édesanyám kilenc hónapos várandós volt velem ez idő alatt. (Itt fontos megjegyezni, hogy a magyar nyelv a világ legszebb nyelve, benne van minden, és tükrözi a világnézetet. Ma azt mondják, ha valaki gyermeket vár, hogy terhes. Az tehát egy teher, és ez borzasztó. Az én gyerekkoromban azt mondták, hogy várandós, vagy áldott állapotban van. Fontos lenne ezeket a kifejezéseket visszahozni a közbeszédbe.)

A legnagyobb és legkiválóbb emberi teljesítménynek az utódok világra hozatalát tartom. Akkor teljesedik ki az ember, ha családban van, és gyermekei vannak. Persze utána azért rögtön jön a tudomány. *(nevet – a szerk.)*

Azért Pécsre menekültünk, mert a nagyapám testvére itt volt püspöki főerdész, és általa kaptunk helyet, segítséget. Itt nőttem fel, egy nagyon szeretetteljes családban. Két testvérem van, egyikük sajnos már meghalt, ő 18 évvel volt idősebb nálam. Ő is orvos lett, sokat tanulhattam tőle, mert medikus korában betegeskedett – én akkor voltam elsős elemista –, így együtt lehettünk. Nagyon sokat jelent, ha a testvérek szeretettel „nevelgetik” egymást. A nevelésben kiemelkedő a jelentősége a szeretet mellett a dicséretnek is. Azt gondolom, hogy ez a pedagógia egyik nagy titka, amit sokan nem tudnak. A jutalmazásos tanítás kibontja a személyiséget, boldoggá tesz, motivál, és újabb tanulás felé lódítja az embert. Ha valakit állandóan szidnak, az szorongást idéz elő, frusztrál, ezáltal hátráltat. Ezt az elődeink ösztönösen tudták. Az iskolában is ennek kellene a legfontosabb pedagógiai elvnek lennie, ám az agyonterhelt pedagógusoknak ezt nem mindig sikerül követniük. Én megkaptam a lökést a fejlődéshez a szüleimtől, a testvéreimtől. Korán kezdtem zongorázni, szerepeltem a növendékhangversenyeken, szavaltam is, és ezek a kis fellépések is hozzájárultak a személyiségfejlődésemhez. A mai oktatásban a napi testnevelés mellett helyesnek tartanám a napi zene- és énektanulást is. Zenésznek készülve szomorúan látom, hogy a Kodály-módszer és a magyar zene iránti nimbusz sajnos eltűnőben van. Pedig egy fiatal szellemi fejlődéséhez a zenei kultúra is fontos, már csak azért is, mivel a zeneszeretlet és a zeneértés fejleszti az agyvelőnket is. Lehet énekelni is, ahhoz nem kell megvenni a harmonikát.

Visszatérve a szüleimhez, édesanyám háztartásbeli volt, az ő édesapja igazgatótanító Oroszhegyen, Székelyudvarhely mellett, a nagyanyám pedig óvónő ugyanott. Édesapám a vasútnál dolgozott, és Erdély déli részén volt állomásfőnök különböző helyeken. A magyarokat már akkor a román területekre küldték. Aztán 1940-ben, amikor Észak-Erdély visszatért Magyarországhoz, de Dél-Erdély nem, föltették a kérdést, magyaroknak vallják-e magukat. Az igenlő válasz miatt apámat azonnal kirúgták az állásából, hónapokig vagonban éltek Aradon. A nagybátyám segítségével aztán visszamentek Kolozsvárra, majd 1944-ben onnan is elmenekültek.

Édesapám 1899-ben született, édesanyám pedig 1905-ben. Én vagyok a harmadik, legkisebb gyermekük. A legnagyobb ajándéknak édesanyám szeretetét tartom, aki nem majomszeretettel, hanem munkás szeretettel nevelt minket, azaz mindig adott feladatot. Apám ezermester volt, orgonákat javított, gitárt készített. Ha egy másik világba születik, nagy konstruktőr válhatott volna belőle. Már öt éves koromban kaptam tőle egy kalapácsot, amit ma is őrzök. A kis sikereimnek borzasztóan örültek, és ezt a tudomra is adták. Teszem ezt én is a gyermekeimmel, és a legnagyobb boldogság számomra az, hogy ezt ők is továbbadják.

– **Említette, hogy majdnem zenész lett. Hogyan történt ez?**

– Az 1950-es évek elején a Bálicsban laktunk, ami a deklasszáltak

vidéke volt, a kirúgott katonatiszteké, akik segéd munkások voltak. Az egyik ezredesné átrohant édesanyámhoz, és mondta, hogy hozzájuk társbérloket telepítenek. Kérte, fogadjuk be a Bösendorfer zongorájukat két-három évre. Ezen kezdtem el játszani, később pedig lett saját zongorám is. A gimnáziumban, a Helikonon ezüst- és aranyérmeket szereztem. Ám mivel részt vettem az illegális cserkészmozgalomban, ezért kirúgtak a konzervatóriumból, pedig semmi rosszat nem tettünk. 1961-ben zajlottak a nagy letartóztatások, szerencsémre a végjátékban nem voltam benne, mert sárgasággal több hétig otthon feküdtem. A Nagy Lajos Gimnáziumba jártam, ahol Dobai József volt az igazgató, és ugyan sosem mondta, de azt gondolom, megvédett. 1963-ban aztán a Kádár-rendszer amnesztiát adott, ennek fejében vették le a magyar kérdést az ENSZ-ben. Engem maximális pontszámmal, simán felvettek az orvosi egyetemre. Ez volt az első év, amikor az egyházi gimnáziumokból fölvettek embereket az egyetemekre – a fél évfolyamunk apácás, barátos középiskolás volt –, akadt olyan évfolyamtársunk, aki tíz éve érettségizett, úgy is hívtuk, hogy Gyula bácsi. Így ismertem meg a feleségemet is, dr. Meskó Saroltát, aki később tüdőgyógyász főorvos lett.

Később visszavettek a konzervatóriumba, de akkorra már megferőződtem. Az érdekelt, hogyan működünk mi, emberek, mi motivál minket a cselekedeteinkben. Pécsen akkoriban nem létezett még a pszichológia, de létezett az orvosi, és mivel a testvérem is orvos volt, azt gondoltam, először elmélyedek a természettudományokban, hogy aztán a lélekkel foglalkozhassak. Kezdetben a pszichiátriára jártam be, majd az élettanra kerültem. Lissák Kálmán, valamint Grastyán Endre és csoportja akkoriban már nagyon elismertek voltak a városban, bekerültem a bűvkörükbe, ahonnan már nem volt kiszállás. Lissák vett fel az intézetbe. Nagy lelkesedéssel dolgoztam, először Szabó Imre mentorálásával, majd közvetlenül Grastyánnal. Ötödéves voltam, amikor Lissák állást ajánlott nekem, de akkoriban más idők jártak, és nem tudta a szándékát megvalósítani. Végül az Ideg-és Elmeklinikára kerültem két évre egy másik világhírű ember mellé, Környey Istvánhoz. Mindenütt elismerték a munkásságát, az angol királynőhöz is hívták konzíliumba. Nála megtanultam a klinikai fegyelmet, az alaptudás fontosságát. Agyszövetant tanultam a klinikán, amit később hasznosítani is tudtam. Két év után Lissák és Grastyán visszahívtak, akkor már volt állás. Szakvizsgám nem volt még, kellett volna hozzá két év, de gondolkodás nélkül visszahoztam. Később derült ki, milyen nagy döntés volt ez, hisz lehettem volna klinikus is. Onnantól fogva csak itt dolgoztam.

– **Miért éppen az emberi mozgatórugók, a motiváció kérdésköre érdekelte?**

– Rengeteget olvastam gimnazistaként, érdekelt a filozófia, a pszichológia, negyedik osztályban fél évig logikát és pszichológiát is tanultunk. A tanáraink úgy viselkedtek, mintha az egyetemen lennénk. Fantasztikusan jó gimnáziumba jártam, kilenc tanárom doktor volt és szakfelügyelő. Latinból érettségiztem, megtanították nekünk a szillogizmusokat úgy, hogy ebből éltünk később is. Dialektus volt, bármiről megkérdezhettük a tanárainkat, nem volt tabu téma, holott mindez a kommunizmus alatt történt. Másodikos voltam, amikor megérkezett Bécsy Tamás, aki óriási hatással volt rám és valamennyiünkre. Hálás vagyok, hogy később a barátja is lehettem. Ő teljesen új szint vitt be a gimnáziumi létbe, behozta a legújabb irodalmat, és a legkevésbé érdeklődő gyereket is megnyerte. Életem egyik legcsodásabb szakasza volt ez. Nemrég volt az 55 éves érettségi találkozásunk, de már csak 11-en élünk, ami nagyon szomorú.

Mindig a szerkezet érdekelt, az, hogy mi miért működik úgy, ahogy. Emlékszem, volt otthon egy barométerünk, amiről kicsi gyerekként nem tudtam felfogni, hogyan tudja megmondani, eső lesz vagy szárazság. Bebújtam ezért az asztal alá és szétszedtem, el is gör-

bíttetem a tengelyét. (*mosolyog – a szerk*) Képzeld, édesapám nem vert el, csak kissé megszidott, és megkérdezte, miért nem szóltam neki, ő megmutatta volna nekem. A görbítés következtében később fordítottan működött, ha eső jött, jó időt mutatott és fordítva. (*nevet – a szerk.*) Csodálatos pedagógusok voltak a szüleim, mert nem bántottak, hanem tisztelték bennem az érdeklődést és a kitartást, azt, hogy addig megyek a dolgok után, amíg ki nem derítem a működésüket.

– **Korán kijelölődött tehát az útja, valójában csak mennie kellett rajta.**

– Igen, ebben is szerencsés vagyok, és ez az elődeim érdeme elsősorban. 1969-ben végeztem, a Kádár-rendszer közepén, és 1977-ben már Amerikában voltam, ahova nagyon kevés ember jutott el akkoriban. Ez a két főnökömnek, Lissáknak és Grastyánnak köszönhető. Lissák Kálmánról napokig tudnék mesélni. Fantasztikus menedzser és hatalmas szakteknitély volt, aki mindent el tudott intézni. Néhány példa erre: akkoriban gyerekcipőben járt a jelfeldolgozás, és Karmos György professzor – aki Grastyán legidősebb tanítványa volt – kezdett el ezzel foglalkozni Grastyánnal együtt. Ehhez szükség volt egy sokcsatornás analízáló szerkezetre. Lissák kitalálta, hogy az uránbányáknál használt nukleáris analízátort beszerezze – akkor ezek embargós dolgok voltak, az országban sehol másutt nem volt ilyen. Az első elektroenkefalográfot is ő hozta be Magyarországra és Pécsre, általa az intézetben végezheték a MÁV-dolgozók vizsgálatát. Innovációban tehát messze megelőztük a konkurát, és ez Lissákkal, az ő szemléletével indult.

Érdekes a története annak is, ahogyan Lissák kénytelen volt belépni a Kommunista Pártba. Grófnő anyósa szovjet lágerben volt, és megígérték neki, hogy kihozzák, ha ő belép a pártba. Ki is hozták. 1956-ban aztán kiléptek a pártból az akadémikusok, a pestiek később mind visszaléptek, azonban Lissák sohasem. Szerencséjére 1956-ban rektorként Párizsban volt, így nem vett részt az eseményekben. Jól tudott oroszul, mivel lengyel grófnő volt a felesége, és a szovjet városparancsnok – ilyen is volt akkor – utasította, hogy indítsa meg az oktatást. Lissák azt felelte erre, hogy ez lehetetlen, mivel épp az ő börtönükben vannak a diákjaik. 78 fiataalt hozott ki a börtönből, megmentve ezzel az életüket. Erről kevesen tudnak és nem is mondogatják, pedig Lissáknak ez óriási tette volt.

Számunkra is ki tudta kaparni az ösztöndíjakat. Oka lehetett ennek az is, hogy nem voltunk annyira involválva a politikában, mint mondjuk egy bölcész, vagy egy filozófus. Az amerikai utamat neki köszönhetem, azt pedig Grastyán Endrének – aki akkoriban már világszám volt a tudományban –, hogy kijutottam a világhírű W.J.H. Nautához, aki Cambridge-ben az MIT-n volt anatómus, de a Pszichológiai Intézetben dolgozott.

Fontos elmondanom, hogy amikor 1977-ben Amerikába mentem, a harmadik gyermekem három hónapos volt, és a család nem jöhetett velem. Nagyon hálás vagyok a feleségemnek, aki zokszó nélkül, a legteltesebb támogatással engedett utamra. Egy év után aztán – komoly kontroll után – a feleségemet kiengedték egy hónapra, de a gyerekeket nem. Két évig nevelte a három gyermekünket nélkülem, miközben a szakmáját is gyakorolnia kellett. Akkoriban még nem létezett a gyés és a gyed. Nehéz időszak volt, de túléltek. Mindketten tudtuk, hogy sokat jelent egy világhírű helyen lévő amerikai munka háttere az előmenetelemben. Közben kapcsolatokat is építettem, aminek az egyik eredménye volt a kábítószer élvezettel kapcsolatos vizsgálatoknak az elindítása patkánykísérletekben.

Lissák Kálmán másik óriási érdeme – ő a Nemzetközi Agykutatási Társaság és a Nemzetközi Élettani Társaságok Szövetségének első és második embere volt –, hogy az 1980-as élettani világkongresszust ő szervezhette Budapesten. A fővárosba jött a szakmám

összes világnagysága, és ez a kommunista rendszerben felbecsülhetetlen értékkel bírt. A személyes találkozások révén sokunknak akkor indult el a tudományos karrierje. A japán kapcsolatom is akkor kezdődött, találkozhattam Oomura Yutaka kutatóval, akinek a munkáiról korábban sokat olvastam. Rendkívül kedves volt, és meghívott Japánba. Akadémiai álláson voltam akkor, és Oomura megírta nekem, mi a Magyar Tudományos Akadémia címe, kérte, menjek fel a harmadik emeletre, a 127-es szobába, ahol találok egy hölgyet – meg is nevezte, kit –, aki megmondja, mit tegyek. Végül sikerült kötnünk egy egyezményt, és beadnunk egy pályázatot, ami öt éves együttműködésre adott lehetőséget. Ilyenek a japánok. (*mosolyog – a szerk.*) A családomra való tekintettel fél éveket voltam kint, fél éveket itthon, és így nyílt arra is lehetőség, hogy Karádi Zoltán professzortársamat, és többeket is kiküldhessek Japánba.

– **Karádi professzor mesélte, hogy eleinte nem volt könnyű dolga, hisz a japánok éjt nappallá téve dolgoznak.**

– Ez így van, a beilleszkedéshez túl kellett őket dolgozni, amit mindketten remekül megtanultunk. Amikor éjjel 11-kor az egyikük azt mondta, hogy menjünk haza, megkérdeztem tőle, hogy miért. (*nevet – a szerk.*) Volt olyan, hogy hajnali három órakor mentünk át a szomszédos kínai vendéglőbe. Ez így ment egy hónapig, aztán befogadtak minket, mintha a testvéreik lettünk volna.

– **Azért egy hónap hosszú idő.**

– Valóban, kellett is hozzá szufla. (*mosolyog – a szerk.*) De azért nem tűnt annyira megerőltetőnek, mert érdekelt a téma, és megvolt a kutatásokhoz a technológia is, ami ugyancsak ámulatba ejtett. Nem beszélve arról, hogy sorra születtek az eredmények is. Bármit odaadtak nekem, még a készülékek tervrajzait is. Onnantól fogva nem létezett titok. Ez a periódus az 1980-as évek elején kezdődött és tartott 1989-ig. Utána már kutató professzorként járogattam Japánba, és egyszer néhány hónapra kivihettem a családomat is. Az egy emlékeztető út volt. Akkoriban a Szovjetunióba még olcsó volt a repülőjegy, és elhatároztuk, hogy Sztrogoff Mihály mintájára megyünk Japánba. Moszkváig repültünk, utána egy belföldi járatra szálltunk, majd a transzszibériai expresszre, végül hajóval, a Csugaru-szoroson át érkeztünk meg Yokohamába. Összesen hét napig utaztunk, és nagyon élveztük. Visszafelé ugyanezt az utat a feleségem egyedül tette meg a három gyerekkel, ami azért már nem volt annyira élvezetes, de talpraesetten ezt is megoldotta.

Mára a japán barátaink is megöregedtek, nyugdíjasok, Oomura is 94 éves már, de ma is aktív. Rengeteget tanultam tőlük. Ami talán a legnagyobb tanítás volt, az az utcaseprők példája, akik egyenruhában, sisakban, fehér cémakesztyűben dolgoznak, és úgy tisztogatják az utcákat, mintha az a világ legjobb, legnagyobb presztízsű dolga volna. Ebben tükröződik a japán ember gondolkodásmódja is, aminek az a lényege, hogy ugyan csak egy hangya vagyok a világmindenségben, de van feladatod: elsősorban a japán népet, tágabb értelemben az egész emberiséget a jólétbe vinni, és ezért a munkámat a lehető legtökéletesebben végezni. Az utcaseprőket abban a társadalomban nem nézik le, nem úgy, mint a miénkben. Az is igaz, hogy ők nem utcaseprőkként, azaz alantas munkát végzőkként viselkednek.

Ha miniszter lennék, köteleznék minden egyetemistát arra, hogy fél évet töltsön külföldön azért, hogy tanuljon nyelveket, toleranciát, és álljon meg a lábán, majd jöjjön vissza. A két háború között is ez történt, ösztöndíjakkal jutott el Amerikába Lissák és Környey is. Mi az ő unokáik, dédunokáik vagyunk a tudományban, és épp a kontinuitás miatt lett ilyen jó a magyar tudomány.

– **Nem is tudott volna mást tenni, mint új módszereket bevezetni és iskolát teremteni.**

– Ez annak köszönhető, hogy nagyon sokat tanulhattam külföldön, különösen technológiai értelemben. Dolgozhattam Oxford-

ban, Cambridge-ben, Párizsban, Düsseldorfban, egyre szinesedtek a lehetőségek, a kapcsolatok, a kollaborációs munkák.

A kutatók közötti eltérő gondolkodásmódra van egy remek példám. A japán munkának az egyik kulcsa volt az úgynevezett multibarrel üvegelektroda, amit mi húztunk. Ez sokcsatornás, de csak néhány mikronos hegyű üvegecske, amiben van egy szén-szál. Van izzító rendszer hozzá, amit egy súly lehúz, és amit forgatni is kell. Történt, hogy ezt az elektródát egy fiatal japán kollégával húztuk, húztuk, ám láttuk, hogy görbe. Én már ideges lettem, míg ő csak türelemmel húzta. (*mosolyog – a szerk.*) Figyelmeztettem, hogy nem jó ez így, kéne tennünk valamit, ám ő azt felelte, nem tudunk, mert a buddhizmus szerint ez az év legszerencsétlenebb napja. Én azért nem hagytam annyiban. Ennek a szerkezetnek volt egy nagy tápegysége és hűtőventilátora. Észrevettem, hogy ezt a tápegységet, ami igen nehéz volt, valamelyik takarító arébb tolta. A ventilátor, ahogy forgott, a levegőt nekinyomta a falnak, ami onnan visszajött és érte a hűlő üveget. Ez volt az oka annak, hogy az elektróda mindig ugyanúgy, ugyanabba az irányba görbült. Lehet, hogy bizonyos szakterületeken mások jobbak nálunk, ugyanakkor váratlan helyzetben nem biztos, hogy tudják, mi lehet a megoldás. Mi, magyar kutatók holisztikusabb látásmóddal rendelkezünk.

– Részletezzük egy kicsit a kutatásait. Grastyán Endréhez csatlakozva már az agy és a magatartás összefüggéseit vizsgálta?

– Igen, részt vettem az ő kutatásaiban, amiknek a zömét macskákön végezte. Hozzáteszem, nem fogok sem a macskák, sem a patkányok mennyországába bejutni. (*mosolyog – a szerk.*) A motivációval kapcsolatban a jutalmazó és a büntető rendszerek vizsgálatát végeztük, és ebben Grastyán rendkívül innovatív volt. Itt ki kell térnem az elektromos öningerlés jelenségére. Volt egy biológus és egy elektromérnök, akiket úgy hívtak, hogy Olds és Milner. Ők 1954-ben kitaláltak egy olyan paradigmát, hogy patkányfejbe beültettek egy elektródát, és ha a patkány lenyomott egy pedált, akkor zárta az áramkört, azaz saját magának tudott elektromos impulzusokat adni. Néhány próbálkozás után kiderült, hogy minden más aktivitást mellőz, és csak ezt csinálja. Ez az úgynevezett elektromos öningerlés. Azért csinálta ezt, mert jó volt neki. Meg is fordították a situációt, és egy másik agyterületre is beültették az elektródát, folyamatosan ingerelték az állatot, aki ezt leállította, amikor a pedálra lépett. Voltak olyan agyi területek, amelyeknél mindig leállította. Ez adott módot arra, hogy kialakuljon egy jutalmazó és egy büntető rendszer felismerése az agyban.

Grastyán egy olyan paradigmát talált ki, hogy ha a macska egy kerek ketrec padlóján egy adott helyre lépett, ott tudta ki-, illetve bekapcsolni saját agyterülete elektromos ingerlését. Kikapcsolta az ingerlést, ha annak hatása negatív volt, és bekapcsolta, ha az pozitív volt. Akkoriban úgy képzelték, hogy van egy jutalmazásos, és van egy büntetéses tanulási rendszer az agyban, ám a kettő egymásról semmit sem tud. Mi azonban ezt nem tudtuk elfogadni, mivel az agyvelő egységes. Azt gondoltuk, hogy ott egy rendszer van, aminek ez a két aspektusa. Ezek a kísérletek egy új tanulási elmélethez vezettek, ahol a tanulás lényege a megerősítés, a gátlás alóli hirtelen felszabadulás, és ezt igazolta is Grastyán a kísérleteiben. Ez az úgynevezett rebound-reakció, amikor a gátló rendszerek gátlása alól felszabadul egy ilyen megközelítő rendszer. Azóta magyar kutatók – köztük az egyik Grastyán tanítvány, Buzsáki György, aki Amerikában dolgozik – igazolták is ezt. Időközben más kutatók felfedezték a gamma-amino-vajsavat, mint gátló transzmittert, és ezáltal máris visszatértünk a normál logikához: a gátlás gátlása egyenlő az izgalom felszabadulásával. A

Grastyán-elmélet tehát egységbe foglalta a büntetéses és jutalmazásos tanulást, csak akkor ezen rendszerek neurokémiaja, transzmittereik még nem voltak ismertek. 1971-ben már 6-hidroxidopaminnal dolgoztam, ami a dopaminrendszerekre ható toxin, és ez vezetett oda, hogy próbáljuk meg kitalálni, milyen kémiai anyagok szerepelnek ezekben a tanulási folyamatokban. Ezzel a toxinnal patkányokon dolgoztam, és publikáltam érdekes adatokat. Princetonban Bart Hoebellel, aki az elektromos öningerlésnek nagyon komoly kutatója volt, azzal a kérdéssel foglalkoztunk – tudva, hogy az agyvelő nemcsak elektromossággal működik, hanem transzmitterekkel is –, ha egy kémiai anyagot adnánk be kanülön keresztül az agyba, vajon pedálozna-e a patkány ezért a kémiai anyagért? Akkor jött az amfetamin. Az ezzel kapcsolatos kulcspublicáció 1983-ban jelent meg, és azóta már könyvtárak vannak tele az ilyen irányú kutatásokkal. Sikerült igazolnunk, hogy az amfetamin a dopamint is felszabadítja. Ez nyitotta meg az addikcióval, a kábítószer-élvezettel kapcsolatos vizsgálatokat is.

A másik területe a kutatásaimnak az éhséggel és a jóllakottsággal függött össze. Míg az éhség negatív emocionális állapot, addig a jóllakottság ennek ellenkezője. A tanulási kísérletek leg egyszerűbb paradigmája az evéses kísérlet. A japánokkal való kollaboráció alapján kiderült, hogy vannak úgynevezett glükózérzékeny neuronok az idegrendszer kellős közepén, csakúgy, mint a gyomor- és bélrendszerben. Az a kérdés merült fel, hogy miként látja a hipotalamuszom azt, ami a gasztrointesztinális rendszeremben történik. Kiderült, hogy ha a gyomorfal megfeszül, akkor jóllakottságot érzünk. Ha vízzel töltöm meg a hasam, akkor is előjön ez az érzés, ezért ajánlják a bőséges vízfogyasztást a fogyókúrázóknak. A gyomor falában vannak mirigysejtek, és ha az izmok megfeszülnek, akkor ott kibocsájtódnak a neuropeptidok. Ha tele a gyomrom, ezek evésgátlókként működnek. Felszabadulásukkor vagy a vagus ideget ingerlik, vagy az agyvelőt, ahova a véráram útján jutnak fel. Vannak továbbá szabad vagus idegrostvégződésesek, amik a vérben a cukorszintre érzékenyek. A periférián történő eseményeket az agyam szinte másodpercre tudja, információt kapva a történésekről idegi úton, vagy a vér által. Az agyvelőben is vannak glükózérzékeny neuronok, és Karádi professzorral valamint a japánokkal az elmúlt harminc évben feltártuk, hogy ezek sok helyen léteznek, még a homloklebény orbitofrontális kérgi részében is, ami amúgy másodlagos ízféreg. Ma már azt mondjuk, hogy egy „glükózmonitorozó hálózat” van az agyban, mindazon területen, aminek az evéshez-iváshoz köze van. Egy egységes rendszerről van tehát szó. Kiderült, hogy az ízérző és a szaglórészlet is párhuzamos ezzel. Ez a két szenzoros inger egyébként a legfontosabb az ember életében, már a csecsemőnél is jelen van, a szomatoszenzoros mellett. A központi idegrendszerben ugyanazok a neuropeptidok vannak jelen, mint a periférián, az idegsejtek termelik őket, végigmennek az axonon, és transzmitterként izgatják-gátolják a következő sejtet. Ezért is hívjuk ezeket bél-gyomorrendszeri, és agyi peptidoknak.

Munkásságunk másik részében számos ilyen peptidról kimutattuk, hogy ezeknek is pozitív, megerősítő, jutalmazó tulajdonságuk van. Az elmúlt 8-10 évünk erről szolt a kollégáimmal, és agyvelőbe beadva direkt módon látjuk a hatásukat is. Kiemelném közülük az oxitocin nevű peptidet, amivel László Kristóf kollégám foglalkozik. Úgy tanítottuk, hogy pusztán a simaizom összehúzása a szerepe, azaz a szülés beindításához járul hozzá, azonban ma már tudjuk, hogy ennél sokkal több. Nemcsak a nőkben, de a férfiakban is létezik, ráadásul egy szociális hormon is. Amikor két ember megfogja vagy megsimogatja egymás kezét, mindenfajta szexuális kapcsolat nélkül is, abban a pillanatban aktiválódik, és

jó érzést vált ki. Ez tehát egy jutalmazó hormon. Vannak törekvések arra, hogy autista gyerekeknél ezt a hormont spray formájában az orron keresztül az agyvelőbe juttassák.

– **A remekül érthető és követhető magyarázatai nyomán fel-tételezem, hogy a „Kiváló oktató” címet is elnyerhette.**

– Igen, oka lehet ennek, hogy nagyon szerettem és szeretek ma is oktatni. Van egy furcsaságom: eredetileg balkezes vagyok, de mindkét kezemmel tudok írni és rajzolni, viszont jobb kézzel laposan követ dobni a tó vizére nem tudok. A legkedvesebb előadásaim a félév végén a féltekei dominanciával és a kezességgel függenek össze. (*nevet – a szerk.*) Ezeket két kézzel rajzolok szimmetrikusan, és úgy látom, ez meghatja a hallgatókat, pedig nem ezért csinálom. Talán azért szeretik az előadásaimat, mert nemcsak azt oktatom, ami a könyvben van, azt amúgy is elolvashatják. Már a másodévben klinikai példákat hozok, és látom rajtuk, milyen hálásak ezért.

Egy nagy előadás valójában felér egy színészi teljesítménnyel. Vallo, hogy lehet valaki nagy kutató, de csapnivaló oktató. Ötven év után, ma is felkészülök az előadásaimra. Rajzok, holott a legtöbben diákat használnak, és a hallgatók szemébe nézek, mert fontos számomra, hogy tudjam tartani a kontaktust velük. A szem valóban a lélek tükré, és legalább tíz betegséget lehet diagnosztizálni belőle. Ezek ugyan „blikk diagnózisok”, de segítenek abban, milyen irányban érdemes tovább vizsgálni.

Az utóbbi években nagyon megváltozott a világ. Nálunk elképzelhetetlen volt az az öltözék, amiben manapság a diákok megjelennek, ahogyan az is, hogy bevigyük az ételünket, italunkat az órákra. Ilyenkor mit tehet az oktató? Jó étvágyat kíván, és megkérdezi, megkínálják-e őt is? Igyekszem így eljárni, és ez hasznosnak bizonyul, mert ilyenkor elteszik a szendvicseiket. Az is furcsa számomra, hogy laptopok vannak előttük, amiken nem tudom, mit néznek, csak feltételezem, hogy az előadást jegyzetelik. Ezt azért is problémásnak gondolom, mert a mai generáció nem tud extrahálni. Az eredményes tanuláshoz pedig igenis szükség van kis küszködésre. Ezt igazolták is egy olyan kísérlettel, amelyben van egy ringispil és két macska. Egyiküket befogják egy hámba, ő húzza a másikat, amelyik egy gondolában ül. Így mennek körbe-körbe egy függőlegesen, fekete-fehéren csikozott dobozban. Ez volt az első kísérlet lényege. A másodikban a labirintus végén ott a hús, és függőlegesen fekete-fehér csíkok mutatják a helyes utat. A kérdés: melyik találja előbb meg a húst, a gondolában ülő, vagy a vontató? A vontató a helyes válasz, mert ő erőlködött. A passzívan ülő jóval később találja meg, mert nem aktívan figyel. Ez a probléma a komputer előtti tanúlással is, hisz a Google által ömlik a fiatalokra az információ. Zavarba jönnek tőle, nem tudják kiválasztani, mi belőle a lényeges. Nekünk az a dolgunk, hogy megtanítsuk, mi a fontos, és meg kell adnunk számukra a szűrőket. Lényeges ugyanakkor hozzátenni, hogy a fiatalok 10-20 százalékának lenyűgöző a tudása, velük kiválóan lehet haladni.

– **Rengeteg díjat, elismerést kapott, felsorolni is nehéz őket. Csak sejttem, melyik kettő érinthette meg leginkább: egyik talán a Széchenyi-díj, a másik a Meyers életműdíj.**

– Eltalálta. A legmagasabb tudományos díjra, a Széchenyi-díjra a Magyar Tudományos Akadémia Biológia Osztálya terjesztett fel. Mindig nagyon tiszteltem az Akadémiát, abban a mundérban nőttem fel mint akadémiai dolgozó, egészen a professzori kinevezésemig. Az adminisztratívával is szoros kapcsolatban voltam, és meg kell mondanom, gyorsabb és elegánsabb volt, mint az egyetemiek. Hatalmas megtiszteltetésnek érzem, hogy Lissák Kálmán és Grastyán Endre után bejutottam én is. Az intézetünkben elszármazottak között egyébként több akadémikus is van.

A Meyers amerikai életműdíj, aminek ugyancsak hatalmas jelentősége van. Azért ítélték nekem, mert egy nagy presztízsű nemzetközi tudományos társaságnak, az International Behavioral Neuroscience Society-nek lehettem az első, nem amerikai születésű elnöke. Ennek Texasban, San Antonioban van a központja, ahol már fiatalon részt vettem a kongresszusokon, majd előadásokat is tartottam, és nagyon jó kapcsolatba kerültem Matthew Waynerrel, aki a Physiology and Behavior-nak annak idején nemcsak a szerkesztője, hanem a tulajdonosa is volt. Ott jelenhettem meg 1974-ben az első cikkem, Lissák Kálmán támogatásával. Akkor külön pénzügyminisztériumi engedélyt kellett kérni ahhoz, hogy a cikket ki-küldhessük, ami valójában titkosszolgálati engedély volt, igazolva, hogy nem tartalmaz a cikk államtitkot. A nemzetközi társaság tagjaként, majd elnökeként rendezhettem kongresszust szerte a világban, ezek ugyancsak emlékezetesek számomra.

– **Hosszú időn át – 1990-től 2008-ig – vezette az Élettani Intézetet is.**

– Grastyán Endre 1988. július 17-én halt meg. Amikor márciusban visszajöttem Japánból, már láttam, hogy nagy a baj, bár ő mindvégig küzdött, dolgozott. Felmerült tehát az utódlás kérdése, és nekem készen volt ugyan a nagydoktori anyagom, de eszembe sem jutott a vezetésről gondolkodni, hisz Japánba járogattam. Akkoriban már voltak fiatal kollégák körülöttem, végül az ő hatásukra döntöttem úgy, hogy végleges formába öntöm a nagydoktorimat, amit aztán sikerült is megvédenem. Akkoriban csak olyan pályázhatott, aki ezzel rendelkezett. Öten pályáztunk, de senkit sem neveztek ki, nagy port kavart és politikai töltetet is kapott a dolog, végül 1990-ben, amikor másodjára meghirdették, rám esett a választás.

Két évvel korábban, 1988-ban megkértek arra, hogy dolgozzam ki az alakuló Természettudományi Karon az élettan oktatását, és abban vegyek is részt. 1990-ben oda is kineveztek professzornak. Tíz évig voltam ott. Nagy kihívás volt, mert ez nem orvosi, hanem összehasonlító élettan, tehát komoly, újfajta felkészültséget igényelt. Sikerült kidolgoznunk a kubaturát, a biológusok és a pszichológusok élettan oktatásának lépcsőfokait, majd elindulhatott az oktatás. Az orvoskar mellett oda is sikerült komoly műszereket szerezni az akkori FEFA-pályázatok útján. Ott is volt doktori iskola, ahova csatlakoztam, és témavezetéssel ott ötven szereztek fokozatot. A legidősebb köztük Hernádi István, kiváló tanítványom, akivel sokat dolgoztam együtt. Ő most ott a lokális vezető, és ezt öröm látni. Másik tanítványom Ábrahám István, aki hazajött Új-Zélandról, rá is nagyon büszke vagyok. Őt tanítványom, korábbi munkatársam dolgozik egyébként professzorként Amerikában illetve Németországban. De javítom is magam, mert nem jó szó sem a tanítvány, sem a tudós. Volt egy remek és hallatlanul szerény professzorom, Romhányi György, aki azt mondta: „Maga tudja, ki a tudós? A meghalt kutató.” Ebben nagy igazság rejlik. Grastyán is nagyon szerény ember volt. Emlékszem, mentünk végig a Király utcán, és ő mindenkinek előre köszönt.

Az 1990-es év a változások éve volt. A rektor lemondott, az egyik rektorhelyettes lett az ügyvivő. Volt egy Autonómia Bizottság, és az ügynevezett Fehér Könyvnek az autonómiáról szóló része a vezetéssel készült el. Utólag már látom, hogy ezekben a szép, filozofikus gondolatokban mennyi volt a naivitás. (*nevet – a szerk.*) Legfiatalabb professzorként ebben az interregnumban az Egyetemi Tanács elnökévé választottak, és pár hónapig – az új rektor, Kelényi Gábor megválasztásáig – az ügyvivő rektorhelyetttel mi vezettük az egyetemet. Ártatlanul és fiatalon kerültem bele az egyetemi vezetésbe, Kelényi felkért a rektorhelyetttességre is, de nem vállaltam, mert a professzori teendőket elegendőnek éreztem, és úgy véltem, szakmailag kell bizonyítanom. Emellett

azért segítettem az egyetemi vezetői munkát azzal, hogy a sajtókapcsolatokért feleltem.

Az intézetvezetői évek alatt modernizálni kellett az oktatást, a tudományos munkát, és figyelni a pályázatokra is. Amikor eljött a rektorváltás – 1997-ben – már én is pályáztam, de Belleyei Árpád professzort választották meg, akivel jó barátok voltunk. Ő azonnal felkért rektorhelyettesnek, amit kis tétovázás után elfogadtam, a másik rektorhelyettes pedig Kosztolányi György professzor lett. Róth Erzsébet professzor asszonyt kértük fel a hivatal vezetésére, és néhai Ferenci József volt a gazdasági főigazgató, ugyanis jött az egyetemi integráció, amire fel kellett készülni. Izgalmas időszak volt ez 2000-ig, amiben sikerült felépítenünk a Szívcentrumot is. Sokan akkor majdnem kitagadtak engem, mert nem tartottam jónak, hogy az egymás közelében lévő felsőoktatási intézmények – az orvosi és a természettudományos – nem kommunikálnak egymással. Integrációpárti voltam ugyan, de megfontoltan, hisz az orvosegészségügy szerkezetileg a klinikum miatt nagyon más, mint a többi egyetemi egység. Egy személetesi klinika elsősorban oktatási hely, ahol azt tanítják, hogyan kell meggyógyítani a szemproblémával küzdő beteget. Sajnos azonban szétváltak az elméleti intézetek és a klinikum, utóbbit a Klinikai Központ fogja össze. Az integrálódó felek később sem értették a nagyságrendi különbségeket. A Szívcentrumnak – legnagyobb „fogyasztóként” – ötmilliárdos büdjsége volt egy évben, ezzel szemben a Művészeti Karnak 330 millió. Később aztán kiderült, hogy a klinikák „termelik” a legnagyobb hiányt. Ma sem értik, hogy ez nem a rossz gazdálkodás miatt van, éppen ellenkezőleg, igenis jól gazdálkodnak. Ha a bankosok befeküdnének két hétre betegnek, egészen másképp látnák az összefüggéseket. A legmélyebb tisztelet illeti az orvosokat, a nővéreket, akik három műszakban, állandó éjjeli ügyeletben, nem egyszer a családjukat félretéve küzdenek a mindennapokban. Ezt nem lehet pénzben kifejezni, látni kellene, hogy ez különös hivatás. Az egészségügy alulfinanszírozott, ezért van a hiány, holott egyre több pénz kellene fordítani rá, hogy az ellátás színvonala követhesse a világban zajló hihetetlenül gyors fejlődést. Két terület van még, amire ugyancsak nagyobb befektetés szükséges: ez az oktatás és a kultúra, mivel ezek viszik előre az országot.

2000-ben aztán a csapatom javaslatára pályáztam a rektori tisztségre, amit végül Tóth József kapott meg, én pedig ismét rektorhelyettes lettem, de csak egy darabig. Lemondtam, mert voltak dolgok, amikben nem értettünk egyet. Alapjaiban ennek nem az ő személye volt az oka, nagyra becsültem és szerettem Tóth professzort. A lemondásom után megválasztottak a Tanári Testület elnökévé, ami akkoriban szabadságharcos szerep volt, majd az orvoskar dékánjává is.

2003-ban aztán engem választottak rektornak négy évre, ami életem érdekes és csodás korszaka volt. Oka lehetett az is, hogy volt rálátásom az egyetemre. Az Egészségtudományi Karon – ami akkor még főiskolaként működött – az egész intézetem oktatott, így volt ez a Természettudományi Karon is, és a Művészeti Karon is tartottam kurzusokat. Emellett benne voltam a Bölcsészettudományi Kar Doktori Tanácsában is. Mivel számomra távolabbi terület volt a jogi és a közgazdasági, ezért a helyetteseim közé két közgazdász professzort kértem fel, Sipos Bélát és Vörös Józsefet. Sokat tanultam tőlük, egyebek között két nagy szabályt. Az első, hogy az a pénz van meg, amit már elköltöttünk. A másik, hogy üzleti tervet kell alkotni. Ebben Ferenci főigazgató is élen járt. Egy nagyon összetartó csapat kovácsolódott.

Az egyik legnagyobb haditettem az volt, és ezért sokat küzdöttem, hogy ne legyen a miénk a Magasház, ami ma már szerencsére nem is létezik. Sokan nem tudták, hogy életveszélyes, és ugyan történt rajta egy megerősítés, de az a struktúrája rovására ment. Hübner Mátyás – aki a Pollackról lett a helyettesem, és egy kiváló szakember, melegszívű ember és nagyszerű barát – alaposan tájékoztatott az épí-

tészeti részletekről. Fantasztikus segítőtőim voltak.

Ugyancsak emlékezetes, amikor néhai Toller László polgármesterrel és Kékes Ferenc megyei elnökkel aláírtuk a Zsolnay-terveket és végrehajtásukat. A felépített Zsolnay negyed története ott kezdődött. Állítom, hogy a világon nincs még egy egyetem, aminek ilyen körülmények között van a Művészeti Kara. Hihetetlen inspirációt jelenthet ott dolgozni.

– Ha újrakezdhetné az életét, ismét elvállalná ezeket a vezetői tisztségeket?

– Azt hiszem, igen. Úgy vélem, az ember életében vannak olyan pillanatok, amikor a közfeladatokat is el kell vállalnia, és én ezt kötelességnek érzem. Ha érkezik egy kihívás, akkor azt igenis el kell fogadni, bele kell állni. Számomra az élet hozta ezeket a lehetőségeket, igazán egyikért sem küzdöttem. Azt, hogy jó válaszokat adtam-e a különböző helyzetekben, majd az utókor dönti el. Mindeközben barátokra leltem, az emberi mivoltom is gazdagodhatott, és ezek az élmények, kapcsolatok pótolhatatlanok.

– A nyugodt, kiegyensúlyozott, számomra megrendíthetetlennek tűnő személyiségét mennyire viselték meg a konfliktusok?

– Voltak álmatlan éjszakáim, komoly nehézségek is, de igyekeztem mindig etikusan eljárni. A szakmai tudást alapvetésnek tartom, a becsületesség, a tisztesség a döntő tényezők a másokkal való kapcsolataimban. Egy olyan magas pozícióban, mint amilyen a rektori, nem mindig egyszerűek az ezzel kapcsolatos döntések. Anyagilag szerencsére soha nem környékeztek meg. Úgy szoktam mondani, nagypapa voltam már, de szűzen mentem rektornak, és úgy is jöttem ki belőle, és talán ez a legnagyobb érdemem. (*mosolyog – a szerk*)

Előfordult, hogy a professzortársaim közül is fel kellett állítanom néhányat. Ezekben a helyzetekben is próbáltam emberséges, tisztességes maradni, megfontoltan dönteni. Emiatt többen határozatlanok tartottak. Tudtam ugyanakkor, hogy emberi sorsokról, családkról van szó, emiatt alaposan körüljártam mindent, mielőtt döntöttem. Arra is nagyon ügyeltem, hogy ne alázzam meg azt, akit el kell küldennem. Sokat beszélgettem ezekkel az emberekkel, míg végül szinte ők álltak föl. A durva bánásmódot mindig megvettem, ez is a neveltetésből ered. Utólag azt gondolom, hogy a rektorságom megbecsültségének ez volt az egyik oka. Ezek a momentumok határozottan megviseltek, ezt szerettem a legkevésbé a rektori munkában.

– Csodás életutat járt be, ennek koronái a gyermekei, akikről nagy büszkeséggel beszél.

– Igen, mindegyikük szeret és tud is dolgozni. A legidősebb fiam, László, szívsebész, nagyszerű orvos, imádják a betegek. A felesége Várady Edit radiológus, ő a szív körüli erek diagnosztikájában végez komoly munkát. Három fiúgyermeküket csodásan nevelik, ami számomra ugyancsak nagy öröm, ugyanakkor azt is látom, milyen nehéz ma egy orvosházas párnak az állandó ügyelet, készenléti behívások nehézségei közt élni. A középső gyermekem lány, Lénárd Katalin, ő pszichológus, neki is jó neve van a szakmában. Épp most szerkesztett egy könyvet a filmesztétika és a pszichológia kapcsolatáról. A hét egyik felében velem lakik, Pécs és Budapest között ingázik. A harmadik gyermekem Miklós, aki mindig nagy természetvédő és cserkész volt, jelenleg a Környezetvédelmi Hivatalnál főosztályvezető, a felesége pedig jogász, Maletics Borbála. Nekik két kislányuk van, akiket nagy szeretettel nevelnek. Szerencsémre olyan közel lakom hozzájuk, hogy a verandán látom, befűtöttek-e, füstöl-e a kémény. Szoros családi kötelékben élünk a mai napig, öt éve vesztettem el a feleségemet, azóta gondos figyelemmel vesznek körül, ami nagyon jó érzés számomra. A feleségem is magas szinten használta a tudását, és még ma is keresik a betegei. Nagyon megrázó, egyben felemelő érzés volt a temetése után pár nappal átvenni a számára adott posztumusz Tüke-díjat. Örülök, hogy megkaptam.

– Mennyit publikál mostanság?

– Szerencsére ez is szépen halad. A PhD-t szerzőknek kell, hogy legyen első szerzős közleményük, csoportvezetőként általában én vagyok az utolsó szerző. Ezek mellett sok első szerzős publikációm is van. Ebben az évben jelent meg egy komoly újságban egy 9-es impaktú cikkünk a neuropeptidekről, de évente 6-8 cikket publikálunk a kongresszusi részvételek mellett. A közös munka eredménye ez a fiatal PhD-t szerzők, illetve a már azt megszerzett munkatársaimmal. A PhD lényege könnyen megfogalmazható: egy tutor segítségével megtanulni a kutatást, az eredményeket összefoglalni, megírni, majd kivinni a világ elé. Sokszor vitatkozunk munka közben, és nem egyszer én vagyok az, aki

meghátrol. Ez benne a szép. Szeretek kreatív emberekkel együtt dolgozni.

– Ha marad aprócska szabadideje, azt mivel tölti?

– Nyugdíjas emeritusként azt hinné az ember, hogy több ideje van, de ez nincs így. Gyerekkoromtól szeretem a történelmet, a korábbi időszakaimban gyűjtött régi pénzeket imádom ma is rendezgetni. Vágyam, hogy újrakezdek zongorázni, remélem, lesz még rá módom. Igyekszem megőrizni a holisztikus látásmódot, mert ez szükséges ahhoz, hogy jól érezzem magam.

Schweier Rita

Bringás Reggeli az ÁOK főbejárata előtt

Harmadik alkalommal rendeztük meg a Bringás Reggelit. A rendezvény célja kettős: kerékpárral közlekedő hallgatóink, munkatársaink, oktatóink közösségét építeni, erősíteni valamint felhívni a figyelmet a biztonságos közlekedés szabályaira. Segítségünkre voltak ez alkalommal is a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztályának munkatársai, akik tanácsokkal segítettek hallgatóinkat, ingyenes gravírozási lehetőséget kínáltak fel, a Fit-Boys Kerékpár szaküzlet és szerviz munkatársai pedig a kerékpárok átvizsgálását vállalták.

White Coat Ceremony

Az ünnepség keretén belül közel 400, pre-klinikai tanulmányait megkezdő orvostanhallgató vette át az Orvoskar ajándékaéppen az orvosi hivatás jelképét, a fehér köpenyt az oktatásukban jelenleg résztvevő klinikák igazgatóitól. A rendezvényen magyar, angol és német programos hallgatók együtt vesznek részt, a rendezvény, amellyel együtt kari, hivatalos ünnepség, kitűnő közösségformáló erővel bír.

Legjobb diákjaink

Intézetünk több évtizedes hagyományát folytatva, 2018. május 14-én köszöntöttük az évközi írásbeli tesztek összesítése alapján legjobb eredményt elért hallgatóinkat. A több, mint 700, első évfolyamra beiratkozott hallgatónk közül a legjobb teljesítményt nyújtó diákjaink szintén a hagyományoknak megfelelően a dékáni vezetés könyvjutalmában is részesültek. Az általános orvos és fogász szakos hallgatók képzése külön zajlik, ennek megfelelően az egyes szakok legjobbjaikat külön hirdetjük.

A 2017/2018-as tanév legjobbjai:

Molekuláris sejtbiológia tárgy, általános orvos szak:

1. helyezett: Tóth-Benedek Anna (a molekuláris sejtbiológia tantárgy legjobbjá egyben a Tigyi András emléklaketti kitüntetettje)
2. helyezett: Dorogi Kira
3. helyezett: Softic Ármin
4. helyezett: Bécsi Bálint
5. helyezett: Szabó Kira
6. helyezett: Frim Levente

Fogász szak:

1. helyezett: Plagányi Fanny

Molecular Cell Biology, általános orvos szak:

1. helyezett: Ishida Koh (Best performance in Molecular Cell Biology)
2. helyezett: Kim Su Gyeong

Fogász szak:

1. helyezett: Rahneshin, Ehsan
2. helyezett: Jalali, Aliyeh

Molekulare Zellbiologie, általános orvos szak:

1. helyezett: Metzler, Jonathan (Jahrgangsbiologe im Bereich der Molekularen Zellbiologie)

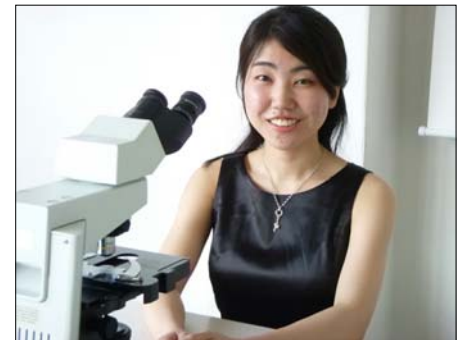
Összeállította: Dr. Bátor Judit

Tóth-Benedek Anna

Plagányi Fanni

Ishida Koh

Rahneshin, Ehsan

Metzler, Jonathan

A csoportképen (balról jobbra): Bécsi Bálint, Softic Ármin, Frim Levente, Szabó Kira, Tóth-Benedek Anna, Aliyeh Jalali (a hátsó sorban), Plagányi Fanny, Jonathan Metzler (a hátsó sorban), Kim Su Gyeong, Ishida Koh, Ehsan Rahneshin.

„A jelentkezéseket illetően igen kedvező helyzetben vagyunk egyetemünk többi karához és képzéséhez képest”

– *tanévkezdő interjú dr. Czopf László megbízott oktatási dékánhelyetttel*

A 2018/2019-es tanévet 705 elsőéves hallgató kezdi meg karunkon a legfrissebb adatok szerint. 198-an nyertek felvételt a magyar általános orvos szakra, 44-en a fogorvos szakra, a német programban összesen 184-en (általános orvos, fogorvos) kezdik meg tanulmányaikat, az angolban pedig 279-en (általános orvos, fogorvos és biotechnológia). A számok mögötti tartalomról, a tendenciákról, valamint a jövőbeni tervekről is beszélgetünk dr. Czopf László megbízott oktatási dékánhelyetttel.

– Az összesített adatokat látva hasonlóan alakult a tavalyi és az idei elsőéves hallgatók aránya. Úgy tűnik, a kar népszerűsége töretlen úgy a magyar nyelvű, mint az idegen nyelvű programokat illetően.

– Elégedett vagyok idén is mind a három tannyelvű felvételi eljárásunkkal. A magyar programmal azt szeretnénk képviselni, hogy az ország egyik fontos orvos- és fogorvos-utánpótlást biztosító kara vagyunk, még akkor is, ha a hallgatóink zöme külföldi. Idegen tannyelvű programjainknál pedig arra törekedtünk – tekintettel oktatóink számára, nyelvtudására valamint oktatótermeink befogadó képességére –, hogy az alapozó modulban a létszám egyelőre ne növekedjen. A hallgatói létszámnövelés akkor lesz megvalósítható, ha ehhez a Modern Városok Program általi infrastrukturális fejlesztések is hozzájárulnak. Ez fokozatosan történik majd, ahogyan ezt dr. Nyitrai Miklós dékán is megfogalmazta pályázatában.

A mennyiség helyett tehát jelenleg is a minőségre helyezük a hangsúlyt, ennek ellenére a német programban részt vevő hallgatók létszáma nőtt: több német hallgató folytatja ugyanis nálunk a tanulmányait a másod- vagy a harmadév után, és nem tér vissza Németországba. Az ottani egyetemek túlterheltsége miatt nem tudják őket megfelelő számban fogadni.

– **Elmondható az, hogy minden szakra nagy volt a túljelentkezés?**

– Igen. A külföldi hallgatók jelentkezési stratégiája nagyon különböző. A német hallgatók rendszerint egyszerre jelentkeznek az összes olyan magyarországi képzőhelyre, amely a német oktatást felajánlja, így a budapesti, a szegedi és a mi egyetemünkre is. Emiatt a felvételi eljárás tartalmaz bizonytalanságot, és lényegesen több jelentkezőnek kell kiküldeniük az értesítést a sikeres felvételiről, mint ahányan ténylegesen nálunk tanulnak majd. A túljelentkezés itt ötszörös, és többszörös az angol programban is. A túljelentkezés azért fontos, mert így a legjobbak közül tudunk választani. Ez egyrészt a hallgatók tanulmányi eredményességének záloga, másrészt hozzájárul az oktatás zökkenőmentességéhez, magas színvonalához.

– **Lehet-e többet tenni azért, hogy a hallgatók számára még vonzóbb legyen a kar?**

– Karunk és az egyetem is törekszik arra, hogy a felvételi eljárásban növeljük a hatékonyságot. A külföldi hallgatók verbuválása során dolgozunk a közvetítői rendszer bővítésén és erősítésén, továbbá olyan kritériumrendszer kidolgozásán, amely a jobb képességű, magasabb előképzettségű jelentkezőket részesíti előnyben. A nyelvi készségekről is egyre inkább meg kell győződnünk, hisz a középfokú angol nyelvtudás megszerzéséről szóló bizonyítvány nem minden esetben fedti a tényleges nyelvtudást, a nyelv használatának képességét. Ez pedig az alapozó modul tantárgyainak okta-

tását veszélyeztetheti, nehezítheti.

A magyar nyelvű képzésben fontos a gimnáziumokkal való aktív kapcsolattartás. Jelentkezőinket ezáltal már a felvételi eljárás megkezdése előtt magunkhoz köthetjük, és olyan személyes együttműködést alakíthatunk ki velük, amely megkönnyítheti a későbbi jelentkezést, kötődést és tanulást. Azt is biztosíthatjuk ezáltal, hogy nem Budapestre mennek továbbtanulni – ami egyébként régióinkban Pécs után a leggyakoribb irány –, hanem nálunk maradnak.

– **Van-e a szakok népszerűségében, erősségében számottevő különbség?**

– Természetesen adódnak különbségek. Az általános orvosi és a fogorvosi szakunkon biztonságban vagyunk, itt a túljelentkezés elegendő ahhoz, hogy a tehetséges hallgatók közül választhassunk. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lenne teendők a továbbiakban is. A biotechnológia már jóval szűkebb kört érint, esetében más verbuválási stratégia érvényesül. A kari szinten már nem hozzánk tartozó, de testvérkarunknak tekinthető Gyógyszerésztudományi Kar jelentkezői körének további fejlesztéséhez is évek szükségesek még. A most szeptemberre tervezett német programjuk beindítása egyelőre nem járt sikerrel, ami részben a jelentkezők közvetítésén múlt, és a kapcsolatok megerősítésével megoldódhat majd.

Összességében elmondható, hogy a jelentkezéseket illetően igen kedvező, mondhatni elkényeztetett helyzetben vagyunk az egyetem többi karához és képzéséhez képest, de ezzel a kitüntetettséggel felelősen kell bánnunk.

– **Fontos cél az is, hogy a végzeteket sikerüljön a karon tartani.**

– Valóban, az oktatói és a klinikai orvosi utánpótlás kérdése komoly kihívást jelent. Ahhoz, hogy egy fiatal kolléga szándékot és vonzalmat érezzen az egyetemi oktatói pálya iránt, már egyetemista korában be kell kapcsolódnia a kar, az intézetek életébe. Ez jelenti részben a közéleti aktivitást – gondolok itt a Hallgatói Részönkormányzat tisztségviselőire, a Hallgatói Oktatásfejlesztési Csoport tagjaira, a Pécsi Orvostanhallgatók Egyesületének önkénteseire, hallgatói mentorainkra, kulturális programjaink, valamint a különböző jótékonyági rendezvények szervezőire –, de leginkább a Tudományos Diákkörben és a Demonstrátori Diákkörben részt vevő hallgatók azok, akik a képzésük során fel tudják mérni, mennyire örülnének az oktatói, kutatói munkának, az egyetemi karriernek. A középiskolákkal való kapcsolattartás ezért is fontos. Minél hamarabb kialakul ugyanis a diákok kötődése a karhoz, annál inkább számolhatunk hosszabb távú elköteleződésükkel. Nekünk kell tehát olyan helyzetet teremtenünk és úgy gondoznunk a tehetségeket, hogy belőlük aztán jó egyetemi oktatók lehessenek.

– **Természetesen ehhez szükség van karizmatikus oktatókra is.**

– Dékánhelyettesi munkám kezdetén őszintén meglepett az, hogy mennyi kiváló oktatónk van. Tehetségük és motivációjuk megnyilvánul saját tárgyaik oktatásának szakmai és didaktikai vonatkozásában, de más területeken is, legyen az sport vagy művészet. A kar egyik legfontosabb feladata az, hogy egyéni motivációjukat támogassa, lehetőségeiket szélesítse. Kívánatos, hogy oktatóink nemzetközileg is elismertek legyenek, hisz ez jelzi és biztosít

ja korszerűségünket, egyben lehetőséget teremt az oktatócserékre is. Nem egy külföldre szakadt orvosunk, kutatónk és oktatónk életében elérkezik az a pillanat, amikor úgy érzi, visszatér a hazájába. Nagyon fontos az is, hogy előttük nyitott legyen az ajtó, amin ha belépnek, az nem korlátozottságot és visszalépést jelent számukra.

– **Sarkalatos, és nehezen megoldható kérdés a kics csoportos oktatás megvalósítása, ami a külföldi egyetemeken is problémát jelent. Ehhez a megfelelő oktatói létszám mellett elegendő tanterem, és jól kialakított kórtermek is szükségeltetnek.**

– Ez igen fontos cél, hiszen nagyon nehezen fogadható el például az, hogy egy anatómiai gyakorlaton a második sorban álljon a hallgató, és a többiek feje fölül, alig lásson rá a boncaszatra, vagy az, hogy a nagy csoportlétszám miatt ne juthasson a klinikai gyakorlato-

kon a betegek közelébe. Törekednünk kell arra, hogy a jelenlegi, nagyjából 24 fős hallgatói csoportok helyett a gyakorlati órákon ennél kevesebben legyenek. Középtávon reális célnak egyelőre a 12 fős csoportokban zajló gyakorlati oktatást tartom, de ennek megvalósítása komoly személyzeti és oktatásszervezési fejlesztést is igényel. A kórtermek általában kicsik, ez a betegek szempontjából előnyös, azonban az oktatásra nézve már nem. A 12 fős csoportokat tehát tovább kell osztani, az oktatói, segédoktatói létszámot pedig ennek arányában kell emelni. A Modern Városok program sokat segít abban, hogy közelebb kerüljünk a megoldáshoz, azonban a klinikákon is véghez kell vinni a fejlesztéseket, és más forrásból megteremteni a feltételeket.

Schweier Rita

Krepuska Géza-díjat kapott dr. Gerlinger Imre professzor

A Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesületének 55. nemzeti konferenciáján – amit Szegeden rendeztek szeptember 13-a és 16-a között, Krepuska Géza-díjjal tüntették ki dr. Gerlinger Imre professzort, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika igazgatóját.

Krepuska Géza az első, nemzetközi hírű magyar fülészprofesszor volt, aki Budapesten, a Rókus kórházban dolgozott, és pályafutása csúcán, a múlt század 20-as és 30-as éveiben tevékenykedett. Ő volt az, akinek sikerült elérnie, hogy orvosprofesszorként megváltoztatta a trianoni határokat, ugyanis az antant bizottság Budapesten tartózkodó angol tagjának krónikusan gennyedő fülén életmentő műtétet hajtott végre. A hálás angol tisztviselő közreműködése révén három észak-magyarországi falu, 15 négyzetkilométernyi terület és Krepuska professzor bazaltbányái is visszakerültek Magyarországhoz. Emlékére a család tagjaiból, valamint a neves hazai fül-orr-gégészekből álló Krepuska Alapítvány kuratóriuma két évente díjat adományoz annak a kollégának, aki a hazai hallásrehabilitáció és a fülsebészet terén jelentős eredményeket ért el.

Idén a hallásrehabilitáció és a fülsebészet fejlesztésében elért pécsi eredményeinek elismerésképpen a díjat dr. Gerlinger Imre professzor kapta.

Pécsi kardiológus az Európai Kardiológiai Társaság munkacsoport-vezetőségében

Tóth Kálmán professzor, a PTE KK I.sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója, a Magyar Kardiológusok Társasága elnöke a 2018-as Európai Kardiológiai Társaság (ESC) tisztújító választásai során az ESC Working Group on Coronary Pathophysiology and Microcirculation vezetőségi (nucleus) tagja lett. Ilyen magas pozíciót az ESC-n belül pécsi kardiológus még nem töltött be.

Új elnöke van az Onkológia és Sugárterápia Tagozatnak

Kásler Miklós, az EMMI minisztere, a Szakmai Kollégium Onkológia és Sugárterápia Tagozatának volt elnöke miniszteri kinevezését követően, 2018. június 26-i hatállyal kinevezte a tagozat új elnökét és tagjait.

Az Onkológia és Sugárterápia Tagozat új elnöke dr. Polgár Csaba professzor, az Országos Onkológiai Intézet főigazgató főorvosa, tagjai dr. Mangel László professzor, a Pécsi Tudományegyetem Onkoterápiás Intézetének igazgatója és dr. Mátrai Zoltán, az OOI Daganatsebészeti Központjának vezetője lettek.

Ezzel egy időben az Onkológia és Sugárterápia Tanácsban megüresedett három helyre a Magyar Onkológusok Társasága dr. Horváth Zsoltot, a Bács-Kiskun Megyei Kórház Onkoradiológiai Osztályának vezetőjét, a MOT leendő elnökét, dr. Hitre Erikát, az OOI "B" Belgyógyászati Osztályának főorvosát, a Magyar Sugárterápiás Társaság pedig dr. Ágoston Pétert, az OOI Sugárterápiás Központjának főorvosát, az MST leendő elnökét delegálta - tudatták közleményükben.

Forrás: weborvos.hu

Semmelweis – egy gondolkodó ember

Tudománytörténeti tanulságok

Gazda István dr.

Magyar Tudománytörténeti és Egészségtudományi Intézet, Budapest

A jelen írás arra keres választ, mi lehetett az oka annak, hogy Semmelweis egyszerűnek, logikusnak és praktikusnak tűnt felfedezését nem fogadta el kortársainak többsége, sőt még halála után is jó néhány éven át csak egyfajta óvatos elfogadás jellemezte azokat. Igyekeztünk mindent Semmelweis eredeti szavai alapján felidézni, részben az Orvosi Hetilapban 1858-ban megjelent magyar nyelvű cikksorozata alapján, részben az 1860-as év végén elkészült német nyelvű összefoglaló kötetét figyelembe véve. Semmelweis ugyan mindent megtett annak érdekében, hogy ok-okozati kapcsolatot bizonyítson a gyermekágyi láz kialakulása és az azt okozó, kézre tapadt fertőző anyagok között, mindez nem volt elegendő. A korszak elfogadott teóriája szerint a fertőzést a levegőben előforduló miazmák közvetítik, így ebbe az elméletbe nem igen fért bele a fertőző kéz okozta fertőzés teóriája. Arra a következtetésre jutunk, hogy Semmelweis ok-okozati láncolatából egy fontos láncszem kimaradt, mégpedig az általa jogosan feltételezett kórokozók szemmel láthatóvá tétele, azaz mikroszkóppal történő kimutatása. Erre végül is csak Semmelweis halála után két évvel került sor. Ha a neves magyar orvos egy kicsit jobban átgondolta volna a mikroszkopizálás lehetőségét, akkor módja nyílt volna arra, hogy az általa még Bécsben megismert s már ott mikroszkópos kísérleteket folytatató – később Franciaországban élt – tudóssal, Gruby Dáviddal felvegye a kapcsolatot. Gruby az 1840-es és 1850-es években a mikroszkópos technika egyik jelentős úttörője volt, s különösen szövettani vizsgálatai nemzetközileg is ismertek voltak. Grubynak a semmelweisi kutatásokba történt esetleges meghívása talán megmenthette volna Semmelweiset a fölösleges kritikáktól és a cáfolatoktól (köztük Virchow kellemetlen elutasításaitól), s akkor ma őt emlegethetnénk az elsők között a patogén baktériumok felismerői sorában. *A mikroszkóp használatának elmaradása volt Semmelweis tragédiájának legfőbb előidézője. Közben a pesti egyetem is egyre többen kezdtek mikroszkópos megfigyelésekbe, de senki nem ajánlotta fel számára, hogy munkáját mikroszkópos vizsgálatokkal segítse.* Az utókor végül is igyekezett őt rehabilitálni és a noninfekció elvének kimondójaként és megvalósítójaként a világon valaha élt 10 legnagyobb orvos sorába emelni, de mindez életében nem adatott meg számára.

Semmelweis Ignác születésének 200. évfordulója évében az Orvosi Hetilap Szerkesztőségének felkérésére készített tanulmány.

Sokszor szokták idézni a nagy Joseph Lister (1827–1912) megállapítását: „Semmelweis nélkül működésem semmis volna: Magyarország nagy fának köszönheti az új sebészet a legtöbbet.” Valóban megható, hogy az *antiseptis* módszerének kidolgozója, a karbolsavas fertőtlenítés feltalálója ilyen szépen nyilatkozott Semmelweis Ignácról, az *aseptis* tanának megalkotójáról.

Lister kijelentésével mindössze az a gond, hogy *ő ezt soha nem mondta*, egyébként pedig nem ő volt a karbol-savas fertőtlenítés egyedi feltalálója.

„A seborvos mind magát, mind szerszámát megmossa!”

A történet Magyarországon 1803-ban kezdődik, amikor – hacsak átmenetileg is – a sebészet oktatását a bonctan tanárára bízták. Mivel az anatómián a formalinnal való tartósítást még nem ismerték, a boncoló orvos könnyen lehetett a fertőzés közvetítője.

A fertőzés előidézésében tehát kulcsfontosságú szereplő az a boncolóorvos, aki boncolhatott és szülészeti feladatokat is elláthatott. A bába nem boncolhatott, de az ország nagy részében a szülészeti feladatokat éppen ők látták el. Rájuk szigorú fertőtlenítési szabályok vonatkoztak, ennek kinyomtatott változata 1802-től volt forgalomban, tegyük hozzá: kötelező jelleggel.

1802-ben jelent meg Győrben Zsoldos János (1767–1832) Veszprém megyei főorvosnak az „*Aszszony' orvos mellyben a' szüzeknek, a' házas, terhes ... asszonyoknak nyavalyáik adatatnak elő*” című munkája. Ez a könyv az első olyan magyar nyelvű munka, amely a bábák számára kötelező tisztasági rendszabályokat ír elő.

Zsoldos János főorvos másik munkája, a „*Diaetetika vagy Az egészséget fenntartó, és a' betegségtől tartóztató rendszabások*” 1814-ben került ki a sajtó alól. Ebben már a szabályok egy része a seborvosoknak szólt. Ebből idézünk:

„A Seb-Orvos különösen arra vigyázzon, hogy sebes kézzel valamely rothadt, vagy ragadvány sebhez ne nyúljon; máskor-is mind magát megmossa, mind Borbély eszközeit megtisztítsa. Sértve lévő Testünkbe egyenesen szivattatik-be a' méreg. A' Seb-Orvos mind maga, mind eszközei által elragaszthatja a' nyavalyát, ha ki nem tisztítja mind magát, mind eszközeit. Hányszor nem történtek a' fetskendezés miatt való veszedelmes torok-gyékok, kankók, 's vég-bél nyavalyák.”

Az 1814-es mű sikerén felbuzdulva Zsoldos János testvére, Zsoldos Jákob 1817-ben az orvosi szakmunkát átirta afféle verses egészségügyi rendszabálygyűjtemény formájában, 'Egység regulái' címen. Ebben így szól a seborvosokhoz:

Seborvos' kötelessége

A' seborvos
Légyen okos
És vigyázzon eszével,
Hogy ragadvány
Vagy rothadvány
Sebhez sebes kezével
Ne nyúljon, – sőt
Máskor is Őt'
Ha hívják, – ezt meg tartsa,
Hogy mind magát,
Mind szerszámát
Meg mossa' s meg tisztítsa.

Zsoldos Jákob verses rendszabályai népszerűek lehetnek, mert a következő évben Fodor Gerzson professzor is hasonló poétai kísérletet tett, iskolások számára. Műve 1818-ban Sárospatakon jelent meg ezzel a címmel: „*Az egészség fentartásáról való rendszabások diaetetica. Az oskolák számára készítette Zsoldos János. Versekbe foglalta Fodor Gerson.*” Fodor ismét arról ír, hogy egészségügyi beavatkozás előtt a kéz fertőtlenítése a seborvosok és a bábák számára is kötelező.

A'seborvos sebes kezét ne értesse A'rothadt's ragadvány sebhez, ne illesse. Máskor is megmossa magát és kezeit, Megtisztítsa gyakran borbély eszközeit. Sebes kézzel bába a'szülőhöz ne nyulj, Aztán etzettel és szappannal tisztulj. Ha ragadós sebe vagon te szülődnék, Tarts olaj, vaj, vagy zsir kenetet kezedenk. Szülés után lugot, hamut és szappant kenj Kezedre, más szülő Asszonyhoz akkor menj.

Szállási Árpád, a neves orvostörténész hívta fel a figyelmünket arra, hogy a Zsoldos–Fodor-művet egy évvel megelőzte Lugosi Fodor Andrásnak, Doboka vármegyei főorvosnak a „Szülést segítő tudomány és mesterség” című kétkötetes munkája (Pest, 1817), amelyben külön fejezet szól a „gyermekágyi hideglelésről”. A mű szerzője megállapítja, hogy a nemi részek vagy a hashártya „külömbfélé ingerek miatt” jöhetnek gyulladáshoz. Horn, Mende, Naegele, Schmidmüller valamennyien gyulladáshoz tartják, és lobellenes kezelésben részesítik.

Összegezzük: idehaza a kézfertőtlenítés az 1810-es évektől kezdődően a különböző tankönyvekben, verses tanköltevényekben – mint egy kötelezően betartandó tanácsként – előíratott. Az egészségre nevelő, seborvosoknak és bábáknak egyaránt szóló Fodor-féle verses tanácsadó pedig akkor került ki a sajtó alól, amikor Semmelweis Ignác megszületett, szóval 1818-ban.

Semmelweis: „A modern orvostan virágzásának forrása a kórbonctanban keresendő” (1844)

A konzervatív L. J. Boër professzornak 1822-ben történt nyugdíjazásával a bécsi egyetem szülészeti klinikáján felerősödött a kórbonctani irányzat. Az alig 34 éves J. Klein professzor előírta a hullagyakorlatokat, így a gyermekágyi halálozás 0,84%-ról 7,45%-ra ugrott. Szemet szűrő tény volt ez, csak a magyarázatok maradtak misztikusak és megfoghatatlanok.

1833-ban a bécsi szülészeti két osztályra osztották, mivel a II. József által alapított Allgemeines Krankenhaus új szárnnyal bővült; ebbe költözött Klein tanár – mint az I. sz. osztály igazgatója –, a régiben Bartsch maradt a II. szülészeti osztály vezetőjének. A hallgatókat és a bábákat egyenlő számban osztották el a két osztály között, így a halandóság közel megegyezett a két osztályon. Semmelweis beiratkozásának évében viszont magasabb volt a II. sz. klinikán, összességében pedig messze felülmúlta a kórbonctan bevezetése előtti időket. Ezt a döbbenetes tény a szülésre váró asszonyok hamarabb jelezték, mint az orvosok. Különösen 1840 után változott a helyzet, amikor a legfelsőbb határozat valamennyi bábanövendéket a II. sz. bécsi szülészeti klinikára osztotta be (számukra tilos volt a boncolás), az I. sz. klinikán viszont nagyon komolyan felugrott a halálozási arányszám. 1846-ban például ötször több anya halt meg a Klein-klinikán, mint a bábákat képző Bartsch-osztályon. Az eltérés és a halálozások oka ismeretlen volt.

Abban az évben került a kórbonctani katedrára Rokitsky, amikor Semmelweis az oklevelét átvette. Semmelweis már akkor érdeklődött a kórbonctan iránt, gondoljunk csak arra, hogy 1844 tavaszán botanikai tárgyú orvostudományi értekezésében ezt írta: „A modern orvostan virágzásának forrása a kórbonctanban keresendő.” Dolgozatának erre a részletére kevesen figyeltek fel.

Semmelweis klinikai léte első hónapjaiban már felfigyelt a két osztály eltérő arányszámaira. Így emlékezett rá 1858-ban a Hetilapban: „Bécsben két szülészeti osztály van, éspedig oly kapcsolatos összefüggésben, hogy mindkettőnek ugyanazon egy előszobája van. A fölvetél váltakozva minden 24 órában majd az I., majd a II. osztályon történik. (...) Mindkét osztályon körülbelül ugyanannyi szülés jó elő, névszerint 3 ezer és egynéhány száz mindenik osztályon külön. Évek hosszú sora óta a halálozási arány mégis oly különböző volt, hogy míg azon osztályon, melyen a bábák képeztek 3 ezer néhány százra menő szülés után a halálozás középszámítás szerint a 60-at meg nem haladta, addig ugyanannyi szülés mellett a szülészeti osztályán a halálozási szám 600–800 közt ingadozott.”

Mindezeket Semmelweis elgondolkozott. Vajon mi lehet az eltérés oka? A csak nőknél tapasztalt gyermekágyi láz miatt dül az egyik osztályon, s miért szed jóval kevesebb áldozatot a másikon? Nyilván nem lehet járványról szó, hiszen az a kórház minden részlegébe eljutna.

Aztán az is feltűnt Semmelweisnek, hogy ha valakinél koraszülés indult be, akkor az ő esetükben nagyon ritkán fordult elő gyermekágyi

láz. Magyarázata: „Koraszüléseknél első indicatio a szülést lehetőleg feltartóztatni. Ennek az indicationak a folyamánya, hogy az ilyen nőket nem használták fel a nyilvános tanítás céljaira s ezért nemi szerveik nem jutottak bomlott szerves anyagokkal érintkezésbe.”

És ugyanilyen ritkán fordult elő ez a fertőzés azoknál, akik nem jutottak el a klinikáig, hanem az utcán vagy szekéren vagy hintóban születtek, s ezt követően hiába vitte el őket a négykerekű jármű a klinikára, az anyákat és csecsemőjüket már nem vették fel, hanem hazaküldték, s ez sokak számára az életben maradást jelentette.

A bonctani irányzat jellegzete volt a bécsi orvosi iskolának

Semmelweis Skoda professzornál töltött gyakorlati ideje alatt ismerkedett meg a „statisztikai-numerikus” táblák alkalmazásával.

Sziszifuszi munkával feldolgozta az anyák halandóságának alakulását a bécsi szülészeti klinikán 1784-től működése időszakáig, tehát 1846–47–48-ig. Hasonló módon angol és ír szülőházak közel 100 éves idősorait éppúgy tanulmányozta, mint a párizsi szülőkérdések történetinek mondható adatait. Mindezekből empirikus, induktív úton igyekezett következtetésekre jutni.

Mádai Lajos megállapította, hogy „a bécsi szülészeti klinikákon 6–7000 szülési eset olyan tömegjelenséget alkotott, mely a nagy számok törvényének érvényesülését, mérését, tudományos következtetések levonását tette lehetővé. Semmelweis tudománytörténeti jelentőségét azonban nemcsak a vizsgált tömegjelenség, a gyermekágyi láz statisztikai megfigyelése lehetőségének felismerése határozza meg, hanem sok tekintetben eredeti elemzési módszerei (az idősorok elemzése, a sokoldalú csoportosítások, a párhuzamos változások módszere stb.) is.

Magyarországon a XVIII. és XIX. század leíró statisztikai irányja, majd a politikai aritmetikusok előbbinél szűkebb működési köre után a modern oknyomozó statisztikai korszak első kimagasló képviselője Semmelweis volt. Semmelweis statisztikai koncepcióinak és módszereinek több oldalú tanulmányozása alapján megállapítható, hogy *személyében – nemcsak hazánkban, hanem nemzetközileg is – a tudományos orvosi statisztika úttörőjét kell értékelnünk.*”

Bruck Jakab írta 1885-ben: „Tanulmányok e viszonyokra nézve a bécsi cs. kir. Közkórház kimutatásai. Ha végigtekintünk rajtuk az intézet megnyitásától, vagyis 1784. augusztus 16-tól egészen 1847-ig, lehetetlen, hogy szemünkbe ne tűnjék az a lényeges különbség, mely a szülők egészségi viszonyai tekintetében az 1823. évet követő időszak és az azt megelőző évek közt létezik. Ugyanis 1784-től 1823-ig van 25 év, melyben a szülők halálozása 1% alatt maradt; hét év, melyben e halálozás valamivel nagyobb volt 1%-nál; öt év, melyben a halálozás valamivel túlhaladta a 2%-ot. Csakis egy évben tett ki a halálozás 3,2%-ot és csupán egyben szállt fel 4,98%-ra. Ellenben 1823-tól 1847-ig a halálozás legkisebb mérvé máris 2,15%-ot mutat, míg a többi években – eltekintve az 1842. évtől, melyben a szülőknek nem kevesebb, mint 2,10%-a halt el – a gyermekágyasok halálozási aránya 3 és 8% közt ingadozik.”

Idézzük Semmelweiset: „1841-ben, amikor a bonctani irányzat jellegzete volt a bécsi orvosi iskola(nak), 3036 ápolat közül 237 gyermekágyas halt meg, vagyis 7,7 százalék. 1842-ben 3287 ápolat közül 518 gyermekágyast ragadott el a halál, ami 15,8 százaléknak felel meg. 1843-ban 3060 ápoltra 274 haláleset, vagyis 8,9 százalék jutott.”

1847 március: a Kolletschka-élmény

Még nagyobb lett a megdöbbenése, amikor 1847 márciusában – Itáliából visszatérve – elolvasta a fatalon elhunyt orvostanár kollégájáról készült boncolási jegyzőkönyvet, amelyből kiderült, hogy kollégája, Kolletschka, a törvényszéki orvostan tanára egy boncolási sérülés folytán vérmérgezésben halt meg, s Semmelweis felfigyelt arra, a szekciós lelet mindenben megegyezett a gyermekágyi lázban elhunyt nők leletével.

Ekkor hasított belé a felismerés: a boncolás közben szerzett sérülésen keresztül rothadó hullarészek („szerves bomló anyag”) jutottak a boncolóorvos szervezetébe, és ez indította meg ugyanazt a szepikus folyamatot, mint amelyet ő sok-sok anya esetében látott. Ennek a felfedezésnek döbbenetes része volt az is, hogy rájött: a gyermekági láz nem kizárólag a nőket sújtja, hanem a férfakat éppúgy, feltéve ha rothadó hullarészek okozta fertőzés indul el bennük.

„Éjjel-nappal üldözött Kolletschka betegségének a képe, s egyre növekvő határozottsággal kellett elismernem, hogy az a betegség, amelyben Kolletschka meghalt, és az a betegség, melyben annyi száz gyermekágyast láttam elpusztulni, egy és ugyanaz.” A Kolletschka-élmény tehát nem túlzott, maga Semmelweis írja le, nincs okunk kételkedni szavaiban.

Markusovszky írta 1861-ben az Orvosi Hetilapban: „Ha a gyermekági láz folytán elhalt szülő és magzata boncvizsgálati eredménye identitásából, így okoskodott Semmelweis, azt kell ítélnünk, hogy mindketten ugyanazon kórnak estek martalécul, úgy a Kolletschka halál utáni boncvizgálatából is ésszerűen és joggal következtethetjük, hogy a betegség, mely életének véget vetett, lényegében ugyanaz lehet, mely szülházakban hasonló tünetények és kórtermények mellett annyi viruló életet pusztított ki. Kolletschka pedig nem sebzés, de a sebnek rothadt állatszerves anyaggal való megfertőzése, s a vérnek ez általi romlása folytán múlt ki; tehát szülőknél is ez okban kell vagy lehet legalább a legnagyobb valószínűséggel a halálos betegség magvának rejleni.”

A kérdés ezután már csak az volt, hogy a boncolóorvosnál megfigyelt fertőzési folyamat hogyan juthatott el a kórtermekbe, ahol egyébként egészséges anyák várnak szülésre.

1847 május: a következtetés

1847 májusában az arányszámok elemzését követően Semmelweis úgy vélte, hogy a legfőbb különbség az, hogy a II. számú klinikán, ahol csak bábákat képeznek, a tananyagban nem szerepel a kórbonctan: a bábák nem vettek részt boncolási gyakorlatokon, ez viszont az I. számú klinikán az orvostanhallgató kollégák számára kötelező tantárgy, kötelező gyakorlat volt.

Úgy vélte, hogy a Kolletschkánál leírt szepikus elváltozások és a gyermekági láz tünetcsoportja lényegileg azonos kórforma, amely kontakt úton terjed. Arra próbált rámutatni, hogy a bonctermekekből az orvosok és a medikusok saját kezükön viszik fel a kórtermekbe azokat a bomló szerves anyagokat, amelyek a szülésre váró nők vizsgálata során az ő szervezetükbe is bejutnak, és ez idézi elő a szepikus lázat. Semmelweis a klinikán azt tapasztalta, hogy az orvosok és a medikusok a boncolási gyakorlat után – afféle tessék-lássék kézmosás után – ugyanabban az öltözetben mentek a szülőszobába belső vizsgálatot végezni. *Semmelweis tehát a kötelező kézfertőtlenítés hiányában látta az okot*, ami egyszerű és igencsak logikus magyarázat.

Markusovszky írja: „Hogy pedig a szülőknek a rothadt állatszerves anyaggal fertőzése lehetséges, azt egyelőre már onnan is bátran következtethetjük, hogy egyrészt a bécsi iskola pathologico-anatomikus irányánál fogva az orvosok és orvosnövendékek hullaboncolattal sokat foglalkoznak, s a kezeikre tapadt anyag – mire már a szag mutat – szappannal mosás által sem távolíthatatik el onnan; s hogy másrészt az ily módon megfertőzött ujjakkal vizsgált szülők nemzórészei a felszívódásra igen is képesek.”

Semmelweis megoldási javaslata: „Föltettem, hogy a szülész vizsgáló kezéhez tapadó hullarészek voltak az első szülészeti klinikán levő nagyobb halandóság okozói; ezeket a chlormosások elrendelésével megszüntettem.”

„Hogy a kézhez tapadó hullarészeket elroncsoljam, 1847 májusának körülbelül felében – a napra már nem emlékezem – *chlorina liquida-t* használtam, mellyel magamnak is s minden tanítványomnak meg kellett a vizsgálat előtt kezeit mosnia. Egy idő múlva magas ára

miatt elhagytam a *chlorina liquida-t* s a sokkalta olcsóbb chlormészre tértem át.”

Ezt írta 1847-ről: „April havában 57 halt meg. Majus közepén, anélkül hogy a napot bizony meghatározhatnók, rendeltett meg a halvány-mozsdás. Ezen hónapban 36 halt el. – Innen kezdve Juniusban 6, Julisban 3, Augustusban 5, Septemberben 2, October 11, November 11, December 8.”

A további hónapok eredményei

Az eredmény az volt, hogy a halandóság az első szülészeti klinikán ugyanolyan határok közé szorult, mint amilyenek közt a másodikon is mozgott; miként ezt az imént feltüntetett számok is mutatják. Így tehát jogosult az a következtetés is, hogy az első szülészeti klinikán levő halandósági többletet valószínűleg a kézhez tapadó hullarészek idézték elő.

Markusovszky így összegzi Semmelweis további tapasztalatait: „A forrás, melyből a gyermekági láz okozó fölbomlott állatszerves anyag vétethetik, eddigi tapasztalatok szerint 1. mindennemű és korú hulla, bármily betegség ment legyen előre, csak a rothadás foka bír befolyással – ez volt a bécsi szülház nagy megbetegedésének oka; 2. mindennemű és korú beteg, ki oly betegségben szenved, mely felbomlott állatszerves anyag termelődésével jár, legyen az gyermekági-láz, vagy csontszú, fene, evesedő rákos elfajulás stb.; e forrás leginkább magán-gyakorlatban, de oly kórházakban is szerepel, hol a szülész vagy bába egyszersmind evesedő fenés sebek gyógykezelésével vagy hasonló bajban szenvedő nők gyógyápolásával foglalkozik; – 3. a test mindennemű fiziológikus állatszerves képletei, melyek a felbomlás bizonyos fokát érték el, például véralvanyok, genny, heti folyás stb.; különösen ott történik, hol az ágynemű, ruha, eszközök és levegő tisztántartására szigorú gond nem fordítatik.

A felbomlott állatszerves anyag vivője lehet eddigi tapasztalatok szerint a vizsgáló ujj, a mütő kéz, műszerek, ágynemű, a körülég, szivacsok, a bábák és ápolónők kezei, ha gyermekágiyasok vagy másnemű betegek fölbomlott váladékaival érintkeztek, s azután szülő- vagy gyermekágiyasokkal érintkezésbe jönnek, székelő tálak, lepedők, szóval mindaz, mi fölbomlott állatszerves anyaggal megfertőztetik, s ez anyagot a felszívódásra alkalmas ivarszervekre átvinni képes.”

Semmelweis írja: „Az 1848-ik év még kedvezőbb eredményt adott. 3780 szülés után csak 45 volt halott, míg a bábák osztályán 3219 közül 43 halt meg.

1849-ik évben September hóig a tanulók osztályán 60, a bábák osztályán 76 halt meg. (...) Ezen fényes siker azt bizonyítja, miként előleg föllállított oka a halandóság különbségének a két osztályon, t. i. a tisztátlan ujjak által föltételezett fölszívódás csakugyan az igazi ok, miután ennek eltávolításával következménye is el lón hártva, s miután azelőtt minden képzelhető és gyanút ébresztő ok eltávolításának nem volt ezen eredménye.”

Ami pedig az oktatást illeti: “A tanítás céljai miatt az összes vajúdók sorjában vizsgáltattak meg, úgy amint éppen egymás mellett feküdtek, s elégségesnek tartottam, hogy minden vizsgálat után szappanos vízzel történjék a kezek mosása, mielőtt a következő nőt megvizsgálták; feleslegesnek tartottam a chloroldattal való mosást két-két vizsgálat közt, mert hiszen a szülőszobában, ha már egyszer tisztává tétetett a kéz a hozzája tapadó hullarészeketől, többé ilyenekkel nem volt bemocsokolható.”

A cáfolók

Ez logikus, érthető, ellenőrizhető gondolatsor. Ennek ellenére Semmelweis főnöke, Klein dr. egyáltalán nem volt hajlandó elismerni a semmelweisi tanokat, hiába állt ki mellette Hebra és mások. Klein így érvelt: Semmelweis „azt hitte, hogy a gyermekági láz oka bomló szerves anyagnak a szülő nőkre történő átvitele, és hogy a hallgatók kezének a korábbi szappan helyett klórral történő mosása el fogja távolítani

az okot, s vele együtt a gyermekágyi járványt”. Semmelweis nem csak azt hitte, hanem bizonyította is.

A konzervatív szemléletmód és az új elgondolásokkal szembeni messzemenő tartózkodás azonban mindenütt akadály volt (és maradt) egy-egy új tan elterjedésének.

„Módszeremmel számíztóm a rettegést a szülőotthonokból és megóvom a nőket, hogy a férj ne veszítse el a feleségét, a gyermek pedig az édesanyját.” Semmelweis szép gondolata jól ismert, csak hogy ezt nehéz volt megvalósítani, a cáfolók szerint ugyanis a gyermekágyi láz vagy járvány vagy „atmosphaerikus, kosmikus, tellurikus” befolyások következménye, egyébként is évszakfüggő, leggyakoribb előidézői pedig a kórtermi túltelítettség, a kórházi bútorzat, a csengettyű, a kigőzölég és a félelem. És a cáfolók Semmelweis módszerét nem voltak hajlandók elfogadni, s nem újták el a rettegést a szülőotthonokból.

Első cáfolata: a gyermekágyi láz nem járvány következménye!

Komoly szaktudósok állították, hogy a gyermekágyi láz járványos betegség, amely télen erősebben dúl, mint a nyári hónapokban. Legalábbis erre következtek a statisztikai adatokból.

Semmelweis mindkét nézetet cáfolta: „Ha ez járványi befolyásnak leendett eredménye, akkor a betegségi és halálozási számnak szükségképpen mindkét osztályon egynek kellett volna lennie, vagy e tény ki magyarázására, és a különbség megfajtására föl kell vetnünk, hogy a járványbefolyás csupán 24 óráig tartott, éspedig mindannyiszor azon 24 óra alatt, midőn az orvosi osztályon történt fölvétel. De még így is az egész szülészeti kóroda leendett alávetve az osztályok különbsége nélkül, ha hogy a kórok járvány lett volna, miután a járvány nem csupán ily közeli érintkezésbe lévő helyre, de szokványosan sokkal nagyobb tére terjed, ha csakugyan jelen van.

Második oka kételkedésnek az volt, hogy ugyanazon időben, midőn a gyermekágyi láz a kórodán leghevesben dühöngött, éppen semmi illetén járvány nem mutatkozott a városban.

Harmadik ok: hogy évszakoknak éppen semmi befolyásuk nem volt e járvány akár előhozására, akár szüntetésére, mert az egész éven át egyenlő mérvben dühöngött, éspedig évek hosszú során át. Holott más jár ványnál, ha a meleg elősegíti azt, a hideg bizonyosan mérséklendi stb. Itt teljesen változatlanul mindig egyaránt történt a halálozás.

Nem kevésbé fontos a negyedik ok: hogy tudniillik a gyermekágyi láz erőművi sértésnek lehet következménye, ami semmi más járványbajnál nem tapasztalhatik.

Leggyőzőbb végre az, hogy a legkedveltebb és legjobb sikerrel ilyenkor alkalmazásba jön intézkedés a szerfeletti halálozás szüntetésére a szülészeti osztályok bezárása volt, miután meggyőződéssel ismerve lón, hogy ha a terhesek a szülőkórodán kívül szülnék, a megbetegedéstől menten maradnak. A járványnak tehát mindannyiszor és rögtön véget vetett a kórház bezárása, mi más járványnál éppen ellenkezőleg, a betegség terjedését, és a halálozást inkább elősegíti, vagy ha ezt nem is, de bizonyosan nem szünteti meg magát a járványt; pl. hányszékelésnél (Cholera) a kórházakbani fölvétel megszüntetése a járvány dühöngését azonnal soha meg nem akasztotta.

Ezen alapokok meggyőztek engem afelől, hogy a baj ily számos kifejtésének oka nem lehet járvány, hanem helyi (endemische) vagyis csupán olyan ok, mely az I. osztály helyiségeire van szorítva.

Ha továbbá ezen fölvett helyi okot a két kóroda viszonyaival egybevetem, kiderül, miként éppen a II. osztályon kellett volna inkább dühöngeni a kóroknak, és az I. osztályon csekélyebb kellett hogy legyen a halálozás, ami egészen ellenkezően történt.”

1860-ban így összegzi a fentiekben leírtakat: „... a járványos befolyások oly hatalmasak, hogy vészhozó tevékenységüket semmiféle évszak sem képes megfajtani; egyforma hevességgel dühöngenek a tél szigorú hidege, a nyár nyomasztó hősége idején.”

Második cáfolata: nincsenek gyermekágyi lázat okozó „atmosphaerikus, kosmikus, tellurikus” befolyások

Semmelweis: „Nem kételkedett benne senki, ki is jelentették ezerszer, hogy azokat a rettenetes pusztításokat, melyeket a gyermekágyi láz az első szülészeti osztályon visz végbe, járványos befolyásoknak kell tulajdonítani. Járványos befolyások alatt még eddig pontosan meg nem határozott atmosphaerikus, kosmikus, tellurikus változásokat értenek, melyek néha egész vidékekre kiterjeszkednek és a gyermekágy által hajlamossá lett egyénekben gyermekágyi lázat idéznek elő. Ha áll az, hogy Bécsnek atmosphaerikus, kosmikus, tellurikus viszonyai olyanok, hogy a gyermekágy által hajlamossá lett egyénekben a gyermekágyi lázat előidézni képesek, akkor hogyan van az, hogy ezek az atmosphaerikus, kosmikus, tellurikus befolyások az esztendő hosszú során át főleg a gyermekágy által hajlamossá lett első szülészeti klinikán fekvő egyéneket ragadták ki az élők sorából, míg ugyancsak Bécsben, ugyanabban az épületben és ugyancsak a gyermekágy által hajlamossá tett második osztályon fekvő egyéneket oly feltűnően kímélték? Előttém semmi kétség sincs az iránt, hogy ha a gyermekágyi láz pusztításai az első szülészeti osztályon járványos befolyásoknak tulajdonítandók, akkor azoknak csekély hullámzásokkal a második szülészeti osztályon is ismétlődniük kellett volna; hiszen ellenkező esetben azt a ferde felfogást kellene vallanunk, hogy a járványos befolyások 24 órai alábbhagyásoknak és erősödéseknek lennének romboló hatásuk tekintetében alávetve és hogy évek hosszú során át éppen az alábbhagyások estek össze a második szülészeti klinika felvételi napjaival, míg az erősödések az évek hosszú során át éppen az első osztály felvételi napjaira estek.”

Harmadik cáfolata: ez a betegség nem évszakfüggő

Hihetetlenül érdekes az a megállapítás, amely az akkor szülészeti tankönyvek többségében olvasható volt, nevezetesen az, hogy a medicusokat is foglalkoztató klinikai szülészeti osztályokon télen jóval magasabb volt a gyermekágyi lázban elhunytak aránya, mint nyáron. Ezért a kutatók egyértelműen állították, hogy ez összefügg az évszakokkal, a meteorológiai eseményekkel, és Virchow is híve volt ennek az elméletnek.

Angliában és Írországbán a szülőkórházak esetében sokkal kisebb volt a halálozási arányszám, mint Párizsban és Bécsben. A tudósok úgy vélték, hogy ez az éghajlati viszonyokkal van összefüggésben; ez azonban buta logika, a különbséget az okozta, hogy ezek a szülőkórházak nem voltak kapcsolatban a kórbonctani részlegekkel.

Hogy miért fertőzöttek meg többen a téli hónapokban, mint nyáron? Semmelweis erre is magyarázatot adott: *nyáron tanulmányi szünet volt, nagyon lecsökkent a boncolásokon részt vevő orvosok száma, így jóval kevesebben juttattak el fertőző anyagokat a kórtermekbe.* Nem a klimatikus tényezők, az alig megmagyarázható jelenségek állnak a számszerű tények mögött, hanem ez az egyszerű dolog: ha kevesebben boncolnak, kevesebben tudnak fertőzni.

Negyedik cáfolata: nem a túltelítettség, bútorzat, kigőzölég, félelem a betegség oka

Semmelweis: „Első helykörü ok (endemische Ursache) a túlhalmozás (Ueberfüllung). Ha ez okozta volna a helykört (Endemie), úgy a II. osztályon kellett volna lennie a nagyobb haladóságnak, miután az I. osztálytól félélemből a szülők nagyobb része a II. osztályra fölvételnél jelenti magát, miáltal annyira túltelített a II. osztály, hogy a fölvétel igen gyakran az I. osztálytól át nem vétethetett, vagy ha mégis átvétetett, helyszűke miatt pár óra múlva ismét visszaadott.

Innét magyarázható, miért a szülészeti (I-só) osztályán, hol már rendeltileg 52-vel, sőt a fönnebb említettek nyomán még tetemesen több fölvételi nap volt az év leforgása alatt, a szülések száma oly aránytalanul kevéssel haladta meg a II-ik, kisebb helyiséggel bíró osztály szüléseit.

Második okául állíták azt, hogy e kóroda falai s bútorzata, a nyoszolyák, székek, ágynemű, szóval az egész terem idő folytán meg lón fertőzve egészséges és vajúdok kigőzölgéseivel és kóros kipárolgásaival, miért is az egészségesen jövő szülők is megbetegszenek.

Ha ez lett volna oka a gyermekági láznak Bécsben, éppen ekkor kellett volna a halandóságnak nagyobbak lenni a bábák (II.) osztályán, mert ennek helyiségei már Boër tanár idejében szülőkórodának használtattak, s oly nagy fokú halálozásban szenvedtek, hogy a jeles tanár emiatt nyugalmaztatott; míg ellenkezőleg a szülészek osztálya újon épült vala. (...)

Hogy az orvosi és szülési gyógybánás nem vádoltathatik, minden szakavatott könnyen belátandja, miután a gyógykezelés mindkét osztályon megegyező volt, s csak a láz fölléptével alkalmazásba vétett.

A két osztály közötti halálozási különbség a számosabb megbetegedésekben gyökeredett. A gyermekági lázban szenvedők mindkét osztályon egyformán gyógyultak vagy elhaltak.

Végre állítják sokan miként a félelem és ijedség, melyet a tömérdek halál okozott, szinte egy forrása lehet a szülők gyakori megbetegedésének. Ha csakugyan ez volna az eset, akkor a nagy halandóság kezdete nincs megmagyarázva, mert természetesen előbb kellett szükségképpen történni a nagy halálozásnak, melynek csak utókövetkezménye lett a félelem. Még kevésbé fejthető meg ezen okból a halandóság megszűnése, melynek számos évi halálozás okozta félelem dacára hirtelen vége lett.”

Cáfolatait könyvbe is foglalta, amelyben – Markusovszkyt idézve (1861) – „Semmelweis tanár nem húzott kesztyűt, midőn kollégáinál látogatását tette. Ő kereken szereti kimondani azt, ami szívéen fekszik, s fennszóval hirdeti azt, mit mások csak gondolnak vagy legfeljebb cukros labdacskákban ezer bocsánatkérés közt nyújtanak át vendégeiknek. Egyre nézve azonban ellenfeleinek panaszaik nem lehet, s ez az egyenlőség, mellyel mindannyian, nem tekintve a címet, állást és hírnevet (...), ösztönesség nélküli eljárásaikért megfenyítettek, s állításaik alaptalansága, egymással, s a tapasztalat tényeivel való ellenkezése kimutattatik.”

Érthetetlen a klórvizes kézmosást elutasító cáfolatsora. Gondoljunk csak arra, hogy Csorba József főorvos az állattartók számára ezt a jótanácsot adta 1837-ben az Akadémiánál megjelent munkájában: „akik esett marha bőrével, húásával, gyapjával foglalkoznak, sértett kézzel soha se nyúljanak hozzá, utána pedig jól megmosódjanak szappanos vízzel, sőt eczettel vagy olly mosószóval, melly áll egy-két nehezék chlór-mésznek egy meszely vízzel való vegyületéből.”

Íme Semmelweis előtt pont egy évtizeddel a klórvizes kézmosás ajánlata.

Virchow: Semmelweis a spekulatív irány képviselője

Virchow mondta: „A gyógyászat fejlődésének minden időben két akadályja van: a tekintélyek és a rendszerek. (...) Először a megfigyelés és kísérlet, utána a gondolkodás – tekintélyre való tekintet nélkül –, majd a vizsgálat előítélet-mentesen.”

Ezzel teljes mértékben egyet kell értenünk, de *éppen ő volt az, aki az általa lefektetett elveket nem tartotta be*, nem volt előítélet-mentes, egy rossz hipotézishez ragaszkodott, s ezzel nagyon sokat ártott a tudomány XIX. századi fejlődésének és magának Semmelweisnek is. Rudolf Virchow (1821–1902) fgyelmen kívül hagyta, hogy Semmelweis éppen azt tette, amit ő mondott: nagyon fontosnak tartotta a megfigyeléseket, a levont eredményeket pedig úgy próbálta végiggondolni, hogy nem a szakmai tekintélyek megállapításaira támaszkodott, hanem a józan észre.

Virchow teljes meggyőződéssel vallotta, hogy Semmelweis tanrendszere hibás, megfjtésének logikája értelmetlen, szóval mindaz, amit mond, elvetendő. És ha ezt úgymond nagy tekintélynek örvendő emberek mondják, akkor a kortársak hisznek is nekik. Nem kis részben ennek köszönhető, hogy Semmelweis tanítása életében csak egy-két he-

lyen talált követőkre, a szülészeti szakma nagyjai megállapításait nem fogadták el.

Idézzük ismét Pertik professzort: „Csoda-e, hogy Virchow, aki a sejtteket tette meg a betegségek székhelyévé, a végletekig védelmezte sejteinek anatómiáját és ezek funkcionális, nutritív és formatív ingereiről szóló tanát, mely ingerekben a betegségek okát is kereste. Nem válik-e érthetővé, hogy éppen 1858-ban, a celluláris pathológiája első megjelenésének évében intézte első támadását Semmelweis tana ellen, amely merényletnek látszott az ő sejtautónómiaja ellen.

S mert Virchow a bakteriológia későbbi fejlődésében a szervezeti sejtektől idegen, betolakodó parazita-sejtek kórmennyő szerepében a sejtkórtantól távolodást látott: éppen úgy küzdött az új irány, mint eleinte Semmelweis ellen. Még 1864-ben az anthrax autochton keletkezését vallotta és 1874-ben is csak igen föltételesen nyilatkozott az élő vírusok jelentőségéről. A miázmak álláspontján maradt és Semmelweiset illetőleg különösen a kórházi miázmakat hangsúlyozta, de a tejelválasztásnak és idegrendszernek is jelentőséget tulajdonított; sőt nem átalotta Semmelweist egyenesen spekulatív iránnyal vádolni.”

Virchow 1873-ban lett a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja – akadémiai tagságról Semmelweis álmodni sem mert. Listert 1893-ban választotta a testület a tagjai sorába. Az 1894. szeptember elején Budapesten megtartott VIII. Nemzetközi Közegészségügyi és Demográfiai Kongresszuson lényegében első alkalommal fogadták el teljes mértékben Semmelweis tanításait. A semmelweisi tanokkal óvatosan bánó Virchow és Lister pedig 1895/96-ban – szóval egy időben – lettek a pesti orvosi kar díszdoktorai.

A semmelweisi bizonyítás jó iránya és elmaradt iránya

Papp Zoltán, az Orvosi Hetilap jelenlegi főszerkesztője írta 2001-ben az akkor megjelent kétkötetes Semmelweis-émlékkönyv előszavában: „Semmelweis Ignác életútja után kutatva a közelmúltban találtam azt az adatot, hogy 12 nőstény nyulat beoltott tetemekből származó anyaggal, és a nyulak ugyanabban a betegségben pusztultak el, mint amiben az édesanyák. Ezt az állatkísérletet azért szeretném kiemelni, mert csodálatos kutatói invencióra és rátermettségre utal.” *Az állatkísérletek azóta is elengedhetetlen feltételei a mikrovilág kutatásának*, ezzel tehát Semmelweis jó irányba indult el.

A semmelweisi bizonyításból egy nagyon fontos kutatási irány azonban kimaradt, ami döntő lett volna igazságának bizonyításához: ez a mikroszkóp saját kutatásaiba történő bevonása. Mindenütt az olvasható, hogy Pasteur az erre vonatkozó mikroszkópos vizsgálatait csak Semmelweis után 12 évvel tette meg. Semmelweis azonban megtehetette volna ezt a maga idejében is.

Lett volna egy lehetőség, amelyre eddig nem mutattak rá az orvostörténészek. Arról van szó, hogy amikor Semmelweis elsőéves volt Bécsben az 1838/39-es tanévben, s Joseph Berres intézetében tanult, akkor ott működött egy fiatal magyar orvos, Gruby Dávid is. Semmelweis ott ismerkedett meg vele (egyébként korábban mindketten piarista diákok voltak, Semmelweis Budán tanult, Gruby Pesten). Bécsben Gruby egy maga építette mikroszkóp segítségével az állati szervezet kóros elváltozásainak mikroszkópos megfigyeléseivel foglalkozott, s 1839-ben és '40-ben több publikációt is közreadott e témában.

Ausztriai kinevezésre azonban nemigen számítván – egy francia orvos javaslatára – 1840-ben Párizsba utazott. Ott kapott is állást, majd egy év múlva Alfortba ment, ott kutatott 11 éven át, s itt ismerte fel – sok más mellett – az emberi és az állati faggyúmirigyekben rejtőző parazitákat, s adta közre erről híres értekezését. Ő volt az első magyar szakember, aki az orvostudomány területén komoly mikroszkópos szövettani megfigyeléseket tett, s megfigyeléseivel nemzetközi szaktekintély lett.

Párizsba visszatérve 1854-től kezdődően praktizált is, és szép lassan a franciák csodadokorként tekintettek rá. Ezt igazolta az Orvosi Hetilapban róla 1859-ben megjelent tudósítás is: „Ily embemél csodálkoz-

nunk nem lehet, hogyha eleitől fogva, midőn meg boncasztala és górcsöve mellett békákkal es gyíkokkal éjjel-nappal foglalkozott, feladatát mint gyakorló orvos oly komolyan fogta föl, s oly sok és szigorú kérdést intézett minden esetről magához, amint ezt gyakorló orvosok nem igen szoktak tenni. Ő előtte a kórosétnél mindennek oly világosnak kell lenni, mint a vivisecciónál. S ha a kórisme meg volt alapítva, nyomozta-kereste a kórokokat ételben es italban, ruházatban és szokásokban, erényekben és bűnökben, s a mily szabatosággal kutatta, épp oly hajthatatlan szigorral semmisítette meg és szorította azokat biztos határok közé.”

A fenti, 1859-es tudósítást Semmelweis nyilván olvasta – hiszen maga is a lap cikkírója volt –, s ha ezt követően megkereste volna Grubyt, mint a kórbonctan és az élettan mikroszkópos tanulmányozásának előítéletektől mentes és kizárólag a megfigyeléseire építő specialistáját, bizonyára segítségére lett volna. Gruby is hasonlóan gondolkodott, mint Semmelweis: ha a kórisme megvolt, akkor „nyomozta-kereste a kórokokat ételben es italban, ruházatban es szokásokban”. Többen úgy vélik, hogy Semmelweis a háromszázszoros mikroszkópos nagyítás lehetőségei közepette – Pasteurt megelőzve – ki tudta volna mutatni a *Streptococcus haemolyticus*-t. És ebben talán Gruby vagy más kortársa segíthetett volna neki.

Még egy idevágó tény: később, amikor Semmelweis az orvosi kar könyvtárát rendezte, s készítette el annak katalógusát, még mindig felfigyelhetett volna arra, hogy a könyvtárban megvolt Gruby egyik 1840-es bécsi mikroszkópos kutatását összegző kiadványa. De nem figyelt fel rá.

Lett volna több más lehetőség is: nemcsak Gruby és Semmelweis volt kapcsolatban Berres professzorral Bécsben, hanem Lenhossék József is, aki 1841-ben és 1842-ben képezte magát nála és Patrúbanál; az 1841/42-es tanév végén meg is pályázott egy tanársegédi állást, de nem nyerte el. Viszont Bécsből a kitűnő bonctani tudását igazoló irattal visszatérve, az 1842-es pesti pályázaton már sikerrel szerepelt, s elnyerte a pesti orvosi karon a bonctani és élettani tanársegédi státuszt. Ez azért fontos témánk szempontjából, mert a következő évben, tehát 1843-ban tanszékére – a Királyi Magyar Természettudományi Társulat jóvoltából – megérkezett az első mikroszkóp Párizsból, s e műszer kiváló tudója és használója lett Lenhossék. Eredményeit az ezt követő nyolc évben a Társulat ülésin is bemutatta (tegyük hozzá, hogy az 1850-es évek elejétől Semmelweis is tagja volt a Társulatnak, tehát elvileg tudhatott a korábbi mikroszkópos bemutatásokról). Lenhossék 1852-től nem Pesten, hanem Bécsben, majd Kolozsvárott működött, s csak 1859-ben tért vissza, s lett az orvosi kar ugyanolyan rangú professzora, mint Semmelweis. És az 1850-es években kezdte mikroszkópos megfigyeléseit Margó Tivadar is, aki 1841-ben Bécsben lett sebészdoktor és szülésmester, s néhány éven át ott is dolgozott. Pesten használt mikroszkópot az élettan professzora, Schordann Zsigmond is, aki Semmelweis egyik tanára volt. Róla írja Schöpf-Merei saját folyóiratában 1844-ben: „Schordann és Tognio tr. urainkat kivéve, nem hiszem hogy hazánkban az orvosok a górcsövet élet- és kórtani fürkészetre eddigelé azon mód- és célzattal, amint az most mindenfelé történik, használták volna vagy használják.” Sajnos Semmelweis nem kapcsolódott sem Lenhossék, sem Margó, sem Schordann mikroszkópos vizsgálataihoz.

És ne feledjük: Bécs számára Rokitsky 1842-es párizsi útja során vásárolt egy mikroszkópot, amelyről tudott Margó is és Semmelweis is.

Semmelweis nem reagált Jakob Henle 1840-es megállapításaira sem, amelyekben alapos okfejtéssel és éles logikával fejtette ki a mikroorganizmusok patogenitásának elméletét, de azt további mikrobiológiai vizsgálatokkal már nem igazolta. (Henle minden fontos műve megvolt a pesti orvosi kar könyvtárában.) Nem figyelt fel Agostino Bassi mikroszkopikus vizsgálataira sem, ezek a mikroorganizmusok-

ra és a különféle megbetegedéseket előidéző parazitákra irányultak. 1844-ben közreadott *Del contagio in generale* (A fertőzésekről általában) című munkáját sokan a modern bakteriológia alapjának tekintik, de sajnos kevesen figyelték fel rá. Ha Semmelweis folytatta volna Henle és Bassi gondolatsorát, az segítene volna felismerése igazolásában.

Tudjuk, hogy Semmelweis igen gondosan áttanulmányozta a szülészeti-nőgyógyászati szakirodalmat, elmélyed a statisztika módszertanában is, de a mikrovilág feltárására irányuló korai kezdeményezésekre nem figyelt fel, pedig ez hozta volna meg számára a teljes áttörést, hiszen ő még a baktériumok ismerete nélkül hirdette – igazi éleslátással – a noninfekció elvét.

Lister: „Semmelweis nem befolyásolta munkásságomat”

Pertik Ottó professzor írta 1911-ben: „A Semmelweis halálát megelőző 1864. év nagy eseményt hozott: Lemaire munkáját, mellyel chemiai úton bizonyította be Pasteur vitalisztikus erjedési elméletét és a miázmaakra is új fényt derített. A karbolsavat tette beható tanulmány tárgyává. Azt találta, hogy a karbolsav 1. minden szerves életet a leg-rövidebb idő alatt megsemmisít, például a csírázó bab stb. fejlődését megakasztja, 2. hogy kevés karbolsavval minden erjedést majdnem rögtönösen meg lehet állítani, el lehet fojtani, 3. hogy a karbolsav a miázmat is előli; ha például a vaccinaoltás helyét karbolsavval lemosta, a pustulaképződés elmaradt; épp így a gennyesedést is megszünteti.

A legnagyobb rigorozitással vonhatta le Lemaire ezen chemiai érvekből azt a korszakos következtetést, hogy élőlények okozzák az erjedést és élőlény a miázma is.

Semmelweis és Lemaire tételeinek összehasonlításából, egyszerű logikai konklúzió útján, az antisepsis gyakorlati alkalmazhatósága biztonssággal volt levezethető.

Lister a Lemaire közlését követő évben, 1865-ben kezdte meg a karbolsavval a maga antiszeptikus kísérleteit és tudományos felfogása akkoriban az volt, hogy a baktériumok a gombák conidiumaiból származnak, alakjukat és erjesztő tevékenységüket pedig a közeg összetétele szerint változtatják.”

Tegyük hozzá: a karbolsavas fertőtlenítéssel Lister előtt nemcsak M. J. Lemaire foglalkozott, hanem F. Crace Calvert is, mégpedig 1861-től kezdődően. A Pertik által említett 1864-es publikáció e kutatóssorozat egyik állomása volt.

Lister csak Semmelweis halála után két esztendővel közölte a „British med. Journal”-ben az „An adress on the antiseptic system of treatment in surgery” című sokat idézett cikkét, amelyben leírta, hogy „A karbolsav, mely éppen nem specifikum, jó tulajdonságaiban osztozik mindazon anyagokkal, melyeket már régen mint desinfienseket ismerünk és melyekkel ugyanúgy eredményeket érhetünk el, ha ugyanazon elvek szerint alkalmazzuk azokat”.

Ez jól hangzik, csak hogy Lister az antiszeptikus sebkezelési eljárás legfontosabb mozzanatának a levegő fertőtlenítését tekintette, és nem is említette a fertőzésnek azt a lehetőségét, amely a vizsgáló kéz által történő átvitelben rejlik.

Lister nemigen hallott Semmelweisről tudósunk életében, a Londonban élt Duka Tivadar hívta fel rá a figyelmét. (Mellesleg Semmelweisnek az Orvosi Hetilapban megjelent 1858-as cikksorozatát elsőként – az 1863-ban az MTA levelező tagjává választott – Duka Tivadar ismertette, mégpedig a Lahoréban kiadott The Indian Lancet hasábjain 1860-ban, 1892-ben pedig önálló könyvet is írt róla.) Lister 1906-ban, fél évszázaddal Semmelweis halála után így nyilatkozott: „Bár Semmelweis nem befolyásolta munkásságomat, munkái iránt csodálattal vagyok eltelve és örvendek, hogy végre érdeme szerint becsülik meg az emléket.”

Csillag István sebész, orvostörténész így fogalmazott 1968-ban az

Orvosi Hetilapban: „Az évezredek át holtpontra veszteglő sebézetet a Semmelweis-koncepció szabadította meg az egyik fő akadálytól. E koncepció elismerésének köszönhetjük, hogy a közel száz százalékos hasmúti halálozás egy százalék alá csökkent. Az asepsis elterjedésével a sebész kése elérhette azokat a szerveket, amelyek addig nem voltak operálhatók, s olyan betegségeket gyógyíthatott, amelyekről még évekkel azelőtt álmodni sem lehetett.”

Aki illeti akármely embernek a holttestét, tisztátalanná lesz hét napig

Az ószövetségi Bibliában, Mózes IV. könyvében kimondatik, ha valaki holttesttel érintkezett, azt a személyt hét napra tisztátalannak minősítették. Számára a törvény előírt egy tisztulási folyamatot, amelynek során meg kellett fürödni, és ruháit is ki kellett mosnia:

„Aki illeti [megérinti] akármely embernek a holttestét, tisztátalanná lesz hét napig.”

„Hintse pedig meg a tiszta a tisztátalant harmadnapon és hetednapon és tisztítsa meg öt hetednapon, azután mossa meg az ő ruháit, mossa le magát is vízzel és tiszta lesz estve.”

Ez nagyon régen mondatott ki, az orvosi gyakorlatban is feledésbe merült, s ezeket a gondolatokat, vagyis a noninfekció elvét Semmelweisnek kellett újra kimondania, néha hangosan is – sok ezer megfertőződött és elhunyt anya szomorú látványa által vezéreltetve.

Ajánlott olvasmányok

- [1] Balázs P. Semmelweis – from a broader historical aspect. [Semmelweis – szélesebb történelmi kitekintéssel.] Orv Hetil. 2017; 158: 550–555. [Hungarian]

- [2] Benedek I. Semmelweis. [Semmelweis.] Gondolat Kiadó, Budapest, 1980. [Hungarian]
- [3] Csillag I. An antecedent of the Semmelweis-conception in Hungarian medical literature. [A Semmelweis-koncepció egy előzménye a magyar orvosi irodalomban.] Orv Hetil. 1968; 109: 874–877. [Hungarian]
- [4] Csillag I. Recent information for David Gruby's biography. [Újabb adatok Gruby Dávid életrajzához.] Orv Hetil. 1973; 114: 2797–2799. [Hungarian]
- [5] Ignác Semmelweis' collected works. [Semmelweis Ignác összegyűjtött munkái. Fordította és sajtó alá rendezte: Gyóry T.] Magyar Orvosi Könyvkiadó Társulat Könyvtára, Budapest, 1906. [Hungarian]
- [6] Lampé L, Szállási Á. The history of midwifery-obstetrics in Hungary. [A magyar szülészet-nőgyógyászat története.] Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2009. [Hungarian]
- [7] Máday L. Ignác Fülöp Semmelweis and the science of statistics. [Semmelweis Ignác Fülöp és a statisztikai tudomány.] Stat Szle. 1968; 46(10): 1017–1036. [Hungarian]
- [8] Memory of Ignác Semmelweis. Vols. 1–2. [Semmelweis Ignác emlékezete. 1–2. kötet. Sajtó alá rendezte: Gazda I. Előszó: Papp Z, Utószó: Lampé L.] Magyar Tudománytörténelmi és Egészségtudományi Intézet, Budapest, 2001. [Hungarian]
- [9] Semmelweis I. Etiology of puerperal fever. [A gyermekágyi láz kóroktana.] Orv Hetil. 1858; 2: 1–5, 17–21, 65–69, 81–84, 321–326, 337–342, 353–359. [Hungarian]

„*Hic mortui vivos docent.*” [Itt (a boncteremben) a holtak az élőket tanítják.]

Nyertes NKFIH- és OTKA-pályázatok

Általános Orvostudományi Kar

Balogh Péter: A szerozális nyirokszövetek morfogenezisének és vándorlási jellemzőinek vizsgálata B-sejtek megoszlásában és high-grade B-sejtes lymphomák hasúri terjedésében (Pécsi Tudományegyetem)

Gyulai Roland: A TRPA1 receptor szerepének vizsgálata pikkelysömörben (Pécsi Tudományegyetem)

Gyógyszerésztudományi Kar

Deli József: Karotinoidok növényi eredetű drogokban (Pécsi Tudományegyetem, Farmakognózi Intézet)

Horváth Györgyi: A kakukkfű (*Thymus vulgaris* L.) és levendula (*Lavandula angustifolia* Mill.) illóolajok kémiai és gyógyászati értékelése terepmunka, kromatográfiás és biológiai módszerek segítségével (Pécsi Tudományegyetem, Farmakognózi Intézet)

Papp Nóra: Etnobotanikai és etnofarmakobotanikai kutatás Székelyföldön (Pécsi Tudományegyetem, Farmakognózi Intézet)

Általános Orvostudomány és Természettudományi Kar

Hernádi István: Nikotinos és NMDA-receptor-támadáspontú vegyületek szinergista hatásainak vizsgálata a neurokognitív zavarok preklinikai állatmodelljeiben: képpalkotási, elektrofiziológiai és magatartási vizsgálatok (Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Élettani Intézet, Természettudományi Kar, Kísérletes Állattani és Neurobiológiai Tanszék)

Általános Orvostudományi Kar

Lengyel Zsuzsanna: A cirkadián rendszer vizsgálata a bőr kórélettani folyamataiban (Pécsi Tudományegyetem)

Természettudományi Kar

Atlasz Tamás: A PACAP hatásának vizsgálata különböző retina degenerációkban (Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Sportbiológiai Tanszék) *Általános Orvostudományi Kar; Anatómiai Intézet társpályázókkal*

Beszámoló a Magyar Radiológusok Társasága XXIX. Kongresszusáról

„Radiológia határok nélkül”

Megszokott, hogy az ÁOK elméleti tömbje és annak tantermei nyaranta, amikor a hallgatók nem koptatják a tantermek padjait, hazai vagy nemzetközi szakmai rendezvényeknek adnak helyet. A Magyar Radiológusok Társasága az elmúlt 15-20 évben harmadszor rendezett itt konferenciát, idén a XXIX-et.

A konferencia szervezőbizottságának elnöke, a Radiológiai Klinika igazgatója, *Bogner Péter* professzor a címben jelölt motóval kívánta kifejezni a rendezvény üzenetét: egyrészt lehetőséget kívánt biztosítani a külföldön élő és dolgozó radiológusoknak a társaság konferenciáján való részvételre, előadások megtartására. Másrészt a munkahelyek „határain” átnyúló *tele-radiológia* is téma volt a rendezvényen. A szakemberek hiánya és a számítástechnika lehetőségei tették lehetővé azt, hogy radiológiai lelet születhet oly módon, hogy a radiológiai vizsgálat, a beteg tartózkodási helye és a leletező orvos másutt, akár más kontinensen van. Ez a megoldás Magyarországon is egyre elterjedtebb. A motó harmadik jelentése a radiológus és a klinikus közötti határra utal, amely a napi rutint figyelembe véve nem félreértés- és konfliktusmentes viszony. A gyakran időhiánnyal magyarázott nem megfelelő kommunikáció, nem megfelelő információátadás pedig a radiológiai vizsgálat kivitelezését és leletezést gyakran negatívan befolyásolja. A rendezvény 2018. június 21-23. között zajlott, de a kongresszust megelőzően is voltak szakmai programok. Angol nyelvű tanfolyammal kezdődött a szóban forgó hét az *International Skeletal Society* égisze alatt, külföldi előadókkal. A konferencia előtti délután kontrasztanyag ultrahang-workshopon vehettek részt érdeklődők, melyet *dr. Járay Ákos* szervezett és lebonyolításában részt vett még *dr. Harmat Zoltán* és *dr. Farkas Péter*. A klinika munkatársai az elmúlt években már többször tartottak ilyen témában országos továbbképzéseket.

A két és fél napos konferencia alatt kb. 20 szekció során vagy 175 előadás hangzott el hazai és külföldi előadók tolmácsolásában. A felkért előadók 15-30 percen járhattak körül egy témát, a többi előadó számára 8-10 perc adatott. A szekciók többsége követte a hagyományokat, a szervrendszereket (pl. mellkasi, hasi, intervenciós, musculoskeletal, onkológiai, neuro- és intervenciós radiológia), de ezek mellett újabb témák is napirendre kerültek, mint a hibrid és mulimodális képalkotás, kardiológiai képalkotás, radiológiai IT, mesterséges intelligencia és radiológia. Számos szekcióban klinikusok előadását is beleillesztették a prezentációk sorába: *dr. Papp András* egyetemi docens (Sebészeti Klinika) a májsebészet problémáiról, *dr. Koppán Miklós* professzor (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) az ultrahang jelentőségéről beszélt az endometriosis kivizsgálásában, *dr. Nót László Gergely* egyetemi adjunktus (Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika) az izomsérülések diagnosztikájáról, *dr. Hegyi Péter* professzor (Transzlációs Medicina Intézet), a pancreatitiszel kapcsolatos kutatásokról, stb. Újszerű volt a Társaság Ifjúsági Bizottságának szervezésében létrejött szekció, ahol a szakorvosjelöltek érdekes eseteket mutathattak be, rövid előadások hangzottak el az eredményes pályázatírásról, pályázati és kutatási lehetőségekről, és *dr. Karlinger Kinga* tanárnő (SE, Radiológiai Klinika) az előadáskészítés szabályairól és trükkjeiről beszélt. A szekciók elnökségében a Radiológiai Klinika számos munkatársa vett részt, *dr. Battyáni István*, *dr. Dérczy Katalin*, *dr. Farkas Péter*, *dr. Faluhelyi Nándor*, *dr. Járay Ákos*, *dr. Mohay Gabriella*, *dr. Molnár Krisztián*, *dr. Rostás Tamás*, *dr. Tóth Arnold* és *dr. Várady Edit*.

Bogner Péter professzor és az Európai Radiológia Társaság elnöke, *Lorenzo Delchi* professzor

Horváth László professzor a *Ratkóczy Nándor Emlékérem* átadásakor

A konferencia hivatalos megnyitóján az egyetem és a város valamint a szakma reprezentánsai köszöntötték a résztvevőket. *Páva Zsolt* polgármester mellett a PTE, az ÁOK, a KK nevében *dr. Tóth Kálmán* és *dr. Tényi Tamás* professzorok, *dr. Endrei Dóra* elnökhelyettes szöveget a résztvevőkhöz valamint az Európai Radiológus Társaság elnöke, *Lorenzo Derchi* (Genf) és a Magyar Radiológusok Társaságának elnöke, *dr. Bérczi Viktor* professzor (SE, Budapest). A megnyitóval kapcsolatos események közül annyit érdemes kiemelni, hogy a Radiológiai Klinika két vezető munkatársa a társaság egy-egy kitüntetését vehette át. Idén a *Ratkóczy Nándor Emlékérem* egyikét *dr. Horváth László* professzor kapta, az *Alexander Béla Emlékérem* egyik díjazottja *dr. Battyáni István* volt. Idén is átadták a pécsi klinika alapítójáról elnevezett, intervenciós radiológiában országosan jegyzett szakemberek elismerésére alapított *Benkő György* Díjat is. A társaság vezetőségét is a konferencia idején választották újra, ennek tagja lett a klinika jelenlegi és korábbi igazgatója, *Bogner Péter* professzor és *Battyáni István* docens mellett *dr. Járay Ákos* is.

Az utolsó szekciók egyike kvíz-szekció volt. Ennek koordinátora a társaság ifjúsági bizottságának tagja, fővárosi szakorvosjelölt, *dr. Olajos Eszter* volt. A nemzetközi konferenciákon megszokott, hogy a résztvevők interaktívan vehetnek részt, szavazhatnak

A kongresszus megnyitó ünnepségének elnöksége: dr. Endrei Dóra, dr. Bogner Péter, Lorenzo Delchi professzor, Páva Zsolt, dr. Tóth Kálmán (takarásban dr. Tényi Tamás) valamint dr. Bérczi Viktor professzor (Magyar Radiológiai Társaság elnöke)

a szekciókban. Mivel manapság szinte minden konferencialátogató okostelefonnal vagy táblagéppel érkezik ilyen tudományos rendezvényre, így különböző alkalmazások is használhatók fel az interaktív részvételre. Jelen alkalommal a kvíz-szekció koordinátorának érdeméért Pécsert is használni lehetett az Észak-Amerikai Radiológus Társaság konferenciáinak "Diagnosis LiveTM" alkalmazását. A kvíz eseteit magyar radiológus biztosították, amelyek aztán elérhetőek voltak az amerikai társaság szerverén. A résztvevők nagyíthatták is a képeket, és természetesen diagnózist kellett megadni. A részvételre az intellektuális élményen kívül díjak is sarkallták a konferencia látogatóit. A fődíj a jövő évi, szokásosan bécsi Európai Radiológus Társaság kongresszusán való részvétel volt, ezt a pécsi klinika egyik munkatársa, dr. Járay Ákos nyerte meg.

A Radiológiai Klinika munkatársainak a rendezvényen bemutatott előadásai: Botz Bálint, Járay Ákos: A radiológiai kép-

szerkesztés alapjai – DICOM szelídítés alapfokon; Környei Bálint Soma és mtsai: A fehérállományi mikrovezérek szubakut szuszceptibilitás súlyozott (SWI) MRI-n átmenetileg láthatatlanná válhatnak patkányban; Szalai Gábor és mtsai: Szentinel program, komplex emlődiagnosztika; Faluhelyi Nándor és mtsai: A vékonybélfalban kimutatható diffúziógátlási mintázatok összefüggése a Crohn-betegség súlyosságával; Csete Mónika, Szukits Sándor: Ritka anomália gyakori tünetek mögött; Rostás Tamás, Kövér Ferenc: Fejlett képalkotási módszerek és alkalmazási területeik akut ischaemiás stroke-ban; Tóth Levente: A szív CT-és/vagy MR-vizsgálata. Mikor melyik? Milyen sorrendben?; Várady Edit: Pulmonális hipertenzió; Szukits Sándor és mtsai: Mellékletek TAVI CT angiográfiás vizsgálatok során; Mohay Gabriella: Koponya UH-vizsgálatok. További pécsi előadások: Varga Péter és mtsai (PTE, AOK, Szimulációs Oktatási Központ): 3D nyomtatás és virtuális tervezés az egészségügyben; Szólics Alex: (PTE, KK, Idegsebészeti Klinika): Neurointervenciók rekanalizációs módszerek és eredményeik akut ischaemiás stroke-ban; Lenzsér Gábor (PTE, KK, Idegsebészeti Klinika): Áttekintés a pécsi thrombectomia-ellátás első három évéről; Varga Péter és mtsai: Myocardialis bridge jelentőségének vizsgálata koszorúér-áthidaló műtétek esetében coronaria CT-angiográfián alapuló 3D tervezés tükrében.

A kongresszus sikeres lebonyolításában fontos szerepük volt a klinika számos munkatársának. Az informatikai feladatokat (előadások feltöltése, vetítés) az AOK Oktatástechnikai és Szolgáltatási Osztály munkatársai valamint klinikai informatikusok végezték. A konferencia helyszínét az AOK szponzori közreműködéséül biztosította a rendezvény részére, és rengeteg segítséget kapott a konferencia szervezőbizottsága a Dékáni Hivatal munkatársaitól is.

Weninger Csaba dr.

Új eszköze fejlesztés a koponyasérültek diagnosztikájához

Enyhe és közepesen súlyos koponyasérültek agykárosodási súlyosságának megállapításához használható, új, biomarkerek vizsgálatán alapuló, diagnosztikai eszköz fejlesztéséhez szükséges kutatásban vesznek részt magyar szakemberek. Az Egyesült Államok védelmi minisztériuma által életre hívott kutatás eredményeiről számoltak be a szerzők július végén Lancet Neurology-ban. A vizsgálatban 22 intézmény, köztük a Pécsi Tudományegyetem és a Szegedi Tudományegyetem munkatársai is részt vesznek.

Dr. Büki András, az Idegsebészeti Klinika igazgatója, a cikk egyik szerzője áttörésként értékelte a kutatás eredményét. A professzor az előzményekről kifejtette: egy év alatt világszerte több mint 50 millió ember szenved koponyasérülést, amit jelenleg elsősorban képalkotó eszközökkel diagnosztizálnak. A kutatás eredményeként két biomarkert (GFAP és UCH-L1 fehérjéket) azonosítottak, amelyek kimutatása a vérből és a liquorból már a korai szakaszban utal a páciens sérülésének súlyosságára. A kétezer betegen elvégzett vizsgálatok szerint ezeknek a biomarkereknek az együttes vizsgálatával – elsősorban az enyhe és közepesen súlyos koponyasérültekben – 35%-kal csökkenthető a CT-vizsgálatok száma. A kutatás megállapításai nyomán kifejlesztendő új diagnosztikai eszköz a páciensek számára sugárdózis-csökkenést, az ellátó intézményeknek pedig költséghatékonyabb

működést jelenthet. Büki professzor szintén áttörésnek nevezte, hogy a skandináv országok diagnosztikájában elterjedt biomarkerral (S100 béta nevű fehérje) szemben a kutatásuk során azonosított fehérjék vizsgálatát elfogadta az Amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerbiztonsági Hatóság (FDA). Eddig még nem volt koponyasérülések esetében FDA által elfogadott biomarker. A szakhatóság szerint e fehérjéknek a vizsgálata a képalkotó diagnosztikai eljárások kiegészítéseként használható.

Büki professzor prognózisa szerint a közeljövőben kifejlesztetik a kutatási eredményeiken nyugvó új diagnosztikai eszközt. Annak előnyei között említette, hogy az ambuláns klinikai felhasználáson túl a helyszínen is alkalmazhatják sport- vagy harctéri sérülések után. Az eszköz a súlyos koponyasérültek megfigyelésében, állapotuk rövid időközönkénti, rendszeres ellenőrzésében is az orvosok hasznára lehet. A kutatást vezető floridai Banyan Biomarkers nevű vállalat több műszergyártó világcéggel tárgyal már az eszközfejlesztésről. Dr. Büki András a PTE szerepéről elmondta, hogy klinikájuk vizsgálati helyként vett részt a kutatásban, és a Banyan Biomarkers első, Egyesült Államokon kívüli partnere volt a pécsi Idegsebészeti Klinika.

Forrás: MTI

A Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság

59. Nagygyűlése

A Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság (MLDT) 59. Nagygyűlését 2018. augusztus 31. és szeptember 1. között Pécsen, a PTE, ÁOK, Elméleti Tömbben rendezte meg. Az MLDT vezetősége 2016-ban kérte fel Miseta Attila professzort, a Laboratóriumi Medicina Intézet igazgatóját, egyben az MLDT jövő elnökét a nagygyűlés megrendezésére. A kongresszus tudományos bizottságának elnöke Kovács L. Gábor professzor volt.

A két és félnapos rendezvény megnyitóján a nagygyűlés védnökei, Bódis József oktatási államtitkár, Páva Zsolt Pécs MJV polgármestere távollétében Lovász István Pécs MJV jegyzője, valamint Kappelmayer János MLDT-elnök és Miseta Attila az 59. Nagygyűlés elnöke köszöntötte az 510 regisztrált résztvevőt. A megnyitóünnepségen hagyományosan kitüntetésekkel adták át. Jendrassik Loránd Emlékéremmel díjazta a társaság Ajzner Éva címzetes egyetemi magántanárt és Toldy Erzsébet egyetemi tanárt a diagnosztikai és tudományos területen kifejtett tevékenységéért, négy fiatal kolléga pedig Pándy Kálmán Emlékéremmel. A Jendrassik Emlékéremmel díjazottak plenáris előadást tartottak.

A nagygyűlés tudományos programja hét szekcióban 50 előadással, a poszterszekció 58 poszterrel zajlott, és átfogta a laboratóriumi medicina fontos területeit. Az általános klinikai kémia, hematológia, hemosztazeológia, endokrin- és immundiagnosztika, a molekuláris biológia, genetika és a klinikai mikrobiológia területéről a tudományos bizottság hívta meg a terület elismert képviselőit előadás tartására. A fenti területekhez kapcsolódó poszterek bírálatát a háromfős szakmai bíráló bizottság látta el. Az előadások és a poszterek angol nyelvű absztraktjai a Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (a European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine EFLM hivatalos folyóirata) szeptemberi számában jelentek meg. A tudományos programhoz négy, cégek által szervezett „lunch szimpózium” is kapcsolódott. Ezek témája elsősorban új *in vitro* diagnosztikai és műszerfejlesztés, valamint a minőségbiztosítás voltak.

A PTE részvétele az orális prezentációk között kiemelkedően magas volt: 16 kolléga tartott előadást meghívottként a Klinikai Központ, Immunológiai és Biotechnológiai Intézetből, az Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézetből és a Laboratóriumi Medicina Intézetből. A poszterszekcióban a PTE, ÁOK és ETK munkatársai 12 poszterrel szerepeltek. A kongresszus rendezője, a Laboratóriumi Medicina Intézet munkatársai hét előadást tartottak, ill. hat posztert mutattak be. Igen örömdetes tény volt, hogy intézetünk előadói között többségben voltak a fiatal szakorvosjelöltek és PhD-hallgatók.

Az MLDT nagygyűlések szerves része az *in vitro* diagnosztikai műszer- ill. diagnosztikumgyártó és forgalmazó cégek kiállítása. Az Elméleti Tömb aulájában ebben az évben is több mint 20 cég volt jelen szakembereivel és prezentálta a legújabb műszereit és diagnosztikai fejlesztéseit, lehetőséget adva a felhasználókkal folytatott széleskörű, kétoldalú konzultációra. A nagygyűlés utolsó napján felavattuk Jendrassik Loránd emléktábláját a Laboratóriumi Medicina Intézet JPKT 7. emelet C szárnyában. Jendrassik Loránd a laboratóriumi diagnosztika szakma ikonikus alakja, aki 1927 és 1940 között az Erzsébet Tudományegyetem Orvostudományi Karának laboratóriumát is vezette.

A kongresszus zárásakor Kappelmayer János, MLDT elnök kiemelte a nagygyűlés szakmai színvonalát és átadta a nagygyűlés

poszterdjait. Az MLDT, a Diagon Kft. egy-egy, a HIVDA (Hungarian In Vitro Diagnostics Association) három poszterdját ajánlott fel. Örömkre szolgált, hogy a Diagon poszterdját a Laboratóriumi Medicina Intézet, I. sz. Belgyógyászati Klinika, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, Szentágothai Kutatóközpont munkatársai, *Tökés-Füzesi Margit, Ruzsics I., Kustán P., Molnár T., Kovács L.G.: Microparticles as potential biomarkers in chronic obstructive pulmonary disease* című posztere nyerte el.

Mindenkit köszönet illet, akik a rendkívül sikeres nagygyűlés előkészítésében, szervezésében és sikeres lebonyolításában szerepet kaptak: Schützenhofer-Tórizs Eszter titkárságvezetőt, a Szervező ill. a Tudományos Bizottság tagjait, valamint a Régió-10 Kft. Szeged, Kongresszusi Iroda összes munkatársát.

*Dr. Liszt Ferenc
PTE, KK, Laboratóriumi Medicina Intézet*

Három reológiai, a nemzetközi és az európai klinikai hemoreológiai valamint a nemzetközi bioreológiai társaság közös konferenciája

A három társaság közös világtalálkozójának idén Lengyelország adott otthont, július 2-6. között Krakkóban a Jagelló Egyetem egyik modern, impozáns épületében került megrendezésre a 2-3 évente tartott esemény. Az első napon a megnyitó és köszöntő beszédeket tradicionális lengyel néptánc-előadás, majd nyitófogadás követte az 1365-ben (tehát két évvel a pécsi előtt) alapított, s azóta is folyamatosan működő egyetem régi épülettömbjében.

A kongresszus második napján a Magyar Haemorheológiai Társaság (MHT) által szervezett „Vessels and hemorheology” szimpóziumot üléseelnökként dr. Németh Norbert (DE), a társaság jelenlegi elnöke és Tóth Kálmán professzor, az MHT korábbi elnöke vezette. A szekcióban 6 előadás hangzott el: az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról dr. Koltai Katalin: „Do AB0 and Rh blood groups influence hemorheological parameters in vascular patients?” címmel és dr. Csizsár Beáta „Hemorheological parameters and mortality in critically ill patients” címmel, majd az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetből dr. Loibl Csaba „Leukocyte antisedimentation rate (LAR) and pituitary adenylate cyclase-activated polypeptide (PACAP) in polytrauma and burn victims. A preliminary study” címmel tartottak előadást. Ezt követően a Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből dr. Varga Péter „Applications of finite element analysis in clinical hemorheology” című előadását hallgathattuk meg, valamint a Debreceni Egyetemről dr. Németh Norbert és dr. Varga Gábor által megtartott prezentációkkal zárult a szekció.

A következő napon Tóth Kálmán professzor, a Nemzetközi Klinikai Hemoreológiai Társaság korábbi elnöke, aki a szervezet első emlékermét kapta, a második társasági emlékermét rövid életrajzi összefoglaló előadást követően – dr. Brian M. Cooke ausztrál professzornak nyújtotta át. A konferencián számos értékes előadást hallhattunk a világ legkülönbözőbb pontjairól érkező kollégáktól a hemo-, bioreológia és mikrocirkuláció területeiről az alapkutatótást valamint a klinikai irányvonalat érintően egyaránt.

Dr. Csizsár Beáta

Dr. Koltai Katalin

Jobbra Tóth Kálmán professzor

A tudományos programokon lehetőség nyílt szakmai kapcsolataink ápolására és bővítésére, a társaság által szervezett közösségi programokon pedig Krakkó városának és történelmének részletesebb megismerésére.

Dr. Csizsár Beáta, Dr. Koltai Katalin, I. sz. Belgyógyászati Klinika

A Magyar Igazságügyi Orvosok Társaságának (MIOT) 2018. évi, XVI. Nemzetközi Konferenciája, Pécs

2018. augusztus 30. és szeptember 1. között zajlott le a Hotel Palatinus Bartók és Nádor termében a Magyar Igazságügyi Orvosok Társaságának (MIOT) 2018. évi Nemzetközi Konferenciája.

A Megnyitó során köszöntötte a kongresszust Reglódi Dóra professzor, a PTE, ÁOK Tudományos dékánhelyettese és dr. Székér Judit, a Nemzeti Szakértői és Kutató Intézet főigazgató-helyettese is.

105 regisztrált érdeklődő 32 előadást hallgathatott meg a legaktuálisabb alap- és alkalmazott kutatási eredményekről.

Intézetünk oktatói-kutatói 8 előadást és 4 posztert készítettek. Meghívott vendégként előadást tartott Stefan Pollak professzor, egyetemünk díszdoktora, a freiburgi, Reinhardt Urban, a mainzi társintézményünk professzora, Katsuji Nishi professzor a kyotoi egyetemről, valamint az igazságügyi orvostan háttérterületei témáiban Büki András és Molnár F. Tamás professzorok.

A konferencián döntés született számos fontos szakmai együttműködésről. A PTE, ÁOK Igazságügyi Orvostani Intézetében már évek óta működő, országos hatáskörű diatóma-vizsgáló kutató-szakértői csoport és a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ jövőbeni szorosabb együttműködéséről egyeztetés történt. Intézetünk szakorvosai, szakértői által vezetett Konszenzus Munkabizottság jön létre az igazságügyi orvosszakértők polgári perekben történő közreműködésével és véleményalkotásával kapcsolatos szakmai szabályainak többszem-

pontú vizsgálatára, elemzésére és ezzel kapcsolatos módszertani ajánlás kidolgozására. A PTE, az SZTE és a DE Igazságügyi Orvostani Intézetei közötti együttműködésben, melyhez a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ is csatlakozott, a keményburok alatti sérüléssel eredetű vérzések keletkezési idejére vonatkozó morfológiai, hisztopatológiai időtáblasz kerül kialakításra. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendvédelmi Kar képviselője az igazságügyi orvostani intézetek és TDK-hallgatók számára ajánlott fel együttműködési lehetőséget határterületi kutatási témákban. Két fiatal kutatónk genetika és forenzikus hisztopatológia témakörökben a Freiburgi Egyetemen dolgozhat több hétig jövő év januárjában és nyarán.

A MIOT vezetősége által felajánlott, a legjobb előadásnak/előadónak járó fődíjat, az üléslézők azonos, előzetesen rögzített szempontok szerinti titkos értékelése alapján, **dr. Poór Viktor Soma**, intézetünk igazságügyi genetikai szakértője nyerte el.

A hivatalos program mellett a Palatinus Hotel tetőteraszán koktélpártira majd pénteken a harkányi Tenkes Csárdában bankettvacsorára került sor.

A következő, XVII. konferenciát 2021-ben Szeged rendezi.

A konferencia szakmai programjának szervezésében nyújtott aktivitást és segítséget köszönöm minden kollégámnak.

Dr. Kozma Zsolt, intézetigazgató

Brüsszeli ESPA-konferencia: European Society for Paediatric Anaesthesiology

Idén szeptember 6. és 8. között Brüsszelben rendezték az ESPA/IAPA kongresszust (<http://www.euroespa.com>), amelyen Magyarországon a részben vagy kizárólagosan gyermekanesztéziával foglalkozó kollégáink közül is több mint tizen vettek részt (PTE, Gyermekaneszteziológiai Tanszék; Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet; Semmelweis Egyetem AITK; Jósa András Oktatókórház, Nyíregyháza). Nagy örömünkre több, külföldön dolgozó gyermekaneszteziológus kollégánkkal is találkoztunk.

A Magyar Gyermekaneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság elnöke, dr. Kövesi Tamás a PTE-ről – az ESPA Executive Board új tagjaként ill. több szekció üléslézőjeként – képviselte hazánkat, valamint egy poszterbemutató is történt magyar részről (dr. Tövisházi Gyula, SE, AITK, Gyermekaneszteziológiai Részleg).

Az értékes nemzetközi szakmai programot (előadások, poszterek, ultrahangos és szimulációs workshopok) színes társasági események egészítették ki, ízelítőt adva a belga főváros gazdag kulturális és gasztronómiai értékeiből. Az ESPA jövő szeptemberi kongresszusa a hollandiai Rotterdamban lesz, remélhetőleg legalább ilyen létszámú magyar résztvevővel.

Dr. Kövesi Tamás

Fül-orr-gégészeti kongresszus

2018. szeptember 13. és 16. között rendezték a Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesülete 45. Kongresszusát és az Audiológiai Szekciójának 55. Vándorgyűlését Szegeden. Az idei alkalommal a Widex díjat *dr. Révész Péter*, egyetemi tanársegéd nyerte "A sziklacsonttumorok műtéti ellátását követő hallásrehabilitáció lehetőségei" című pályamunkájával, melyből a szerző előadást is tartott a vándorgyűlés megnyitóján. A pályamunka a PTE, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán kezelt 3 páciens sziklacsont-folyamatának műtéti megoldásait mutatta be, az országban egyelőre egyedülálló műtéti technikák alkalmazásával. A sziklacsont-betegségek közül két esetben malignus folyamat, egy esetben pedig autoimmun granulomatózus gyulladás szanalását mutatták be a szerzők. A műtéti technikák a sziklacsontot érintő folyamatok radikális eltávolítását tették lehetővé a hallás rehabilitációjával. A hallásjavítás mindhárom esetben másodk ülésben történt a jelenleg elérhető legmodernebb, beültethető hallásjavító készülékek segítségével. A Widex-díjat a Widex-H Kft. felajánlásával 40 év alatti pályázók nyerhetik el, hallásjavítással, hallásrehabilitációval kapcsolatos pályamunka benyújtását követően, szakmai zsűri bírálata alapján.

Dr. Révész Péter

Hírek a nyári HMAA konferenciáról

2018. augusztus 24-25. között került megrendezésre az éves füredi konferencia a Magyar Amerika Orvosszövetség (HMAA) szervezésében a balatonfüredi Állami Szívkórházban. Az idei volt a 12. alkalom, hogy az ország négy orvoskaráról érkező közel 100 előadó megméretesse magát szakmai zsűri előtt. Az előadók 15 kategóriában versenyezhettek, minden kategóriából egy került ki győztesen. Ezen felül díjazták a legjobb magyarul előadót (István Mechtler díj) és a legjobb angolul előadót is (Iván Krisztinicz díj).

Az előadásokon kívül az érdeklődők számos programon vehettek részt. Nagy érdeklődés övezte a különböző workshopokat, például Testösszetétel-mérés, „Tiszta kezek” találmány kipróbálása, Sebészi alapttechnikák, Artériás életkorszűrés.

Az előbb említett workshopok közül a „Hogyan jelentkezzünk a buffaloi cseregyakorlatra” program a hallgatók számára igen aktuális, ugyanis ez az Orvosszövetség által kínált lehetőség a hatodéves gyakorlatok majdnem mindenyikére érvényes.

A konferencián a fiataloknak több alkalmuk is akadt közelebről megismermi neves előjáróinkat a medicina több területéről. A „Coffee and Scones with the Professor” illetve „Meet the Professor” programsorozat során lehetőségük nyílt beszélgetni az adott szakágak jeles tanáraival. Menyhei Gábor professzor a sebészet, míg Ertl Tibor professzor a gyermekgyógyászat rejtelmeibe avatta be az adott szakma iránt érdeklődőket.

Az egyes szekciók előadásain kívül meghívott vendégek tartottak előadást. Fontos információval gyarapodhattunk a nőgyógyászat újításairól, arról, hogy milyen orvosként Angliában dolgozni, a mesterséges intelligencia alkalmazásának jelenlegi állapotáról, illetve a Magyar Tüdőgyógyász Társaság részéről dr. Horváth Ildikó professzor asszony beszélt a pulmonológia legújabb vívmányairól.

Szakmai látókörünk bővítésén kívül a szórakozás sem maradhatott el, idén is az egyik leglátogatottabb program a vízilabdameccs volt. Vidék játszott a Semmelweis Egyetem ellen, előbbi győzelmével, illetve a professzorok kontra HMAA képviselők. A vízilabda mellett szombaton a záróünnepség előtt frissítő gofripartival kapcsolódhattak ki a résztvevők.

A pénteki vacsorát a Borcsa étterem biztosította. Hagyományosan a vacsora során megünneplik a korábbi HMAA elnök, Forbáth Péter doktor úr születésnapját, aki idén a 93. életévét töltötte be és szerencsére remek egészségnak örvend.

Nem csak az előadók, de a díjazottak között is több pécsi szerepelt. Ottóffy Máté, ötödéves általános orvostanhallgatónk 1. helyezést ért el a kardiológia poszterkategóriában, míg Karádi Zsófia Nozomi, a Pécsi Neurológiai Klinika orvosa kapta a legjobb angol előadás díját, ezzel a fődíjat is; ő utazhat ki az idén 50. sarasotai konferenciára. Gratulálunk!

Komáromy Luca, Lippai Bálint

AZ 1848-AS ÉS AZ 1956-OS SZABADSÁGHARCOK HŐSEI ELŐTT TISZTELEGVE

Tisztelt Olvasók!

Az 1848-as és az 1956-os szabadságharcok hősei, áldozatai előtti főhajtás az alábbi két vers. Az egyik, Henrik Ibsen –akit mi elsősorban drámaíróként ismerünk – fiatalkori alkotása. Faludy György Kádár Jánoshoz írt verse pedig figyelmeztető, hogy helytartók mindig születnek.

Kiss Tamás, könyvtáros

Faludy György: Egy helytartóhoz 25 év után

Haynaunak indultál. Ez rég volt, mondják
Megszédültél. Naftalinba tetted
a kötelet s előkerült a kolbász.
Azt hallom, hogy szeretnek.

Trézi anyánk! Jó öreg Ferenc Jóska!
Tisza István: esze mint a borotva!
Bölcs vezetőnk, Rákosi!
Ha az ember meg nem szökik, megszokja.

Szabad utazni, csendesen morogni
s lopni – várhatsz-e helytartótól többet?
Olbrich, Bierut, Gottwald, Ulbricht, Novotny:
mind elmarad mögötted.

Álnok vagy, szkizofrén, provinciális
s hazug. Opportunizmusod csigája
hány szovjet elvtárs nadrágján mászott fel!
Rendszerint nem hiába.

Erős vagy. Néked a hatalom minden,
Más nem számít. Ezért, hogy alkirályi
Székedből még legjobb barátaid sem
Tudtak kiintrikálni

Egy népet segítettél megalázni
az oroszok. Függetlensége álmán
tipródsz fölényes közönnyel, mint Pálffy,
Bach Sándor, Tisza Kálmán.

A szabadság csodaszarvasát úztük
négy száz éve. De ki fut most utána?
Te érted el. Szívós vagy. Egy országot
töltél át Ázsiába.

Tied a jelen. Agycenzúrázott
múltaddal mint vagy? Olykor, esti csendben
hallod-e újra, ahogy Rajk barátod
nyakcsigolyája reccsen?

Ha altatóval sem tudsz már aludni:
Tóth Ilonka sóhaja utolér-e,
s Losonczy hörgése, akinek kását
töltöttél tüdejébe?

Mint víz alatti, elmerült harangok:
hintáznak-e hajnal fele agyadnál
a tizennyolc esztendőskorú iskolások,
kiket felakasztattál?

És a jövő? Aki még el nem gárgyult,
az ismeri a kilövőpályákat,
miket a ruszlik szerte Dunántúl
gyér erdeibe vágta.

Ha háború jön, rajtunk kezdik.
A föld olajfestéke hámlik. Izzó szőre
leperzselődik. A Balaton fölforr,
gázfelhő lesz belőle,

a városok rizsporrá kenődnek szét,
halálsugarak csapnak fel az égre,
és nem marad se sir, se rom, sem emlék.
Más nem lehet a vége.

Mit bánod ezt? Amíg élsz, zsíros torkok
csámcsognak körül és ha meghalsz, tested
díz sírba kerül. És hol vannak ők már,
akik utat kerestek,

hogy nagyhatalmak öngyilkos viszálya
közt magukat békésnek és szabadnak
tudjuk egyszer? Nagy Imre így kívánta.
Őt is felakasztattad.

(Toronto, 1981)

Ibsen, Henrik: Magyarország (Til Ungarn)

Magyarországról nem dörög felénk a harci láрма már!
A csatatérről sóhajok és haldoklók jajsza száll,
hossa az éji csöndön át a hírt, a búskomort, a gyért,
hogy nincsen többé a magyar, utolsó harca végetért.

A szabadsághős seregen barbárok vad hordája dúl,
a romokra fölhang megint a zsarnok, és gyilkol vadul.
Örüljete, bíborbabújt uralkodók! Erőszak ül
diadalt ismét, s a szabadság lángja eltiportan kihül.

Szegény ország! Legjobbaid vére hullott földed porára,
s jutalma a halottaknak csak a vértanúság koronája.
Lám, Európának reményét hullákkal övezted körbe,
s Lengyelországgként tipornak, vesztes nép, téged is földre.

Ám a rabság éje múltán hajnalpír fut égre újból,
s szabadságért holt hőseid fölkelnek halottaikból,
csatlakoznak azokhoz, kik a Visztula mentén vesztek,
s azokhoz, kik vérpadokon német földön elvéreztek.

És midőn a trónok ellen fölkelnek új nemzedékek
őszi orkánként, a zsarnok nem talál több menedéket.
Büszke harci jelszavaként, magyar, neved dörög akkor
hőseidnek tisztelegve a győzelmes ifjú hadsor!

1849.

(Fordította: Sulyok Vince)

Ismertető szöveg a fotókhoz

Artúr Görgey [Görgey Artúr] (fényképész Kieran Lynam): Görgey Artúr lovasszobra A Fehérvári rondellán álló lovas szobor Görgey Artúr tábornokot, az 1848-49-es a Habsburgok ellen vezetett magyar szabadságharc fővezérét ábrázolja. Mivel a szabadságharc elbukásakor ő tette le a fegyvert, ezért a marxista történetírás sokáig negatív történelmi személyiségként tartotta számon. Különös sorsa volt az eredeti szobornak. A II. világháború vári harcai során megsérült, és az új társadalmi rendszer nem restauráltatta, hanem beolvasztatta, és az így nyert bronzból öntötték a mindenki által gyűlölt, és az 1956-os forradalomban ledöntött Sztálin szobrot. Az 1989-es rendszerváltozás után Marton László szobrászművész készítette el a szobor pontos másolatát.

Mansfeld Péter emlékmű (fényképész: juhaszj): Az emlékmű I. ker. Szabó Ilonka utca eleje, a Halászbástya lábánál, a Hunyadi János út és a Szabó Ilonka utca torkolatánál lévő lépcsőnél, a támfalba építve látható. A mészkőből készült emlékmű Melocco Miklós szobrászművész alkotása. A szobrot 2007. március 21-én, Mansfeld Péter kivégzése napjának évfordulóján avatták fel.

Mansfeld Péter (Budapest, 1941. március 10.- Budapest, 1959. március 21.) vasesztergályos szakmunkástanuló, az 1956-os forradalmat követő megtorlások legfiatalabb áldozata. A „pesti srácok” egyike, a forradalom mártírja.
(Forrás: Wikipédia)

Forrás: pecsinapilap.hu

Pécsi klinikák gazdagodtak a Mánfai György által felajánlott művészi fotókkal

Mánfai György fotóművész ajánlott fel 38 művészi fotót Pécs számára. Páva Zsolt polgármester javaslatára a képeket két pécsi klinika számára továbbítja a város, így az érsebészetben és az urológián találkozhatunk a neves pécsi fotóművész képeivel a jövőben. Mánfai György immáron lassan negyven esztendeje a fotózás szerelmese, közösségi oldalát ezek követik, így sok pécsi számára lehetnek jól ismertek munkái. Ő most egy kiállítás anyagát, 38 képet ajánlott fel a város számára.

A képeket Páva Zsolttal közösen hétfőn adta át a fotóművész dr. Szántó Árpád a Klinikai Központ Urológiai Klinika igazgatója és dr. Menyhei Gábor az Érsebészeti Klinika igazgatója részére.

Mint azt a fotóművész elmondta, olyan képeket ajánlott fel, amelyek Pécs egyediségét visszaadják, van közöttük embereket, épületeket, egy-egy városrészt ábrázoló darab is.

A polgármester arról szól: az egészségügyi intézményekben talán a gyógyulás pillanatait is megkönnyíti, ha a betegek vagy látogatóik olyan minőségi képekkel találkoznak, mint egy fotókiállításon.

A klinikák vezetői azt mondták, elsősorban folyosókon helyezik el a fotókat, olyan helyeken, amelyeken sokan találkozhatnak majd velük.

Mánfai György sok ezer alkotása közül mintegy 600 fotó jelenleg is a Pécsi Tudományegyetem épületeinek és egészségügyi intézményeinek falain lóg.

Köszöntjük az idén 100 éves orvosi kart

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara idén ünnepli alapításának 100. évfordulóját. Ebből az alkalomból adjuk közre az alábbi összeállítást, melyet az 1918-ban megjelent napilapokban található hírek közül válogattunk. Az alábbi cikkeket a PTE valamennyi egységéből ingyenesen elérhető Arcanum Digitális Tudománytár <https://adtplus.arcanum.hu/hu> tartalmazza.

Április 11. „Kinevezték a pozsonyi egyetem orvoskarának tanára-it. A hivatalos lap mai száma közli a pozsonyi egyetem orvosi fakultásának újonnan kinevezett tanárainak névsorát. Az új egyetemnek ezzel immár a harmadik fakultása lesz teljessé. A király a pozsonyi Erzsébet Tudomány Egyetem orvosi karán a kórbonctan és körszövettan tanszékére dr. Entz Bélát, a budapesti állatorvosi főiskola nyilvános rendes tanárát, a kór- és gyógytan tanszékére dr. Pekár Mihály budapesti egyetemi adjunktust, a gyógyszerzetan és gyógyszerisme tanszékére dr. Mansfeld Géza budapesti egyetemi adjunktusi és címzetes nyilvános rendkívüli tanárt, a közegészségtan tanszékére dr. Fenyvessy Béla budapesti egyetemi adjunktust és címzetes nyilvános rendkívüli tanárt, a szomszéd tanszékére dr. Imre József egyetemi magántanárt, a bőr és bujakórtan tanszékére dr. Veress Ferenc kolozsvári egyetemi magántanárt, az elmekor- és gyógytan tanszékére dr. Reiter Camillo budapesti egyetemi magántanárt, végül a gyermekorvostan tanszékére dr. Heim Pál közkórházi főorvos, egyetemi magántanárt nyilvános rendes tanárrá nevezte ki a VI. fizetési osztály törvényszerű illetményeivel. Az új tanárok vasárnap teszik le az esküit Pozsonyban.”

Április 16. „Pozsonyból táviratozzák: Az Erzsébet-tudományegyetem vasárnap lett teljessé, a mikor az egyetem harmadik fakultása, az orvosi fakultás is hivatalosan megkezdte működését. Az orvosi fakultás dékáná Pékár Mihályt, prodékáná pedig Fenyvessy Bélát választotta meg. A rektorválasztók a most már teljessé lett egyetem rektorává az eddig csupán a rektori leendő ellátásával megbízott jogkari dékánt: Finkey Ferencet választották meg ez évi szeptember 1-én lejáró mandátummal, prorektorává pedig Hodinka Antal történezt választották meg. Délben az új rektor elnöklésével megtartotta az új fakultás megalakulása alkalmából díszközgyűlését. A rektor üdvözölte az új fakultás esküit tett tagjait, a kiknek nevében Pékár Mihály, az új dékán mondott köszönetet és a közgyűlésből hódoló táviratot intéztek Károly királyhoz, uralkodói jóindulatába ajánlván az orvosi fakultással immár teljessé kiépített új tudományegyetemet.”

Május 1. „Pályázati hirdetés. (Közzététel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1918. évi 64170. sz. rendelete folytán.) A pozsonyi m. kir. Erzsébet tudományegyetem orvosi karán rendszeresítendő négy tanszékre, és pedig a) a bonctani, b) az élettani, c) a vegytani és d) a természettani tanszékre ezennel pályázat hirdetettik. A kinevezendő tanárok kötelessége lesz tudományszakaikat a szabályzatokban előírt vagy előírandó terjedelemben minden félévben előadni, a szükséges gyakorlatokat, külön collokviumokat megtartani, valamint az intézetet igazgatni. A meghirdetett tanszékkel, ha nyilvános rendes tanár fog kinevezetni, évi 6000 korona törzsfizetés, az 1904. évi I., illetve az 1906. évi IX-ik törvénycikkek alapján járó és a szolgálati idő előrehaladásával megfelelően emelkedő (400, 1200 és 2000 K) személyi pótlék, továbbá öt, egyenként 800 koronás ötödéves korpótlék és évi 1800 K lakáspénz élvezete van egybekötve. A lakáspénz a III. ötödéves korpótlék eléérése után 2250 K-ra emelkedik. Ha nyilvános rendkívüli tanár fog kinevezetni, az évi 4000 korona törzsfizetés, az 1904. évi I., illetve az 1906. évi IX. törvénycikkek alapján járó és a szolgálati idő előrehaladásával megfelelően emelkedő (800, 1400, 2000 korona) személyi pótlék, továbbá öt, egyenként 400 koronás ötödéves korpótlék és évi 1440 korona lakáspénz fogja megilletni. Pályázni kívánók felhívhatnak, hogy tudori fokozatukat, esetleg a tanári pályán való működésüket,

vagy egyéb alkalmaztatásukat, irodalmi tevékenységüket és egyéb érdemeiket igazoló okmányokkal, születési anyakönyvi kivonattal és rövid életrajzzal (curriculum vitae) felszerelt kérvényeiket és pedig, ha jelenleg már alkalmazásban vannak, elöljáróságuk útján, ellenkező esetben közvetlenül a pozsonyi m. kir. tudományegyetem rektorához 1918. évi május hó 15-ig nyújtják be. A korábbi szolgálati állásban vagy szabad pályán eltöltött időnek nyugdíj (1912. évi LXV. t.-c. 127. §) vagy korpótlék szempontjából való beszámítása iránti igény, illetve kérelem a pályázat benyújtásakor bejelentendő, különben az eziránti kérelmek nem fognak tárgyalhatni.”

Május 25. „Trachoma-tanfolyamok. A trachoma kórtanából és gyógyításából az 1886. évi V. t.-c. alapján községi, kör- és hatósági orvosok számára a belügyminiszter megbízásából két-két hétig tarló gyakorlati trachoma-tanfolyamok fognak tartatni és pedig:

1. Budapesten a királyi magyar tudomány-egyetem I. sz. szemklinikáján 1918. október hó 1-15-ig és 16-31-ig. A kurzuson legfeljebb 5 orvos vehet részt. ...

4. Pozsonyban a magyar királyi Erzsébet tudomány-egyetem szemklinikáján október hó 1-15-ig és 16-31-ig, november 1-15-ig és 16-30-ig. Egy kurzuson legfeljebb öt orvos vehet részt. ...

Az indokolt jelentkezések a választott hely és idő megjelölésével május 31-ig a közigazgatási felettes hatóságok útján a m. kir. belügyminiszterhez intézendők, aki a felvétel felett dönt. A résztvevő orvosok összes költségeik fedezésére egyenként 400 korona segélydíjban fognak részesülni.”

Június 23. „Flesch Károly orvostudort, Flesch Ármán dr. mohácsi izr. főrabbi fiát a pozsonyi tudományegyetem orvosi karánál, a szülészeti osztályba tanársegéddé nevezték ki.”

Július 12. „Tóth Lajos miniszteri tanácsos Pozsony díszpolgára. Pozsony város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott ülésén dr. Tóth Lajos vallás- és közoktatás-ügyi minisztériumi tanácsost, aki az egyetemi osztály vezetője, díszpolgárrá választotta meg. Ez a rendkívüli megtiszteltetés, amely miniszteri tanácsosnak még nem jutott osztályrészül, azt a nagy és odaadó munkásságot jutalmazza, amelyet Tóth miniszteri tanácsos a pozsonyi Erzsébet tudományegyetem szervezése körül kifejtett.”

Július 18. „Ugyancsak tudomásul vette a kultuszminiszter; hogy a pozsonyi Erzsébet tudományegyetemen Polner Ödön dr.-t rektorrá, Kornis Gyula dr.-t prorektorrá, Kováts Ferenc dr.-t, Pekár Mihály dr.-t és Hodinka Antal dr.-t dékáná, Fenyvessy Béla dr.-t prodékáná és Imre József dr.-t az orvostudományi kar jegyzőjévé választották meg.”

Július 24. „Nők fölvétele a pozsonyi egyetem orvostudományi karán. A pozsonyi egyetem orvosi karának dékánja értesíti azokat a nőket, akik az 1918. év szeptemberében kezdődő évre a pozsonyi egyetem orvostudományi karára beiratkozni óhajtanak, hogy fölvételükért a valóság, és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodniok. A miniszterhez intézett kérvényeiket július 31-ig kell az orvosi kar dékán hivatalban benyújtaniok, vagy postán elküldeniök. (Pozsony, Kórház-utca 52. Hivatalos óra délelőtt 10-től 2-ig.) A folyamodványra egy koronás, a nem bélyegelt mellékletekre harminc filléres okmánybélyeg ragasztandó. A

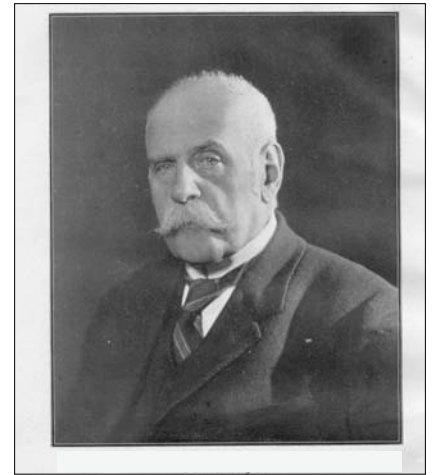
Pekár Mihály (1871-1942)

folyamodványaikhoz mellékelniük kell: 1. eredeti születési anyakönyvi kivonatukat, esetleg házassági okiratukat, 2. eredeti érettségi bizonyítványukat, esetleg kiegészítő érettségi bizonyítványukat, (görögpótló tárgyak beszámítanak), 3. a mennyiben az érettségi bizonyítványuk megszerzése és mostani kérvényük között hosszabb idő telt volna el, úgy helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy az eltelt időben milyen foglalkozást űztek.”

Július 26. „...A pozsonyi Erzsébet tudományegyetem csecsemőkórháza azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy engedjék át a fővárosi csecsemőkórház részére beszerzett tárgyakat és egyéb felszerelési tárgyakat, mert tudvalevően ezen kórház építésének az abban hagyását voltak kénytelen javasolni a túlmagas költségek miatt. Az egész országban most már nem lehet ilyen megfelelő árúkat kapni.”

Augusztus 31. „A pozsonyi Erzsébet tudományegyetemen, a nagyszünetben megtartott katonai pótszemeszterre való tekintettel az iskolai év I. felére szóló beírás ez év szeptember 16-án kezdődik és szeptember 30-ig tart, az előadás pedig október 1-én kezdődik. Ennek folytán az egyetemi Diákotthon-megnyitása is október 1-re halasztott el.”

Szeptember 14. „A pozsonyi egyetem orvosi kájának megnyitása. A pozsonyi Tudományegyetem orvosi kara a harmad-, negyed- és ötödévesek számára szeptember 16-án megnyílik. Az előadás október 11-én kezdődik. Első- és másodéves hallgatót ebben az iskolai évben nem vesznek föl.”

Tóth Lajos (1856-1926)

Dr. Gracza Tünde, PTE, EK TK,
Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

Ifj. dr. Imre József egyetemi tanári kinevezésének centenáriuma (1918-2018)

Pozsony 1918-1919

1918. március 10-én IV. Károly (az utolsó magyar király) ifj. dr. Imre Józsefet nyilvános, rendes egyetemi tanárnak a pozsonyi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetemen kinevezte. A pozsonyi Szemészeti klinika az Erzsébet u. 1 sz. alatt igen szerény keretek közt kezdte meg működését, a professzor mellett két tanársegéddel.

Imre József nagy lendülettel látott hozzá a tanári és gyógyítói munkához. Tantermi előadásainak híre a bécsi és prágai egyetemen is ismertté tette a nevét. A történelem menete azonban mindent megváltoztatott (1,2).

Az egyetem és a klinikák életének sorsdöntő eseményeiről többek között ezt írja Benke (2).

„1919 húsvétján egy nagyobb társaság kereste meg az orvosi kart, akik magukat amerikai orvosoknak jelentették be. Fogadásukra és kalauzolásukra a dékán az angolul jól beszélő Imre József professzort vette maga mellé. Amikor a társaság megérkezett, a professzorok meglepetten vették észre, hogy a társaság tagjai a prágai cseh egyetem tanársegédei. Szeptember 22-én ugyanazok az urak vették át az egyetem magyar tanáraitól a klinikákat és intézeteket, mint az egyetem újonnan kinevezett tanárai”(2).

A magyar királyi Erzsébet Tudományegyetem 1919. szeptember végén hontalanná vált.

A Pozsonyból történt kényszerű távozás után átmenetileg Budapesten a Zita kórházban és a gróf Apponyi Albert poliklinikán működött a „hontalan” klinika. Ebben az időben jelent meg a Scholtz Kornállal írt szemészeti tankönyv első kiadása, mely nagy népszerűségnek örvendett az orvostanhallgatók körében.

Az 1921. június 14-én kelt 1921:XXV. törvénycikk eldöntötte, hogy a volt pozsonyi tudományegyetem Pécssett nyer elhelyezést.

Pécs 1923-1929

A Pécsi Erzsébet Tudományegyetem ünnepélyes megnyitójára 1923. október 24-én került sor gróf Klebelsberg Kuno jelenlétében.

1. ábra: A három emeletes korabeli Szemészeti klinika Garay utcai homlokzata, az északra tájolt kiugró műtővel

A Szemészeti klinika kijelölt épülete a Városi Kórház keleti szárnyán azonban alapos átalakításra szorult, melyet Imre professzor és munkatársai nagy lelkesedéssel irányítottak, olyan eredményre (1. ábra), hogy az a világ jól és praktikusan működő tanintézetét bemutató Rockefeller alapítvány összeállításában is helyet kapott (1,2).

Az építés idején – 1923/24 telén – Imre József hosszabb amerikai tanulmány- és előadó körutat tett nagy sikerrel, fontos és gyümölcsöző kapcsolatokat teremtett egyeteme és klinikája számára. Több száz ajándékba kapott orvosi könyvvel, folyóirat előfizetésekkel, laboratóriumi felszerelésekkel tért haza. A clevelandi szemészeti klinikán 1990-ben tett látogatásom során jó érzéssel és büszkeséggel töltött el a jelentős előadó vendégek sorában ifj. Imre József fényképe a könyvtár falán. Ugyanis 1926/27 telén újabb amerikai útján Imre professzor – többek között – négy hetes szemhéjplasztikai kurzust tartott Clevelandben a Western Reserve

University szomszagtályn.

A klinika átadása 1925. május 27-én történt. Imre mellett három magántanár, Albrich Konrád, Rötth András, Csapody István, valamint Nónay Tibor, Kukán Ferenc tanársegédek alkották a klinika oktató és gyógyító gárdájának gerincét. Az első öt évben az ismert szemorvosok közül még Klein Miklós, Klobusitsky Dénes, Boros Béla említendő.

Az egyetemi oktatás és a betegellátás megújult erővel indult meg.

Tanrend: **Elméleti és gyakorlati szemészet.** Heti 7,5 óra. Hétfőtől péntekig de. 11-12.50-ig. Dr. Imre József ny.r. tanár. Szemklinikai tanterme (Garay utca 1.) **Szemészeti műtéttan.** Heti 3 óra. Dr. Albrich Konrád magántanár, ugyanott. **A szemmozgások élettana és pathológiája.** Heti 2 óra. Szombaton de. 10-12-ig. Dr. Csapody István magántanár, ugyanott.

A klinika betegforgalma gyorsan növekedett, évi 10 000 járóbeteg, 1000 fekvőbeteg, ezret meghaladó nagyműtét volt már az első évben.

A Szemorvostársaság éves nagygyűlését 1927-ben elsőként vidéken, Pécsen tartották. Tervbe vették egy szemészeti bibliográfia összeállítását, valamint a Szemészet című folyóirat újraindítását (12).

Imre professzort 1928-ban egyhangúlag választották rektornak.

Ifj. Imre József szakmai és közéleti munkássága részletesen Schmidt, Benke, Radnót, Zajác, Boros, Kovács (1,2,4,5,6,7) közleményeiben olvasható. A pécsi tartózkodás idejéből bőséges dokumentáció maradt fent közérdekű írásaiból, melyekből Schmidt többet is idéz (1). A továbbiakban csak a kevésbé ismert, helyi vonatkozásokra térek ki.

1928. április 20-án Pekár Mihály professzor levelet intézett a dékánhoz (2): „Ma délelőtt éppen 10 éve annak, hogy ünnepi közgyűlés keretében megalakult Pozsonyban Magyarország harmadik orvosi fakultása. Ma, 10 év után, hálatelt szívvel kell megállapítanunk, hogy — bár csonkán — de megmaradt az ország, fennmaradt az Erzsébet Tudományegyetem is, sőt fejlődött, erősödött, úgyhogy ma már bizton nézhetünk a jövő elé...”

Ekkor bízta meg a kar Imre József professzort Emlékkönyv szerkesztésével (2).

A jubileumi évben elkészült az egyetem alapításának emlékére (2).

Egy olasz és egy porosz miniszter és négy főpap (finn, amerikai és két német) lett az egyetem tiszteletbeli doktora (2).

Imre József rektor elkészíttette a tanács tagjainak talárját (2).

Imre József rektor és Makay István alpolgármester előkészítő munkája alapján Nendtvich Andor polgármester 1928. december 19-én a dunántúli vármegyék alispánjai, valamint a nagyobb városok polgármesterei nevében terjedelmes memorandumot juttattak el az országgyűlés és a kormány tagjaihoz az egyetemi oktatás fejlesztésének érdekében (2). Az emlékirat hatására jelentős összegekhez jutott az egyetem, a helyi és országos szervek támogatása alapján.

1928. június 23. a pécsi Rotary Club alapítása. Alapító elnök: Ifj. Dr. Imre József egyetemi tanár.

Újraalapítva 1991. október 26. **Emlékkő a Mecseken**, a Rotary körszertájon: 1998-ban a Club-alapításának 70. évfordulóján állít emléket az elnöknek és az alapítóknak (2. ábra). Az alapító tagok között jól ismert pécsi neveket olvashatunk, mint Faluhelyi Ferenc, Hammerli József, Littke József, Máttyasovszky-Zsolnay-Tibor, Pekár Mihály, Vasvári Ferenc.

Imre József pécsi tartózkodásának irodalmi vonatkozásai

A húszas-évek második felében az ország a Trianon utáni szakadékból nehezen eszmél magára. A városban nem tevékenykedik irodalmi társaság, nincs irodalmi folyóirat, a szellemi életet az egyetem jelentette (11). A helyi közösségek számára inspiráló volt Reményik Sándor, a költő jelenléte továbbá az, hogy Imre Józsefet a „jó vagy rossz sorsa” Pécsre vetette. Reményik Sándor hatása az irodalmi és művészeti életben ma is érezhető.

Reményik Sándor az erdélyi költő, Imre Kálmánnak – Imre József testvérbátyjának – sógora. Szembaját immár 1927. május-június és 1927. október

után harmadik alkalommal kezelték Pécsen, a Szemklinikán. 1928. október 16-án levelet írt Imre Ilonkának, Imre József húgának, akihez hosszú és mély érzelmi kapcsolat fűzte. „...alig látok valamit, csak egy furcsa szemüveggel, amit Józsi adott. Rájött, hogy az én szembajom valószínűleg „burkolt távolbalátás” gyermekkorom óta, amin lehetett volna segíteni szemüveggel, csak hogy nem lehetett konstatálni a bajt, csak ilyen módon, mint most. Közeli sohasem láttam igazán jól, de a szem görcsösen akart alkalmazkodni és így előállott a szemizom görcse s mindenféle zavar és fáradság. Azt hiszi Józsi, hogy majd egy megfelelő szemüveg sokat fog segíteni” (9). Reményik jogi tanulmányait rossz látása miatt szakította meg.

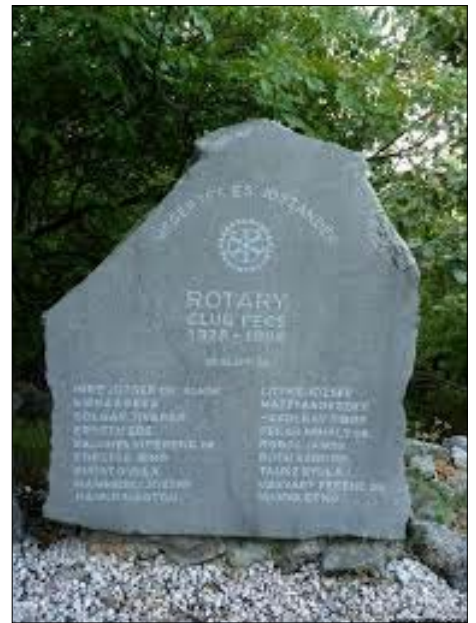
Reményik három pécsi tartózkodásáról és a Pécsen datált hét költeményről Tüskés Tibor részletes ismertetőt közölt 2002-ben (11).

Ezek, keletkezésük sorrendjében: „Két fény között”; „A pécsi minaret”; „A sírtól a bölcsőig”; „Nincsen levél”; „Télelő”; „Az örök liften”; „Szemben az örökmécsessel”; és a „Non omnis moriar”. Ez utóbbit 1928. november 22-én írta. A vers címébe emelt, szállóigévé lett latin nyelvű szavakat („nem halok meg egészen”) Horatius mondta, aki e szavakkal jósolta meg költői halhatatlanságát. Reményik Sándor ekkor a pécsi Káptalan utca végén, „A székesegyház roppant tornyai” tövében található obeliszk előtt állt. Az emlékoszlopot két pécsi muzsik, Amtmann Prosper és Weidinger Imre emlékére a pécsi zenekedvelő közönség 1866-ban emelte (3. ábra). A két muzsik életéről, működéséről és műveikről részletes ismertetőt találunk Szkladányi Péter helytörténeti írásában (10).

„A költő az emlékművön járta szemét, belül zenét hall” (11). Valószínűleg Pécsen írta, 1927. októberében „A belülválók árnyéka” — „Mouches Volantes” című versét, amely igen szemléletes leírása az üvegtesti homályok okozta jelenségeknek.

A belülválók árnyéka
„Mouches Volantes”

Az üvegtestnek finomka hibái.

2. ábra: Rotary emlékkő a Mecseken

*Holt szememben a mikroszkópium
Is alig-alig fogja megtalálni.
Ó, nem veszélyesek,
És lehet tőlük látni!*

*Csak - nem maradnak el tőlem soha.
Már vittem őket völgyek mély ölébe,
Vittem havasok ormaira.
Meríttem magányba, társaságba
Villanyözönbe, viaszgyertyalángba,
Végighurcoltam földön és egen:
Árnyékuk ott vonaglott mindenben.*

*Mit ér a kék azur,
Ha kékjén ott repülnek?
A hamvas rózsá-arc,
Ha reá települnek?
Az aranymintás alkonyat,
Ha beleszövik magukat
E minden mintát átütő
Pokoli pontok, vonalak?
A hó fehérje, dér ezüstje,
Erdők első smaragdja is, mit ér;
Ha ez az örült szűnyog-karneval
Minden látásban, mindenütt kísér?
Jaj mit akarnak, mért jönnek velem
Végig, végig, végig az életen?!*

*Csak este, ha a lámpámat eloltom,
S őket a nagy rokon-sötétbe fojtom,
Csak akkor adnak pihenőt nekem.”.*

A verset e sorok írója az orvostanhallgatóknak tartott előadásai során mindig felolvasta az üvegest betegségeinek tárgyalásakor.

Imre professzor 1929 végén elkészült a pécsi egyetemről, elfogadva meghívását az Állami Szemkórház vezetésére, amivel újabb kihívások elé nézett. (A kétgyermekes Imre család Pestre költözése az amerikai feleség miatt történt. Házasságuk végül váláshoz vezetett.) Tanszéki utódja Albrich Konrád lett. Távozása után a nyilvános rendes egyetemi tanári címét különleges elismerésként megtarthatta. (13)

Budapest 1929-1945

Budapestre kerülése után töretlen erővel látott munkához. Megfelelő körülmények híján is, itt születtek ekkor (rövid 10 év alatt) a magyar szemészet legkiemelkedőbb eredményei. A mindennapos retina műtétek, a továbbfejlesztett szaruhártya átültetés nemzetközi elismerést is kapott, a hazai betegellátás színvonalát pedig a legmagasabb szintre hozta fel.

Imre 1939. szeptember 1-jén a Mária utcai Szemklinikára vezetésére kapott kinevezést. Töretlen erővel és tervekkel kezdett a munkába, megírta a szaruhártya átültetés monográfiáját. A háborús viszonyok közepette a sok megerőltető munka is hozzájárult egészsége megromlásához. Második, svéd származású felesége, Ebba Bank szerető gondoskodása mellett jó módon élte utolsó éveit. Tanári kinevezésének 25. évfordulóján tanítványai a „Orvosképzés” különszámát ajánlották mesterüknek, és Antal Károly szobrászművész (Radnót Magda férje) nagyon szép portréplakettjével ajándékozták meg.

1941-1945 között a Magyar Szemorvostársaság elnöke volt. 1945. január 22-én Budapesten, a gellérthegyi Pipacs utca 3.

sz. villájuk óvóhelyén — a város bombázásának idején — felesége karjai között tért vissza a lelke teremtőjéhez. Ideiglenesen a villa kertjében hantolták el, majd a Farkasréti temetőben nyert végső nyugalmat.

Ifj. Imre József professzor szakmai munkásságáról

Imre József tudományos munkája sokrétű. Mindig olyan tudományos problémák izgatták, amelyek a gyakorlati gyógyítást is szolgálták. Első éves hallgató korában Kolozsvárott, az Apáthy intézetben, a neurohisztológia alapjaival ismerkedett, majd Budapesten egy év múlva az élettani intézetben az atropin és a pilocarpin nyál- és verejtékmirigyekre gyakorolt hatását vizsgálta szövettani módszerekkel.

3. ábra: Emlék obeliszka a Székesegyház alatt

Pécsi tanári működése idején a súlyos dél-baranyai trachoma helyzetre tekintettel egy 18 ágyas fertőző pavilont létesített. Bőséges epidemiológiai tapasztalata alapján trachoma-kutatómunka kezdődött a pécsi klinikán. Imre elsőként ismerte fel a szemnyomás és a belső elválasztású mirigyek közti összefüggést. Eredményeit a kairói nemzetközi kongresszus felkért előadójaként ismertette. Közléseit sok méltatlan támadás érte, állításait sokan kétségbe vonták, ennek ellenére nem csüggedt. Balassa emlékelőadásában az összefüggésekről további bizonyítékokkal állt elő. Munkáját Radnót folytatta, és eredményeit a „Szemészet neuro-endokrinológiai vonatkozásai” című munkájában összegezte. Klinikavezetőként töretlen energiával és lelkesedéssel szolgált a magyar szemészet fejlődésénél. A zárt tokos szürkehályog műtétet, az abláció ellenes műtétet és a szaruhártya átültetést elsőként elterjesztette. Foglalkozott az immunológiai aspektusokkal is. 1942-ben megjelent a „Szaruhártya átültetés klinikai és histológiai tapasztalatai” c. munkája, mely a műtét hazai elterjedéséhez és a további kutatásokhoz jelentősen hozzájárult.

A német és francia nyelven megjelent „Szemháj-plasztikák és az arc lágyrészeinek képző-műtétei” című monográfiája nemcsak szemészek, de plasztikai sebészek számára is alapmű. Az íves plasztika mint „magyar plasztika” a világ minden jelentős sebészi és szemészeti kézikönyvében idézett műtét.

Az Imre Iskoláról

Imre, orvosi gondolkozásában a beteg emberi szervezet és szervek egységét látta és tanította. Pécsi utódját, Albrich Konrádot ösztönözte a „Szembetegségek és szemtünetek összefüggése a szervezet egyéb betegségeivel” című könyv megírására. Az irány, amelyet Imre képviselt, módszerességében, a pontos megfigyelésben, a sebészeti technikában – a legtökéletesebbre való törekvés. Egy tudományos iskola nem önmagában a tudás és

produktivitás kifejeződése, ehhez tartozik a mesterség, a tudományseretet átadni tudása, a tanítványok iránti szeretet, felelősség és megbecsülés (6).

„A szemészet tudományában és műtéttanában korszakalkotó volt, de kiemelkedő Imre József iskolateremtő tevékenysége is” (6). Azt vallotta: „A tanító szakember, különösen az orvos, ha mentesíteni tudta gondolkodását a hiúságtól és önzéstől, életcélját akkor érezheti megközelítettnek, ha tanítványaira tekintve egyre nélkülözhetőbbnek látja önmagát”.

Az Imre iskola tanszékvezető tanárok, osztályvezető főorvosok sorával gazdagította a magyar szemészetet, hatása napjainkban is követhető. Tanszékvezető tanárok: Albrich Konrád, Nónay Tibor, Kukán Ferenc, Boros Béla, Radnót Magda, Németh Béla, Kahán Ágost, Takáts István. Az Imre iskolához tartoznak a felsoroltak tanítványai, tanszéki utódai, mint Imre György, Varga Margit, Kovács Bálint, Salacz György (8).

*Ifj. Imre József professzor
(1884-1945)*

„Non omnis moriar”

„Különös, valamiért osztoznia kellett azok sorsában, akiket a magyar történelem akkor beköszöntött új korszaka hosszú időn át megfosztott a megérdemelt méltatástól” (Schmidt; 2).

1951: a Szemészet-ben Nónay Tibor emlékezett meg Imre Józseféről és méltatta tevékenységét. A tanítványok egy-egy tanulmánnyal tisztelegtek emléke előtt (12).

1957 (1960, 1970): Nónay Tibor és tanítványai Imre József sírjánál (3).

1967: az újjáalakult Magyar Szemorvostársaság első szekcióülésén Boros Béla megemlékezett a klinika alapítójáról, Imre Józseféről, aki munkatársaival új szemészeti iskolának vetette meg alapjait (12).

1970: halálának negyedszázados évfordulójáról tanítványai a Szemészet-ben emlékeztek meg (12).

1972: A SOE budapesti ülésére magyar és angol nyelven megjelent Radnót Magda és Kenyeres Ágnes Imre-monográfiája (4).

1972: A Magyar Posta emlékbélyeget adott ki, első ízben átadták az Ebba Bank által alapított Imre díjat (4, 5).

1972: A Tömő utcai új Szemklinika előcsarnokában felavatták Schaár Erzsébet ifj. Imre József bronz reliefjét (jelenleg a Mária utcában van).

1975: Boros Béla: Az Imre iskoláról, Szemészet 112, 9-14.

1984. jún. 8.: Ünnepi tudományos ülés ifj. Imre József születésének 100., valamint a Mária utcai Szemklinika fennállásának 75. évfordulója alkalmából. Budapest, Mária u. szemklinika tanterme.

1884: Madarassy Walter: Emlékérem dr. Imre József születésének 100. évfordulójára

1984: Ünnepi tudományos ülés a centenárium alkalmából a Pécsi Orvostudományi Egyetem tudományos szakosztályában.

1985: Imre József Jr. - Blaskovics László jutalomérem alapítása.

1993: Emlékelőadás a Pécsi Rotary klub alapításának 65. évfordulója alkalmából, dr. Kovács Bálint, a Szemészeti klinika igazgatója.

1995: Tudományos ülés ifj. Imre József halálának 50. évfordulóján, megjelent a Szemészet 1996. 1. számában.

1998. szept. 25. Emlékkülés: 90 éves a II Szemklinika; Imre György: Az Imre-iskoláról; Salacz György: Az emlékszoba és kiállítás megnyitása (3).

2002: Imre József Jr. Club alapítása Pécsen (7).

2003: Boros Béla születésének 100. évfordulója, Pécs, az Imre József Jr. Club rendezvénye.

2005: Tudományos ülés ifj. Imre József halálának 60. évfordulóján. Siófok, Imre József Jr. Club rendezvénye

2009: a Pécsi Városi Bíróság törölte az Imre József Jr. Club-ot.

2013: Ifj. Imre József terem felavatása a felújított Mária utcai Szemklinikán (14).

2013 Schaár Erzsébet: ifj. Imre relief áthelyezése (14).

2015: Ünnepi tudományos ülés a Mária utcai Szemklinikán ifj. Imre József halálának 70. évfordulóján.

Hivatkozások

- Schmidt Pál:** Szeretet, szolgálat, szenvedély. Arcképek a pécsi orvoslás múltjából. Pécs, 2012.
- Benke József:** A Pécsi Orvostudományi Egyetem története. Pécs, 1992.
- Bögi Júlia** (szerk.) Képek a 90 éves Mária utcai Szemklinika életéből. Budapest, 1999.
- Radnót Magda, Kenyeres Ágnes:** Ifj. Imre József, Akadémiai kiadó, Budapest, 1971.
- Zajác Magdolna:** Ophthalmology in Hungary. Budapest, 1997.
- Boros Béla:** Az Imre-iskoláról. Szemészet 112, 9-14. 1975.
- Kovács Bálint:** Kell-e példakép? PTE, Orvostudományi Hírmondó, 2008. április-május.
- Bögi Júlia:** A szemészet krónikája egyetemünkön. Budapest, 2013.
- Reményik Sándor:** Álmodsz-e róla? Kiadatlan versek és levélszemelvények. Orpheusz könyvek, Budapest, 1990.
- Szkladányi Péter:** Fejezetek Pécs világi zenéjéből a 19. század első felében Weidinger Imre és Amtmann Prosper művészetéről. In: Baranyai helytörténetírás. 1980, A Baranya Megyei Levéltár Évkönyve 1981. p. 81-153.
- Tüskés Tibor:** Reményik Sándor és Pécs. Pécsi Szemle 2002, 5. 102-106.
- Németh János, Nagy Zoltán Zsolt** (szerk.): Emlékkönyv a Szemészet folyóirat alapításának 150. évfordulójára. Budapest, 2013.
- Lengvári István** (szerk.): Pécsi Egyetemi Levéltár. Katalógus 1. Dékáni rendes és rendkívüli ülések napirendi pontjai.
- Nagy Zoltán Zsolt:** A Mária utcai Szemészeti klinika felújításának története. Budapest, Semmelweis Egyetem, 2013.

*Dr. Kovács Bálint
emeritus professzor*

Vámos Zoltán PARÁZS A SZÍVNEK című mozifilmje a nagyjátékfilm kategória II. díját nyerte

A Pécs650 projekt is segítette, hogy Vámos Zoltán rendezésével elkészülhessen a *Parázs a szívnek* című mozifilm, amely mostanáig már számos hazai és nemzetközi filmfesztivál versenyprogramban szerepelt. Legutóbb a Pécsen és Komlón megrendezett *Hét Domb Filmfesztiválon* mutatták be, ahol *Enyedi Ildikó Testről és lélekről* című Oscar-díjra jelölt alkotása is műsoron volt. A zsűriben *Koltai Róbert*, érdemes művész és *Halmy György* dokumentumfilm-rendező mellett *Rófusz Ferenc*, Oscar-díjas filmrendező értékelték a közel 90, versenybe került alkotást.

A zsűri Vámos Zoltán filmjét – a hiteles lélekábrázolás valamint drámai vonalvezetés okán is – a nagyjátékfilm kategória II. helyeztekként díjazta. A színművészek meggyőző játékán felül, kiemelték *Földi Albert* zeneszerzőnek a dramaturgiát szolgáló eredeti filmzenéjét, *Pap Levente* vágó ritmicitását valamint *Garami Gábor* produceri munkáját. A *Parázs a szívnek* legközelebb a Los Angelesi filmfesztiválon szerepel október elején.

Dr. Vámos Zoltán, egyetemi adjunktus (PTE, AITI) átveszti a díjat

A Magyar Nemzeti Múzeum adott otthont a World Press Photo mellett a NaturArt – 25 év legszebb magyar természetfotói kiállításnak. Ez utóbbin Takács Gábor (Szemészeti Klinika) két munkáját is bemutatták.

Takács Gábor fotói közül mutatunk be néhányat a poszteren.

TARTALOM

Orvosnapok: kitüntetések, elismerések
Pécs város és a PTE közös ünnepe a Magyar Felsőoktatás napján

Az Orvoskar tanévnyitó ünnepsége
(Nyitrai Miklós és Perjési Pál dékánok tanévnyitó beszédei)

Újonnan kinevezett professzoraink, docenseink

„Az ember életében vannak olyan pillanatok, amikor közfeladatokat is kell vállalnia”
(Schweier Rita interjúja Lénárd László professzorral)

Legjobb diákjaink
(Bátor Judit)

„A jelentkezőket illetően igen kedvező helyzetben vagyunk egyetemünk többi karához és képzéséhez képest”
(tanévkezdő interjú dr. Czopf László megbízott dékánhelyetessel)

Tudománytörténeti tanulmány a Semmelweis év kapcsán (Orvosi Hetilap)

„Radiológia határok nélkül” (Weninger Csaba)

Az MLDT 59. nagygyűlése (Liszt Ferenc)

Három reológiai társaság közös konferenciája (Csiszár Beáta, Koltai Katalin)

Hírek a HMAA konferenciáról
(Komáromy Luca, Lippai Bálint)

A Magyar Igazságügyi Orvosok Társaságának nemzetközi konferenciája (Kozma Zsolt)

ESPA-konferencia (Kövesi Tamás)

Kiss Tamás októberi összeállítása

Köszöntjük az idén 100 éves orvosi kart
(Gracza Tünde)

Ifj. dr. Imre József egyetemi tanári kinevezésének centenáriuma
(Kovács Bálint)

Recenzió Mózsik Gyula könyvéről
(Perjési Pál)

Gerlinger professzor új könyvéről
(Reglődi Dóra)

Díjat nyert Vámos Zoltán filmje

A címlapon, a hátsó borítón, közepén és a poszteren a POTE Fotókör és Vizuális Műhely, a Bajnóczy-díjasok és a POTE Fényképezők Facebook-oldal tagjainak fényképei.

In memoriam dr. Komáromy László

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos.

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, Ludány Andrea. Szerkesztőségi munkatárs: Gracza Tünde.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE Nyomdája

Köszönjük Kittkáné Bódi Katalinnak, az Oktatástechnikai és Szolgáltatási Osztály vezetőjének és munkatársainak, Czulák Szilviának és Verébi Dávidnak, hogy a szükséges portréfotókat (3-10. o.) elkészítették és a felvételek utómunkálatait elvégezték.

Capsaicin and its Human Therapeutic Development

Edited by Gyula Mózsik
IntechOpen, London, UK, 2018.

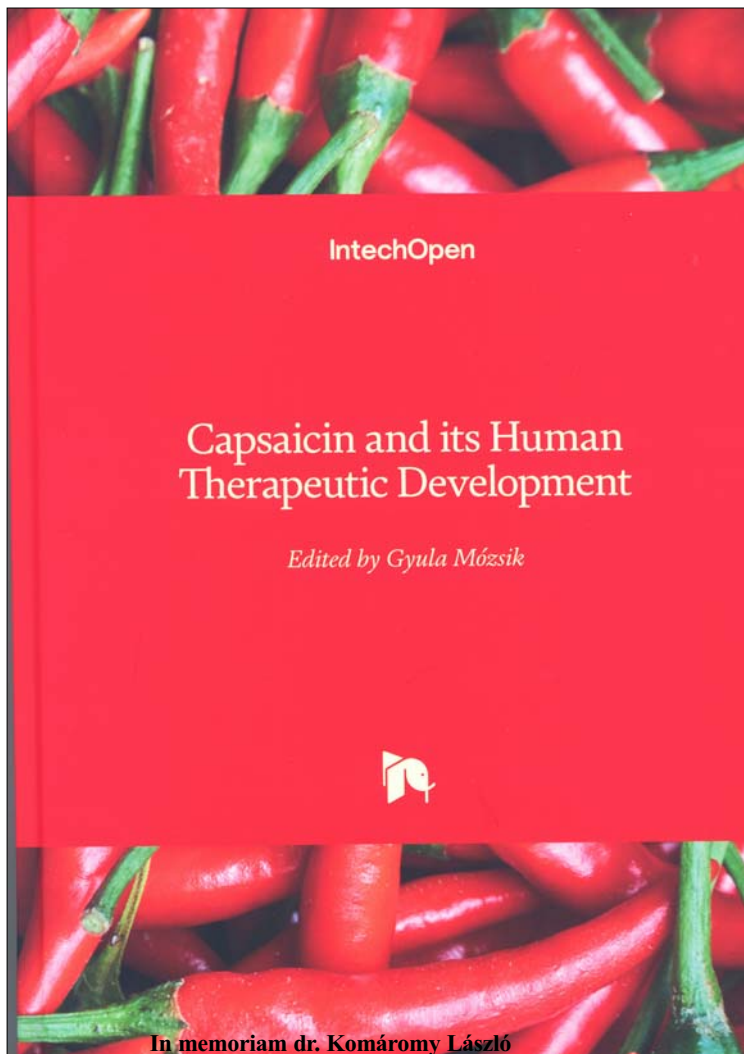
ISBN 978-1-78923-520-3

https://www.intechopen.com/books/capsaicin_and_its_human_therapeutic_development.

Az érdeklődő olvasó a közelmúltban megjelent harmadik Mózsik Gyula professzor által szerkesztett könyvet tarthat a kezében. A kapszaicin humán gyógyászatban betöltött szerepének egy új fejezetét nyitották azok a PTE ÁOK intézeteiben és klinikáin 2009-ben a Medipolisz Dél-Dunántúli Regionális Egyetemi Tudásközpont keretében megindult kutatások, melyeknek célja, egy kapszaicin hatóanyagot tartalmazó, *per os* alkalmazható gyógyszer fejlesztése volt. A kutatásokkal és azok elméleti hátterének bemutatásával foglalkozó korábban megjelent két könyv (Gyula Mózsik, András Dömötör, Tibor Past, Viktória Vas, Pál Perjési, Mónika Kuzma, Gyula Blazics, János Szolcsányi: Capsaicinoids From the Plant Cultivation to the Production of the Human Medical Therapy, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009; Capsaicin-Sensitive Neural Afferentation and the Gastrointestinal Tract: from Bench to Bedside, Editors: Gyula Mózsik, Omar Abdel-Salam, Koji Takeuchi, Intech Open, Rijeka, 2014) szerves folytatásaként jelentek meg a jelen könyvben azok az új eredmények, melyek elsősorban a kapszaicinoidok klinikai és táplálkozástudományi területeken nyert újabb eredményeit mutatják be.

A kapszaicinoidok kutatásának intenzitására mi sem jellemzőbb, mint hogy az elmúlt 10 évben (2007-2016) minden évben közel 500 közlemény és 523 review cikk jelent meg a “capsaicin human” keresőszó alatt a PubMed adatbázisa alapján a jelzett időben. A könyv első fejezete a szerkesztő munkája, bemutatva azokat a kihívásokat, melyekkel szembesítettek a kutatók a gyógyszerfejlesztési program során. A könyv második fejezete részletesen bemutatja a kapszaicinben gazdag paprikafajták fontosabb bioaktív vegyületeit és azok alkalmazhatóságát különböző kóros folyamatok esetében. A kapszaicin különböző gyógyszerformákban történő alkalmazásának lehetőségeit, a legmodernebb mikro- és nanotechnológiai megoldásokat mutatja be a könyv harmadik fejezete. Igen hasznos, a kapszaicin biogenezisét, a természetben történő lokalizációját és a gyomor-bél rendszerből történő felszívódását mutatja be a könyv negyedik fejezete. A kapszaicin elhízás esetén – élelmiszerként – történő alkalmazása különféle fiziológiai és molekuláris mechanizmusainak összefoglalását mutatja be a könyv ötödik fejezete. Kapszaicin-tartalmú tápszerek alkalmazásának klinikai értékelésével, a kezelések hatékonyságának előrejelzésének kérdéseivel foglalkozik a könyv hatodik, befejező fejezete.

A könyv igen igényes kivitelezésű, a jó minőségű ábrák, a képek jól kiegészítik a szöveges részeket. Mint a fent említett, előző két könyv egyik társszerzője, a most megjelent könyvet nagy érdeklődéssel olvastam. Amint a bevezető szakaszban is utaltam rá, a szerzők ebben a könyvben általában a kapszaicinoidok gyakorlati alkalmazhatóságát bemutató munkákat jelentettek meg. Ezek között megtalálhatók mind a táplálkozástudo-

In memoriam dr. Komáromy László

mányi, mind a klinikai alkalmazhatósági területeken nyert eredmények, tapasztalatok. Ugyanakkor, a legtöbb fejezet bemutatja a kapszaicin releváns farmakológiai hatásait is. Összefoglalva, megállapítható, hogy a Mózsik Gyula professzor által szerkesztett könyv hasznos összefoglaló mind a kapszaicinoidok farmakológiájával, táplálkozásban betöltött szerepével, mind klinikai alkalmazásával foglalkozó szakemberek számára. Számomra külön örömet jelentett, hogy a könyvben bemutatásra kerültek azok a legmodernebb gyógyszer technológiai megoldások, melyek a kapszaicinoidok formulázása során alkalmazhatók. A könyv igen hasznos összefoglaló a kapszaicin tartalmú gyógyszerkészítmények és táplálék kiegészítők fejlesztésén dolgozó szakemberek számára is.

Pécs, 2018. szeptember 19.

Dr. Perjési Pál
egyetemi tanár

PTE Gyógyszerészi Kémiai Intézet

A Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika igazgatójának új könyve

Megjelent dr. Gerlinger Imrének, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika igazgatójának új könyve a Medicina kiadásában, „Fül-orr-gégészeti karcolatok” címmel, ami a 2012-ben napvilágot látott „Fül-orr-gégészeti históriák” című kötet folytatásának tekinthető.

Dr. Gerlinger Imre professzor könyve bevezetőjében így fogalmaz: „A „Fül-orr-gégészeti históriák” című könyvem 2012-ben látott napvilágot, s nagyon kedvező fogadtatásban részesült nemcsak szaktársaim, hanem a híres emberek betegségeit elemző történetek iránt érdeklődő, nem szakmabeli olvasóim részéről is.

Az emberi természet bocsánatos tulajdonsága, hogy kíváncsi és mindent tudni szeretne a kiemelkedő személyiségekről, politikusokról, művészekről, tudósokról, politikusokról, közszereplőkről. A betegség mindig gyengíti a nagy egyéniségek személyiségjegyeit, ezért maradt olyan sok rejtély a hírességek kórfolyamatai és halála körül. A modern kori orvoslás temérdek összefüggést tárt fel a panaszok, tünetek és a diagnózisok között. Ezért izgalmas, ha a történelmi személyiségek elmúlásának eseménysorát újrazvizsgáljuk és ismeretlen összefüggéseket keresünk.

Előző könyvem folytatásaképpen most közreadom újabb történeteimet „Fül-orr-gégészeti karcolatok” címmel. Ebben a könyvben egyrészt folytatni szeretném a hírességek körtörténeteinek elemző leírását.

Ki ne hallott volna Oscar Wilde kalandos életéről, zseniális aforizmáiról? Kevesebben vannak, akik tudják, hogy édesapja a kor egyik leghíresebb fül-orr-gégész professzora volt, akinek fia – a sors fintora folytán – egy fülbetegség szövődménye miatt hunyt el.

Bizonyára sokakat meg fog hatni Helen Keller bájos története, aki az első siketnéma nőként felsőfokú végzettséget szerzett, amerikai politikusok barátjává, a közvéleményt formáló médiaszemélyiséggé vált, s ugyancsak zseniális aforizmákat tett közzé.

Könyvemben bemutatom Krepuska Géza fül-orr-gégész professzor történetét, aki képes volt a trianoni határok számunkra kedvező megváltoztatását is elérni.

Valószínűleg érdeklődésre tarthat számot Károlyi Mihály – a máig vitatott megítélésű egykori miniszterelnökünk – betegségének története, vagy a híres cseh zeneszerző, Smetana siketségének körtörténeti elemzése. Azt is elolvashatják az érdeklődő kollégák és a nem szakmabeliek, hogy miképpen próbálták ki Ruth Babe-en, a valaha élt leghíresebb amerikai baseball játékoson az első kemoterápiás rákgyógyászati gyógyszert. Mona Lisa mosolyának elemzése már régóta foglalkoztatja a fül-orr-gégészeket, most megtudhatjuk, hogy milyen kórkép állhatott a mindenkit lenyűgöző híres mosoly háttérében. A magyar származású Nobel-díjasokra mindig büszkén gondolunk vissza. Bárány Róbert 1914-ben történt elismerésének az a pikantériája, hogy a díjazott az I. világháború során orosz hadifogságban értesült az elismerésről, s hihetetlenül kalandos körülmények között jutott el Svédországba, a díj átvételére. Lucja Frey magával ragadó személyisége, a róla elnevezett szindróma háttérének ismertetése elvezet bennünket a II. világháború szörnyűségeink felidézéséhez. Tycho Brache, a világhírű csillagász, az első mesterséges orrprotézis viselője volt, története igazi kultúrtörténeti csemege.

Könyvemben a hírességek fül-orr-gégészeti vonatkozású történeteinek elemzésén túlmenően hangsúlyt kívántam fektetni a fül-orr-gégészeti művészettörténeti aspektusaira is. Bemutatom a fül ábrázolását a különböző műalkotásokon, de áttekintést kaphatunk az orrászati vonatkozású, és a fej-nyaksebészeti vonatkozású művé-

szettörténeti példákról is. Komoly hangsúlyt kap a gyermekkori rendellenességek és fül-orr-gégészeti elváltozások bemutatása a képzőművészetben.

Végül elsősorban a fiatal, pályakezdő kollégáim kedvéért összegyűjtöttem néhány szakmai szempontból izgalmas és érdekes elemzést a fül-orr-gégészeti hősokorból. Bizonyára sokan fogják érdeklődéssel olvasni a mikroszkópos fülvizsgálat kialakulásának eseménysorát, valamint a gége vizsgálatának és a microlaryngoscopia megszületésének időrendi sorrendben bemutatott elemző leírását. Mindkét témakörnek számos magyar vonatkozása is van.

Könyvem nem egy professzionális irodalmi műalkotás, ezért kérem a Tisztelt Olvasókat, hogy a történeteimet csupán a szakmáját szerető, és a háttérinformációkat szívesen elemző, azokat kollégáival megosztani kívánó fül-orr-gégész eltévelyedésének tekintésék.

Azt szerettem volna elérni, hogy az első könyvemhez hasonlóan ebben az újabb kötetben is olyan adatok és információk kerüljenek összegyűjtésre, melyeket szívesen olvasnak a következő generációk fül-orr-gégészei, és az érdeklődő laikusok is.”

A kötethez dr. Reglődi Dóra professzor asszony, az Anatómiai Intézet igazgatója írt ajánlást.

„Az ókortól kezdve a művészet és a medicina elválaszthatatlannak egymástól. Az orvosok, akik absztraháló képességüket foglalkozásuk, hivatásuk miatt naponta átlagon felül, intenzíven alkalmazni kényszerülnek, sokszor ösztönszerűen keresik azokat az utakat, amelyek foglalkozásuktól teljesen eltérő lehetőséget kínálnak művészi képességeik hasznosítására. Egyrészt az így nyert új környezeti benyomásokkal, ingerekkel képesek ébren tartani és ápolni

művészi érdeklődésüket, másrészt, az ezen a módon létrejött eredményt, mint művészeti alkotást, hasznosítani is tudják. Ezért nem véletlen, hogy nemcsak a múltban, hanem a jelenben is sok olyan képzőművész, költő és író nevével találkozhatunk, akik polgári foglalkozásukban orvosok illetve gyógyítóként is tevékenykednek. Gerlinger professzor is ehhez a körhöz tartozik. Mostani és eddig megjelent írásaiban ezeket a területeket egészen egyedülállóan ötvözi. Előző kötetében számos híres ember fül-orr-gégészeti betegségének hátterét ismerhettük meg, amelyek nem ritkán magyarázatot is adhatnak karakterük bizonyos jellemvonásaira. Új kötetében a korábbiakhoz hasonlóan izgalmas témákat elemez rendkívül olvasmányos módon, ugyanakkor a tudományos igényesség megtartásával. Mindezt rengeteg képpel és szemléletes illusztrációval is fűszerezi. Könyvében jól ismert személyekről olvashatunk a fül-orr-gégész szemszögéből, így például Mona Lisa rejtélyes mosolyának eddig talán nem ismert lehetséges magyarázatáról, Károlyi szájjad fejlődési rendellenességéről és annak részletes műtéti leírásáról, vagy a süketen és vakon egyetemet végző Helen Keller történetével. Ezekon kívül további érdekfeszítő és meglepő történetekkel ismerkedhet meg az olvasó. Megtudhatjuk, hogy a nervus laryngeus superiort melyik operaénekesről nevezték el, vagy hogyan készítettek orrprotézist egy párbajban elvesztett orr pótlására az 1500-as években. Gerlinger professzor az olvasót egy olyan rendkívül izgalmas világba invitálja, amelyik eddig sokunk szá-

mára – beleértve a szakmában és a művészetekben jártasakat is – ismeretlen volt. A különböző fül-orr-gégészeti rendellenességeket több évezredet áthidaló művészeti alkotásokon. Ezekben a fejezetekben találkozik igazán a képzőművészet és a fül-orr-gégészet „művészete” a tudományos megközelítéssel.

Gerlinger professzor könyve egy igazi színpont is, hiszen az egyre szűkebb és szűkebb szakterületekre koncentrálódó szakmánkban egy igazi felüdülést jelent, amely ötvözi a történelmet, csillagászatot, irodalmat, képző- és zeneművészetet az orvostudomány „művészetével”.

A könyvet ajánlom mindenkinek: fül-orr-gégészeknek, akik érdekes történetekkel szeretnének megismerkedni szakterületük kapcsán; más szakterületen tevékenykedő kollégáknak, akik különböző művészeti ágak képviselőinek betegségeibe szeretnének tudományos bepillantást nyerni; és mindenkinek, akit érdekel az emberi test, mint a művészetek tárgya, hiszen a legnagyobb művész maga a természet. A könyv izgalmas olvasmányt jelent nemcsak szakmabelieknek, de bárkinek, aki a művészetek bármelyik ágából kiindulva az emberi testhez és az orvosi tevékenységhez egy kicsit más szemszögből nézve szeretne közeledni.”

Prof. Reglödi Dóra

KONRAD LORENZ, OSZTRÁK ETOLÓGUS IDÉZETEK: 1. RÉSZ	SVÁJCI FIZIKUS, TENGERTISZÉLYEZÉSTUDATÓ V.	HEVERŐ, DIVÁNY ÜRES MÁRÉKI	KAPKODÓ, KAOTIKUS A KOCIS ÜLÉSE	ÓNNAL VON BE FŐZŐLAP	RAG, A-TÓL PÁRJA	DICSÓTÓ ÉNEK FALUVÉGI	TÁMASZ, RÉGISEN KÁROSNATHAT	ELŐTAG: LÉGSÜLYBŐR-FÉLESEG	MAGYAR ORVOS (1827-1913)
OPERETT-SZERZŐ									
			MŰKÖDTETŐ SZAMU-RAJKARD			... TOSCANINI NAGYON RÉGI	SÁTORVÁROS KÜLÖNÖS		
KOCSONYÁS ANYAG				AGRÁR-ÜZEM V. PEST M.I. KÖZSEG	ÜRES SZÉFI NEMES-FEM		PUHA DARAB! HALKAN BESZÉL		DEHOGYI! MEGSZÓLÍTÁS
HANNIBÁL NÉPE RÖVID KÖTŐSZÓ	DIÁRIUM NÉPTÁNC-FIGURA				TÖBB PÁPA NEVE HANGSOR		TÁNC-MŰVÉSZ (ZSUZSA) MÉHSÓR		
TE, LÁTINUL IDÉZET 2. RÉSZÉ		TEA, ANGOLUL DERŰSEB-BÉ VÁUK		VIRSLI-SZELETI ANGOL SÓR		MATRÓZ-ITAL TÉLI CSA-PADÉK		LYUKAS RONGY! SÁNCOL A SAKKBAN	
MÁKFEJ! HERCEG, RÉGISEN				KÓSTOLÓ, NÉPIESEN FRANCIA ÍRÓ VOLT		ADU MŰVÉSZETI STILUS			
			DÉLCEG LENGYEL PARLAMENT			MEDVEGYEREK IGEN, ANGOLUL		FÉLÁR! ABLAKTÖMÍTŐ ANYAG	
ELEKTORONCSÓ NÉMET PÁRT		FÉLSAJTI PRO... MŰVÉSZETI DJ		MATÉRIA ALBAN BERG OPERÁJA			VOITH ...: SZÍN.NŐ ELŐTAG: LEVEGŐ		
RÓMAI SZÁZAS HABZSOL	ENGED, ENYHÜL FARMER-MÁRKA				GÖRÖG LEVEGŐ ANGOL FIUNÉV		KIS MÉRTEKBEK IRÁN URA VOLT		
		VIGADÓ, BÁLTEREM NÉMÁN JÖNI				SEMMIKOR KÖZJÁTEK RÉSZEI		KETTŐS BETŰ HALOMBAN ÁLLI	
KÓDOL, SIFIROZ						KÜZDŐ SPORT JUHBÉLI			
IDÉZET 3. RÉSZÉ								AZ ÚT JELE A FIZIKÁBAN	

Páka László

In memoriam dr. Komáromy László

Az Orvosi Biológiai Intézet mély megrendüléssel tudatja, hogy dr. Komáromy László, 2018. augusztus 31-én, életének 84. esztendejében elhunyt. Komáromy tanár úr földi pályájának lezárultával egy olyan, sokak által ismert és szeretett elhivatott oktató távozott közülünk, akinek az előadásain és gyakorlatain orvosgenerációk sajátíthatták el a molekuláris sejtbiológiát.

Dr. Komáromy László 1935. január 6-án született Magyarhertelenden. Dombóváron, az akkori Gógös Ignác, ma Illyés Gyula Gimnáziumban eltöltött középiskolai évei alatt megragadta egy, a szegedi egyetemen frissen végzett fiatal tanár újszerű látásmódja, amely a biológiai, kémiai és biokémiai ismeretek együttes elemzésében nyilvánult meg. Ennek hatására döntött úgy, hogy a korábban tervezett orvosi egyetem helyett a szegedi egyetem Természettudományi Karának biológia-kémia szakára jelentkezik.

Az egyetem után rövid ideig középiskolai tanárként tevékenykedett, majd 1961-től a Pécsi Orvostudományi Egyetemen dolgozott, az akkor még az Élettani Intézethez tartozó, Tigyi András professzor vezette Biológiai Munkacsoportban. Négy évre rá, 1965-ben egyetemi doktori címet szerzett, majd 1976-ban biológiai tudomány kandidátusa fokozatot nyert el „A sejtmag pre-mRNP partikulumainak funkcionális morfológiai vizsgálata” című disszertációjával.

Eközben az 1970-ben önállóvá vált, és a Rákóczi úti telephelyről jelenlegi helyére költözött Orvosi Biológiai Intézet kialakításában és költöztetésében segédkezett, mindemellett a Központi Épületben lévő valamennyi elméleti intézet elhelyezésének szakmai koordinátora volt. Kezdetektől részt vett az orvostanhallgatók számára oktatott molekuláris sejtbiológia kurrikulumban, mind az elméleti, mind a gyakorlati tematika összeállításában. Része volt annak a Tigyi professzor által vezetett team-nek, amely a mai napig számos tantárgy tananyagának számonkérésére használt feleletválasztós tesztkérdések kidolgozását és meghonosítását végezte.

A hetvenes években két alkalommal tett egyéves tanulmányutat Moszkvában és Houstonban, a Baylor College of Medicine Farmakológiai Intézetében. Tudományos érdeklődése a sejtmag és a benne található RNS tartalmú partikulumok szerepére irányult. Rendszeres vendége volt egyetemünk elektronmikroszkópos laboratóriumának, ahol a morfológia és a funkció közötti összefüggéseket vizsgálta. Az elektronmikroszkóp és a sejtmag iránti szeretele élete végéig megmaradt, ismereteit még az elmúlt szemeszterben is lelkesen adta át a hallgatóknak.

1990-től Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolájának lett oktatója. Kezdetben a dietetikus szakon óraadó, és az ottani biológia oktatás koordinátora volt. Két évvel később a több dunántúli városban kihelyezett képzéssel rendelkező főiskola pécsi tagozatának igazgatójává nevezték ki, amely posztot egészen 65 éves koráig betöltötte. 1993. július 1-jével főiskolai tanári kinevezést kapott, egy évvel később a főiskola általános főigazgatójának helyettese lett, majd nyugdíjba vonulása után főigazgatói tanácsadó feladatokat látott el. A főigazgatói munkában, és a főiskola pécsi tagozatának működtetésében nyújtott érdemei, valamint a biológia oktatása terén végzett „iskolaszervezői” tevékenysége alapján 1995-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem legrangosabb kitüntetését, a Pro Universitate emlékérem arany fokozatát kapta. 2005-től emeritus főiskolai tanári címet kapott, és az Egészségügyi Főiskola jogutódjának, az Egészségtudományi Kamak (ETK) dékáni tanácsadója lett.

A főiskolán, majd később az ETK-n végzett munkája mellett soha sem szakadt meg a kapcsolata intézetünkkel. Lelkesen tartott előadásokat és szemináriumokat, még több mint egy évtizeden keresztül szervezte az intézeti molekuláris sejtbiológia csoportszintű oktatását. Részt vett a félév végi tesztek összeállításában, megíratásában és javításában. Fiatalos lendülete, vitalitása, derűs, pozitív életszemlélete mindannyiunkat lenyűgözött és példaként szolgál ma is. Az oktatás mellett folyamatosan jelen volt az intézet közösségi életében is, legyen szó esküvőről, temetésről, karácsonyi, újévi vagy nőnap ünnepségről, vagy egyéb, dátumhoz nem köthető közös intézeti együttlétről. Bármikor, bármilyen helyzetben kész volt segíteni, bármilyen problémával fordulhattunk hozzá, melyet képes volt kívülről, és távolból – mégis megértéssel, együttérzéssel látni. Barátságossága, közvetlensége és humora sokunknak segített nehézségeink más szemzőgből való szemlélésében és megoldásában. Ha tanácsot adott, amit általában csak kérésre tett, mindig a probléma kezelésére, megoldására, konfliktushelyzet esetén a másik fél jobb megértésére irányult. Soha nem hallottuk bárkiről bármilyen helyzetben negatívan megnyilvánulni, ha beszélt valakiről, mindig az értéket emelte ki. Tanulságos volt látni kora előrehaladtával fokozatos visszavonulását, melynek során munkájának egy részét fiatalabb kollégáknak átadta, minden esetben elmagyarázva azt is, hogy ő személy szerint hogyan szokott boldogulni a feladattal.

Vallotta, hogy minden tevékenységünk során olyan légkört kell kialakítanunk, hogy a velünk szemben álló érezze: egyenrangú félként személyiségét maximálisan tiszteljük. Nemcsak vallotta, mindezt meg is élte, oktatási tevékenysége során is. Hozzáállása mindig mindenkihez támogató, bátorító volt minden helyzetben, még akkor is, ha emellett időnként szigora is megmutatkozott. Többször nyerte el a hallgatók szavazata alapján „Az év legnépszerűbb oktatója” kitüntetését. Oktatói munkásságát 2004-ben Apáczai Csere János díjjal, 2012-ben Arany Katedra díjjal, 2015-ben pedig Pedagógus Szolgálati Emlékéremmel jutalmazták. Ezek a kitüntetések is az oktatás iránti elhivatottságát, a hallgatók felé megnyilvánuló partneri szeretetét jelzik és azt a kiváló tehetséget, amellyel képes volt a tananyag hallgatók számára is könnyen emészthető formában történő átadására.

Halálhíre valamennyiünket mélyen megrendített. Az elmúlt, tavaszi szemeszterben is oktatott még intézetünkben, heti négy órában. Soha sem panaszkodott sem a körülményekre, sem állapotára. Ha kérdeztük, olykor elmondta, hogy vannak fájdalmai, de egyikünk sem gondolta, hogy ez több mint az idős kor jele. Tévedtünk. Mintha egész szervezete összefonódott volna az egyetemi oktatással, és mintha sejtjei érezték volna, hogy a következő szemeszterben már nem tud a katedrára állni, a szeptember elseji tanévnyitót megelőző éjjel eltávozott közülünk.

Hiánya fájó és pótolhatatlan, de emlékét örökké megőrizzük.

Dr. Ábrahám Hajnalka
az Orvosi Biológiai Intézet és
Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium
valamennyi munkatársa nevében

Barthó Loránd és Lázár Gyula fényképei